

सत्यमेव जयते
महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२३-२०२४

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

(भाग - २)

(तंत्रशिक्षण)

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-४११ ००६

२०२३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२३-२०२४

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

(भाग २)

(तंत्रशिक्षण)

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने तयार केलेल्या कार्यक्रम अंदाजपत्रकांची यादी

कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचा क्रमांक			कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचे नाव
(१)	..	..	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग (उच्च शिक्षण)
(२)	..	..	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग (तंत्रशिक्षण)
(३)	..	..	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग (कला)
(४)	..	..	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग (ग्रंथालये)

अनुक्रमणिका

	पृष्ठ क्रमांक
* महाराष्ट्र राज्याचा नकाशा	सहा
* संरचनात्मक तक्ता	सात
* प्रस्तावना	१
* सन २०२२-२३ मधील तंत्रशिक्षण विभागातील अभ्यासक्रमनिहाय संस्थांची संख्या	३
* सन २०२३-२०२४ कार्यक्रमांनिहाय अर्थसंकल्प विवरणपत्र	४
* <u>समग्र कार्यक्रम</u>	
१. संचालन व प्रशासन	१२
२. तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठास साहाय्य मुंबई विद्यापीठास परिरक्षण अनुदान (संस्था सर. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालय, मुंबई)	१५
३. अशासकीय तंत्रशिक्षण महाविद्यालये व संस्थांना साहाय्य	१६
४. पदविका अभ्यासक्रम	१६
५. पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम	१७
६. पदविका व पदवी संस्थेमधील बांधकाम	१८
७. महिलांविषयक अर्थसंकल्प	२३
८. महाराष्ट्र शासनाच्या शिष्यवृत्ती योजना	२५
९. केंद्र शासनाच्या शिष्यवृत्ती योजना	२८
१०. उन्नत महाराष्ट्र अभियान	३२
११. राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (RUSA)	३३
१२. तंत्रशिक्षणाचा दर्जा सुधार कार्यक्रम-तिसरा टप्पा योजना प्रकल्प (TEQIP-III)	३४
१३. तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई ऑनलाईन माहिती	३५
१४. अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद (ए.आय.सी.टी.ई.)	३७
१५. अखिल भारतीय भेषजी परिषद (PCI)	३८
१६. वास्तुकला परिषद (COA)	३८
१७. प्रवेश नियामक प्राधिकरण	३९
१८. शुल्क नियामक प्राधिकरण	३९
१९. राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष	४०
२०. महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ	४०
* <u>तक्ते</u>	
१. शासकीय कार्यालये / महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था माहिती दर्शविणारा तक्ता	४०
२. अनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्थेची माहिती दर्शविणारा तक्ता	४३
३. विद्यापीठनिहाय अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता	४५
४. विभागनिहाय अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता	४६

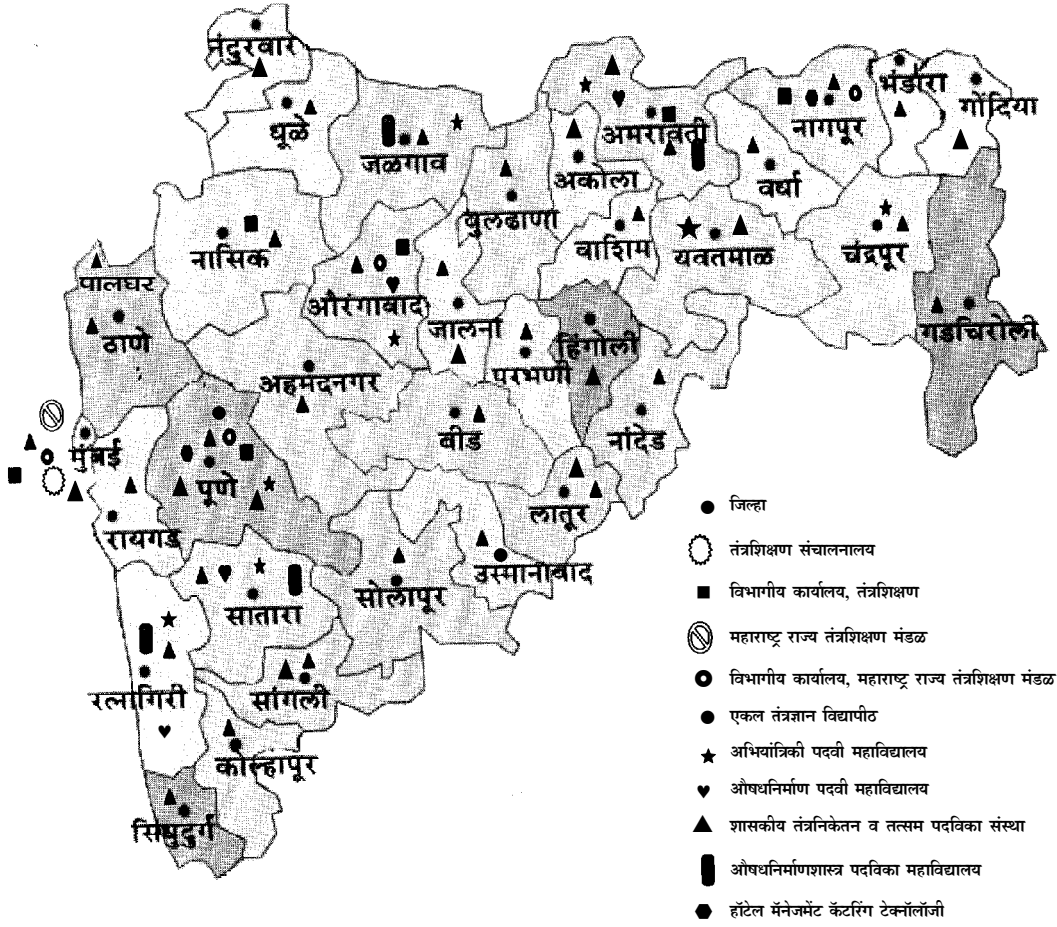

अनुक्रमणिका—चालू

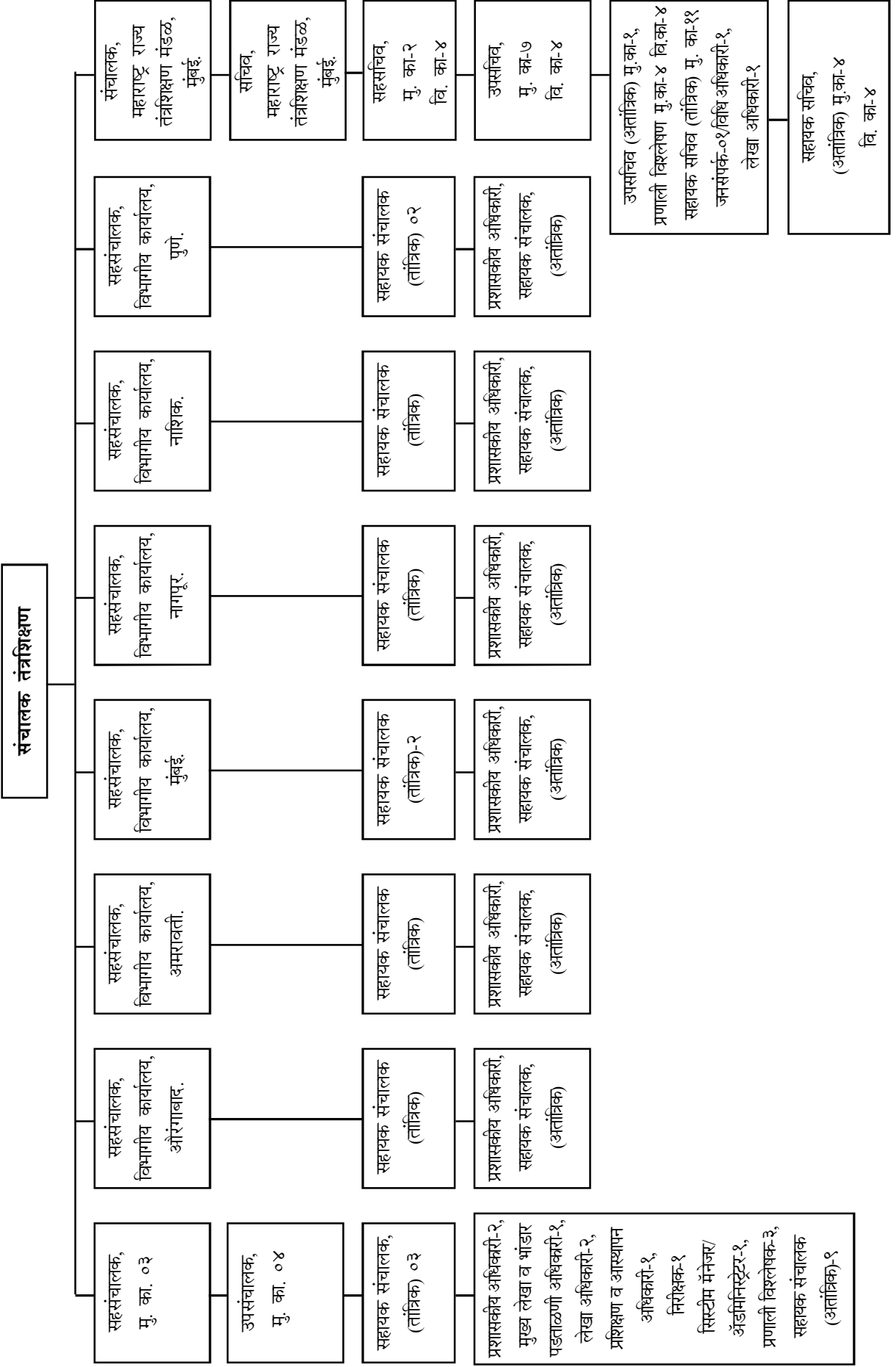
	पृष्ठ क्रमांक
३२. विद्यापीठनिहाय मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर ॲप्लिकेशन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	७९
३३. विभागनिहाय मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर ॲप्लिकेशन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८०
३४. जिल्हानिहाय मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर ॲप्लिकेशन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८१
३५. विद्यापीठनिहाय व्यवस्थापनशास्त्र (एमबीए/एमएमएस) पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८२
३६. विभागनिहाय व्यवस्थापनशास्त्र (एमबीए/एमएमएस) पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८३
३७. जिल्हानिहाय व्यवस्थापनशास्त्र (एमबीए/एमएमएस) पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८३
३८. विभागनिहाय/जिल्हानिहाय/विद्यापीठनिहाय हॉटेल मॅनेजमेंट ॲण्ड केटरिंग टेक्नॉलॉजी पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८५
३९. विभागनिहाय/जिल्हानिहाय/विद्यापीठनिहाय अभियांत्रिकी एकात्मिक पदव्युत्तर पदवी (Integrated) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८५
४०. विभागनिहाय, जिल्हानिहाय सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी पदविका (Post HSC) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८६
४१. विभागनिहाय, जिल्हानिहाय हॉटेल मॅनेजमेंट ॲण्ड केटरिंग टेक्नॉलॉजी पदविका (Post HSC) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	८६
४२. विभागनिहाय पदविका (Post S.S.C.) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता	८७
४३. जिल्हानिहाय पदविका (Post S.S.C.) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता	८८
४४. विभागनिहाय डी. फार्मसी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता	८९
४५. जिल्हानिहाय डी. फार्मसी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता	८९
४६. महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय, अशासकीय, अनुदानित, विनाअनुदानित तत्त्वावर चालणाऱ्या तंत्रनिकेतनांमध्ये जिल्हानिहाय पदविका अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	९२
४७. महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय, अशासकीय, अनुदानित, विनाअनुदानित तत्त्वावर चालणाऱ्या अभियांत्रिकी महाविद्यालयांमधील जिल्हानिहाय पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता.	१०८
४८. शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ ते २०२०-२१ मध्ये अंतिम वर्षाकरिता बसलेल्या व पास झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या.	१३२
४९. तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत कार्यालयातील अधिकारी/कर्मचारीविषयक गोषवारा	१३४
५०. शासकीय तंत्रनिकेतने / अभियांत्रिकी महाविद्यालये / औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालयांमधील शिक्षक / शिक्षकेतर कर्मचारीविषयक गोषवारा (योजनेतर).	१३९
५१. महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई व तंत्रशिक्षण मंडळ विभागीय कार्यालये	१४३

महाराष्ट्र राज्य

(तंत्रशिक्षण संचालनालय अंतर्गत कार्यालये / संस्था दर्शविणारा नकाशा)

संरचनात्मक तक्ता
तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (मुख्य कार्यालय)

प्रस्तावना

एकविसाव्या शतकातील एक प्रभावशाली देश म्हणून आपल्या भारत देशाची ओळख जगाला प्रभावीपणे होत आहे. आपला देश जागतिक स्तरावर दखल घेण्याइतका सक्षम होत असून जागतिकीकरणाच्या काळातही स्वतंत्र ठसा आपल्या देशाने उमटविला आहे.

देशाचा पर्यायाने त्या देशातील नागरिकांच्या सर्वांगीण विकासामध्ये सर्व घटकांचा सहभाग असतो हे निर्विवाद ! विकासाकरिता उपलब्ध साधनसंपत्तीबरोबरच उत्पादन करणारे घटक, कौशल्य असलेले तांत्रिक मनुष्यबळ, उद्योजकता आणि सतत नावीन्याची ओढ असलेले संशोधक या घटकांची अत्यंत आवश्यकता असते. जगातील विकसित देशांचा विचार करता या देशांनी तांत्रिक बाबतीत केलेली प्रगती त्यांना विकसित देश म्हणून ओळख देण्यामध्ये झाली ही बाब सर्वांना मान्य करावी लागते. तसेच औद्योगिक किंवा सेवा क्षेत्रांमध्ये केवळ विविध आस्थापना किंवा उद्योग सुरू करून प्रगती होणार नसते तर त्या आस्थापना आणि उद्योग प्रभावीपणे चालविण्यासाठी ज्ञानाची आणि नावीन्याची ओढ असणाऱ्या कुशाग्र मनुष्यबळाची अत्यंत आवश्यकता असते. आधुनिक तंत्रज्ञानाचे शिक्षण घेण्यासाठी व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे योगदान म्हणूनच सर्वांसाठी खूप महत्त्वाचे ठरले आहे.

भारताच्या सर्वांगीण विकासामध्ये तंत्रशिक्षणाचा व पर्यायाने प्रगत तंत्रउद्योग आणि त्यामधील कुशल मनुष्यबळाचा मोठा सहभाग आहे. देशाच्या प्रगतीमध्ये हातभार लावण्यामध्ये विविध व्यावसायिक शिक्षणक्रम, किमान कौशल्याचे अभ्यासक्रम तसेच अभियांत्रिकी अभ्यासक्रम, व्यवस्थापनशास्त्राचे अभ्यासक्रम आणि संगणकशास्त्राशी निगडित पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम निश्चितपणे उपयुक्त ठरले आहेत. जीवनमान उंचावण्यासाठी आणि पर्यायाने देशाच्या प्रगतीला हातभार लावण्यासाठी विद्यार्थी आणि पालकांची उपलब्ध पारंपरिक अभ्यासक्रमांपैकी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना जास्त मागणी आहे. मानवी जीवनासाठी आवश्यक असलेले अनेक घटक तंत्रज्ञानाशी निगडित असल्यामुळे असेल किंवा आपले दैनंदिन जीवन जगताना तंत्रज्ञानाशी सदैव संबंध येत असल्यामुळे असेल, मानवाला तंत्रज्ञान अधिक जवळचे वाटत असते. शिवाय व्यावसायिक शिक्षणाने प्राप्त होणारा सामाजिक दर्जा व रोजगाराच्या संधी अधिक प्रमाणात उपलब्ध होत असल्यामुळे व्यावसायिक अभ्यासक्रमाकडे विद्यार्थी आणि पालकांचा कल दिवसेंदिवस वाढतो आहे. केंद्र शासनाचे मेक इन इंडिया आणि स्वदेशी तंत्रज्ञानाला प्रोत्साहन यामुळेही व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शिक्षण घेण्यास विद्यार्थी इच्छुक आहेत.

दिवसेंदिवस व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या संस्थांची संख्या वाढते आहे. त्यामध्ये शिक्षण घेण्याची व परिणामी चांगल्या रोजगाराच्या संधी मिळण्याची शक्यता वाढते आहे. या अभ्यासक्रमांमध्ये सर्व घटकांना सामावून घेण्याचा दृष्टिकोन सरकारचा आहे. समाजातील सर्व घटकांना उच्च शिक्षणाचा फायदा मिळावा या हेतूने शासनाच्या अनेक योजनाही कार्यरत असून तळागाळातील घटकांपर्यंत व्यावसायिक शिक्षण सुलभतेने मिळावे यासाठी सरकारही जाणीवपूर्वक प्रयत्न करीत आहे.

भारताच्या औद्योगिक विकासात व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे आणि त्यामधून शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे योगदान मोठे आहे. त्यातही देशातील व्यावसायिक अभ्यासक्रम राबविण्यामध्ये महाराष्ट्र राज्य नेहमीच अग्रेसर राहिले असून तंत्रकुशल मनुष्यबळ, सक्षम कारखाने, तांत्रिक व्यावसायिक संशोधनाच्या आधारे सर्वसामान्य जनतेला उपयुक्त ठरत असलेले जीवनमान उंचावण्याचे कामात महाराष्ट्र राज्याने आपला ठसा उमटविला आहे. विसाव्या शतकाच्या उत्तरार्धातील अंतिम टप्प्यामध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमांची मागणी लक्षणीयरीत्या वाढली. त्यामुळे राज्यात व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या संख्येतही मोठ्या प्रमाणात वाढ होऊन तंत्रकुशल मनुष्यबळाबरोबरच आधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रभावी वापर करण्यामध्ये राज्याने भरारी घेतली आहे.

व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये समाजातील सर्व घटकांना सामावून घेण्याचे शासनाकडून प्रयत्न करण्यात येत आहेत. शासनामार्फत शासकीय, शासन अनुदानित, खाजगी विना-अनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील सामाजिक व आर्थिक मागास घटकांतील विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक शिक्षण सुलभ व्हावे यासाठी फी प्रतिपूर्तीची योजना ही शासन राबवीत आहे. तसेच आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांसाठी शुल्क प्रतिपूर्ती योजना, अल्पसंख्याक समूहातील विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती योजना, अपंगांसाठी प्रवेश प्रक्रियेमध्ये राखीव जागा, मुलींसाठी राखीव जागा, मुलींसाठी वसतिगृहांची सुविधा, केवळ मुलींसाठी तंत्रनिकेतने, अभियांत्रिकी महाविद्यालये, व्यावसायिक शिक्षणाच्या संधी सर्वांना सुलभपणे उपलब्ध होण्यासाठी तसेच कुशल कारागीर म्हणून काम करणाऱ्या कामगारांना त्यांचे व्यावसायिक कौशल्य वाढविता यावे या उद्देशाने शासनातर्फे काही संस्थांमध्ये अभियांत्रिकी पदविका आणि पदवी अभ्यासक्रमाची द्वितीय पाळी सुरू करण्यात आलेली आहे.

तंत्रशिक्षणाचा प्रसार समाजातील प्रत्येक स्तरापर्यंत पोहोचविण्याकरिता शासनाने विविध योजना अमलात आणल्या आहेत. तांत्रिक शिक्षण पुस्तकी शिक्षण राहू नये यासाठी शासनाने केलेल्या धोरणात्मक उपाययोजनांमध्ये इंडस्ट्री इन्स्टिट्यूट को-ऑर्डिनेशन म्हणजेच उद्योगधंदे व संस्था यांचा समन्वय साधून उद्योगासाठी आवश्यक असणारे कुशल मनुष्यबळ उपलब्ध करून देण्याचा व्यावसायिक शिक्षणाच्या संस्थांमधून प्रयत्न अविरत सुरू आहे. समाजातील तळागाळातील कमी शिक्षण

घेतलेले, अर्धकुशल कारागिरांनाही त्यांचा व्यावसायिक दर्जा उंचावता यावा यासाठी कम्युनिटी पॉलिटेक्निक (सामूहिक तंत्रनिकेतने) योजना राबविण्यात येते. अकुशल आणि अर्धकुशल लोकसंख्येला गुणात्मक दर्जा मिळावा यासाठी ठोस प्रयत्न अवलंबिण्यात येत असून विशेषतः ग्रामीण भागामध्ये याचे दृश्य परिणाम दिसून येत आहेत.

व्यावसायिक अभ्यासक्रम केवळ पारंपरिक पद्धतीनुसार न राहता त्यामध्ये काळानुरूप अनुकूल बदल होत राहावेत या उद्देशाने उद्योगातील तज्ज्ञ आणि शिक्षण संस्था यामधील तज्ज्ञ व्यक्तींकडून अभ्यासक्रम ठरविणे, त्याची अंमलबजावणी इत्यादी उपाय योजण्यात येत आहेत. शिक्षण संस्थांमधील शिक्षकांना विविध विषयांचे उजळणी वर्ग, प्रशिक्षणे अनिवार्य करण्यात आलेली आहेत जेणेकरून विद्यार्थ्यांना अद्ययावत ज्ञान उपलब्ध होऊ शकेल. उजळणी वर्गामुळे शिक्षकांचे शिकविण्यामधील नैपुण्य वाढून विद्यार्थ्यांना खचितच फायदा होतो या उद्देशाने वारंवार उजळणी वर्गांचे आयोजन करण्यात येत असते. तसेच तंत्रशिक्षणाचा पाया मजबुतीकरिता अनेक प्रकल्प/उपाय राबविण्यात येत आहेत.

राज्यातील शैक्षणिक संस्थांची संख्या सातत्याने वाढत आहे व त्याचबरोबर त्यांच्या गुणवत्ता वाढीकरिताही जाणीवपूर्वक प्रयत्न शासनाकडून केले जात आहेत. त्याकरिता शिक्षक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची पदे भरणे, त्यांना प्रशिक्षण देणे, त्यांची शैक्षणिक अर्हता वाढविणे, सध्या कार्यरत असलेल्या संस्थांच्या पायाभूत सुविधांमध्ये वाढ करणे, विद्यार्थ्यांना ग्रंथालय, प्रयोगशाळा इत्यादींसारख्या सुविधा अधिकाधिक चांगल्या कशा उपलब्ध होतील याचा प्रयत्न करणे, ज्ञानात भर टाकणारे परिसंवाद आयोजित करणे, ठरावीक काळानंतर सध्याच्या अभ्यासक्रमाचा आढावा घेऊन त्यात उद्योगधंद्यांच्या आवश्यकतेनुसार बदल करणे, संस्थांमधील माजी विद्यार्थ्यांच्या व्यावसायिक कौशल्यांचा संस्थेच्या विकास कामासाठी सहभाग वाढविणे इत्यादी प्रयत्न होत आहेत.

व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या संस्थांमध्ये वाढ होत असली तरी ही वाढ राज्याच्या पर्यायाने देशाला ऊर्जितावस्थेकडे नेईल यासाठी राज्यातील व्यावसायिक अभ्यासक्रम चालविणाऱ्या संस्थांचा दर्जा चांगला असावा या दृष्टिकोनातून सर्व संस्थांना एनबीएमार्फत मानांकन प्राप्त करून घेण्याचे निर्देश देण्यात आले असून त्यासाठी राज्यातील सर्व संस्थांचा सकारात्मक सहभाग वाढता असून राज्यातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या संस्था या निश्चितच दर्जेदार असणार यात शंका नाही.

तांत्रिक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांकरिता परदेशी विद्यापीठांचे धोरण, त्यांचा दर्जा, त्यांच्या पद्धती विचारात घेऊन राज्यातील शिक्षण संस्थांमध्ये कालानुरूप बदल करण्यात येत असून नवनवीन अभ्यासक्रमांचा समावेश शासन करण्याचा प्रयत्न करित आहे. त्यामध्ये एरोनॉटिक्स इंजिनिअरिंग, मेकॅट्रॉनिक्स, आर्टिफिसियल इंटेलिजेन्स अॅण्ड डाटा सायन्स, डी फार्म सारखे अभ्यासक्रम यांचा उल्लेख करावा लागेल. संस्थांना स्वायत्तता प्रदान करून त्यांना उद्योग व्यवसायांमध्ये लागणाऱ्या नवनवीन आणि आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित अभ्यासक्रम तयार करून उद्योगस्नेही आणि आधुनिक ज्ञान असलेले मनुष्यबळ घडविण्यासाठी शासनाचा हातभार लागत आहे. व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी सामायिक प्रवेश परीक्षा, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया या संगणक आधारित ठेवण्यात आलेल्या असून तंत्रज्ञानाचा पुरेपूर उपयोग तांत्रिक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशापासूनच सुरू करण्यात आला आहे.

अत्यंत वेगवान गतीने होत असलेल्या बदलांशी जुळवून घेत राज्यातील तंत्रशिक्षण विभाग प्रभावीपणे व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमधील शिक्षण दर्जा वाढविण्यामध्ये कटिबद्ध आहे. देशातील महत्वाचे राज्य म्हणून महाराष्ट्र राज्याचे योगदान ओळखले जाते. देशातील महाराष्ट्र राज्य हे निश्चितपणे व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे आशास्थान असून आगामी काळात होणाऱ्या तंत्रज्ञान विषयक बदलांना राज्य समर्थपणे सामोरे जाईल हे निश्चित !

सन २०२२-२३ मध्ये तंत्रशिक्षण विभागातील अभ्यासक्रमनिहाय संस्थांची संख्या

अ. क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	शासकीय	अनुदानित	विनाअनुदानित	विद्यापीठ संचलित विभाग/अभिमत	एकूण
(अ) पदविका						
१	तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था	४२	१५	३१०	१	३६८
२	औषधनिर्माणशास्त्र	४	२१	४६१	-	४८६
३	हॉटेल मॅनेजमेंट अॅण्ड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी.	२	-	३	-	५
४.	सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी	-	१	-	-	१
	एकूण	४८	३७	७७४	१	८६०
(ब) पदवी						
१	अभियांत्रिकी महाविद्यालये	९	४	३०४	९	३२६
२	औषधनिर्माणशास्त्र	४	५	३८३	३	३९५
३	वास्तुशास्त्र	-	३	७७	-	८०
४	हॉटेल मॅनेजमेंट अॅण्ड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी	-	१	९	-	१०
५	अभिकल्प (Design)	-	-	३	-	३
६	नियोजन	-	-	-	१	१
	एकूण	१३	१३	७७६	१३	८१५
(क) पदव्युत्तर पदवी						
१	अभियांत्रिकी महाविद्यालये	५	४	१६९	८	१८६
२	अभियांत्रिकी एकात्मिक (Integrated)	-	-	-	१	१
३	औषधनिर्माणशास्त्र	४	४	१२९	२	१३९
४	वास्तुशास्त्र	-	-	२१	-	२१
५	मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर अॅप्लिकेशन	२	१	९२	१०	१०५
६	व्यवस्थापनशास्त्र (एमबीए/एमएमएस)	१	-	३११	१८	३३०
७	हॉटेल मॅनेजमेंट अॅण्ड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी	-	-	१	-	१
८	नियोजन	-	-	-	१	१
९	फार्म डी	२	-	१८	-	२०
१०	फार्म डी (पी. बी.)	-	-	६	-	६
	एकूण	१४	९	७४७	४०	८१०
	एकूण (अ) + (ब) + (क)	७५	५९	२२९७	५४	२४८५

विवरणपत्र

सन २०२३-२०२४ कार्यक्रमनिहाय अर्थसंकल्प विवरणपत्र

वित्तीय आवश्यकता

Budget Estimates for the year 2023-2024

(रुपये हजारों/Rs. in Thousands)

अनुक्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	२०२१-२२ प्रत्यक्ष खर्च	२०२२-२३ अर्थसंकल्प	२०२२-२३ सुधारित अर्थसंकल्प	२०२३-२४ अर्थसंकल्प
१	२	३	४	५	६
मुख्य लेखाशीर्ष २२०३: तंत्रशिक्षण अनुदान मागणी क्रमांक-डब्ल्यू-३					
१	००१ संचालन व प्रशासन (दत्तमत) (भारित)	२३३६७० -	३२८३१९ १५०	२९७६६६ १५०	३१५६७५ १५०
२	००४ संशोधन	५३८०	१००००	७१६६	४००००
३	१०२ तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठांना सहाय्य	१७०३१४	२३९७३४	२०३७३४	३८१५८३
४	१०४ अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्थांना सहाय्य	२७६६९५२	३२९०५११	३१६५३२३	३२०७१६२
५	१०५ तंत्रनिकेतन	५७३५८१९	६७५९६२९	६९५२६७२	७४४५३३९
६	१०७ शिष्यवृत्त्या	८८९९६८७	८८१८५००	१३२१६१७९	१०८०००००
७	१०८ तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ	६१७७९	९६७५५	७६७५५	९६७५५
८	११२ अभियांत्रिकी महाविद्यालये व संस्था	१९०३७०५	२२३७६२०	२२५२७७३	२३७३५४६
मागणी क्रमांक डब्ल्यू-३		१९७७७३०६	२१७८१२१८	२६१७२३७३	२४६६०२१०
		एकूण ..			

विवरणपत्र बांधकाम

सन २०२३-२०२४ कार्यक्रमानिहाय अर्थसंकल्प विवरणपत्र

Budget Estimates for the year 2023-2024

(रुपये हजारान्त/Rs. in Thousands)

वित्तीय आवश्यकता	कार्यक्रमाचे नाव	२०२१-२२ प्रत्यक्ष खर्च	२०२२-२३ अर्थसंकल्प	२०२२-२३ सुधारित अर्थसंकल्प	२०२३-२४ अर्थसंकल्प
अनुक्रमांक	२	३	४	५	६
१	मुख्य लेखाशीर्ष ४२०२ : शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यावरील भांडवली खर्च				
	मागणी क्रमांक एच-८				
१	१०४ तंत्रनिकेतने मोठी बांधकामे	११९९९९	२०००००	१५००००	२०००००
	(४२०२ ०६७८) (४२०२०६८७) (४२०२०६९६)				
	(४२०२ ६०२१) (४२०२६०३२) (४२०२६०४१)	-	१५०००	११९९९	५०००
	(४२०२ ५९९२) (४२०२६००३) (४२०२६०१२)	४०४९	३००००	२४०००	५०००
२	१०५ अभियांत्रिकी/तंत्र महाविद्यालये व संस्था मोठी बांधकामे				
	(४२०२ ०७०२) (४२०२०७११) (४२०२०७२२)	४६७८५	१२००००	९५९९९	१०००००
	(४२०२ ६०८६) (४२०२६०९५) (४२०२६१०१)	१४७१८५	४५००००	३५९९९८	४५००००
	(४२०२ ६०५९) (४२०२६०६८) (४२०२६०७७)	-	३१०००	२४८०१	३८०००
	मागणी क्रमांक-एच-८	३१८०१८	८४६०००	६६६७९७	७९८०००
	मागणी क्रमांक-इब्ल्यू-८				
	१०४ तंत्रनिकेतने				
१	(००) (०३) अविकसित जिल्ह्यांमध्ये नवीन शासकीय तंत्रनिकेतन संस्था स्थापन करणे (कार्यक्रम) (४२०२ ६१८४)	-	२६०००	२६०००	२६०००
२	(००) (०४) कौशल्य विकास कार्यक्रमांतर्गत तंत्रनिकेतनात शिकणाऱ्या मुलींसाठी वसतिगृहाचे बांधकाम (कार्यक्रम) (४२०२ ६१९३)	-	५००००	५००००	२५०००
	मागणी क्रमांक-इब्ल्यू-८	-	७६०००	७६०००	५१०००
	मुख्य लेखाशीर्ष २२०३, तंत्रशिक्षण				
	मागणी क्रमांक एच-६				
	८००, इतर खर्च				
१	(००) (०१) संचालक, तंत्रशिक्षण (कार्यक्रम) (२२०३ ०४१६)	१४६५६	५००००	३५०००	५००००
	मागणी क्रमांक-एच-६	१४६५६	५००००	३५०००	५००००

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

सन २०१९-२० मधील वैधानिक विकास मंडळांमधील मंजूर तरतूद व खर्च (अनिवार्य खर्च)

(रुपये हजाराले)

अ. क्र.	उपलेखाशीर्ष	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च
१	००१, संचालन व प्रशासन (०१) संचालन व प्रशासन (०१)(०१) संचालक, तंत्रशिक्षण भारित (२२०३ ००१३).	२४७८४	२४६३३	-	-	२४७८४	-	२४७८४	२४६३३
२	००१, संचालन व प्रशासन (०१) संचालन व प्रशासन (०१)(०१) संचालक, (२२०३ ००२२).	४९४९	३३८७१	१६५१६	१७५४८	२०७८३८	१७७०५२	२६६३०३	२२८४७१
३	००१, संचालन व प्रशासन (०१)(०७) प्रवेश विनियमन प्राधिकरण, (२२०३ ३४३३).	-	-	-	-	८९९७	२७८६	८९९७	२७८६
४	००१, संचालन व प्रशासन (०१)(०८) शुल्क विनियमन प्राधिकरण, (२२०३ ३४४२).	-	-	-	-	७५४३	-	७५४३	-
५	००१, संचालन व प्रशासन (०१)(०९) राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्षा (२२०३ ३४५१).	-	-	-	-	७८७५	२९८६	७८७५	२९८६
६	१०२, तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठाना साहाय्य-१०२ (०१)(०१) वास्तुशास्त्र महाविद्यालयासाठी मुंबई विद्यापीठाला परिरक्षण अनुदाने (२२०३ ००६९).	-	-	-	-	३८५४६	-	३८५४६	-
७	१०२, तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठाना साहाय्य-१०२ (०१)(०२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विद्यापीठ, लोणेरे, जि. रायगड यासाठी परिरक्षण अनुदाने (२२०३ ०५२३).	-	-	-	-	१८०८३७	९४९९०	१८०८३७	९४९९०
८	१०४, अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्था यांना साहाय्य-१०४ (०१) तंत्रनिकेतने (पदविका) (२२०३ ०१५८).	२०४१३२	१५५१५३	१०७९९६	९९३५२	९४२४०६	६८४३३४	१२५४५३४	९३०८३९
९	१०४, अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्था यांना साहाय्य-१०४ (०१) (०३) अभियांत्रिकी महाविद्यालये (२२०३ ०१६७).	-	-	२४२२१९	२०८४९३	१२०१६५७	९०३२८७	१४४३८७६	११११७८०
१०	१०५, तंत्रनिकेतने १०५ (००) (०१) शासकीय तंत्रनिकेतने (२२०३ ०२०२).	१५६६८९२	१३३६१३८	१०११४९८	९८१५७७	२४६५३७४	२३०८२६७	५०४३७६४	४६२५९८२
११	१०५ शासकीय तंत्रनिकेतने (००)(०७) पदविका शिक्षणाचा दर्जा सुधारणे व उद्योगधंद्याशी सांगड घालणे (२२०३ २३४२).	६१२	१०३	५९८	११४	९६५	७८८	२१७५	१००५
१२	१०८, परीक्षा १०८ (०१)(०१) तंत्रपरीक्षा मंडळ (२२०३ ०२८३).	१५३९९	१२०१८	११७१८	९९८९	११६९९१	१२६१६	१४४०२८	३४६२३
१३	११२, अभियांत्रिकी/तंत्र महाविद्यालये व संस्था ११२ (००)(०१) शासकीय अभियांत्रिकी व वास्तुशास्त्र महाविद्यालये (वसतिगृहासहित) (२२०३ ०३२७).	५७१६७२	४८१८२९	३२०००९	२८४२९९	८१२५४८	७४९४०९	१७०४२२९	१५१५५३७
१४	११२, शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय (००)(०९) पदवी शिक्षणाचा दर्जा सुधारणे व उद्योगधंद्याशी सांगड घालणे (२२०३ २३६२).	९२०	९९९	४१२	-	१००७	३६३	२३३९	१२८२
एकूण	..	२४२६२८०	२०४४६६४	१७१०९६६	१५९३३७२	५९९२५८४	४९३६८७८	१०१२९८३०	८५७४९१४

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

सन २०२०-२१ मधील वैधानिक विकास मंडळ निहाय मंजूर तरतूद व खर्च (अनिवार्य खर्च)

अ. क्र.	मुख्य लेखाशीर्ष २२०३ तंत्रशिक्षण, मागणी क्र. डब्ल्यू-३ (अनिवार्य)	विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च	उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च
१	००१, संचालन व प्रशासन (०१) संचालन व प्रशासन (०१) (०१) संचालक, तंत्रशिक्षण भारति (२२०३ ००१३).	५०	०	५०	०	५०	०	५०	०	५०	०
२	००१, संचालन व प्रशासन (०१) संचालन व प्रशासन (०१) (०१) संचालक (२२०३ ००२२).	४२४१७	३२१८६	२१५०५	१६६९३	२२८५११	१७०२२५	२९२४३३	१७०२२५	२९२४३३	२१९१७४
३	००१, संचालन व प्रशासन, (०१) (०७) प्रवेश विनियमन प्राधिकरण (२२०३ ३४३३).	--	--	--	--	--	४६७०	४६७०	४६७०	४६७०	४६७०
४	००१, संचालन व प्रशासन, (०१) (०८) शुल्क विनियमन प्राधिकरण (२२०३ ३४४२).	--	--	--	--	१	--	१	--	--	--
५	००१, संचालन व प्रशासन, (०१) (०९) राज्य सामार्थिक प्रवेश प्रक्रिया कक्ष-(२२०३ ३४५१).	--	--	--	--	५९३९	--	५९३९	६३९	५९३९	६३९
६	१०२ तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठाना साहाय्य-१०२ (०१) (०१) वास्तुशास्त्र महाविद्यालयासाठी मुंबई विद्यापीठाला परिरक्षण अनुदाने (२२०३ ००६९).	--	--	--	--	४२४०१	--	४२४०१	--	४२४०१	--
७	१०२, तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठाना साहाय्य-१०२ (०१) (०२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विद्यापीठ. लोणेरे, जिल्हा रायगड यासाठी परिरक्षण अनुदाने-(२२०३ ०५२३).	--	--	--	--	१८०८३७	--	१८०८३७	१७७१२५	१८०८३७	१७७१२५
८	१०४, अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्था यांना साहाय्य-१०४ (०१) (०३) अभियांत्रिकी महाविद्यालये (२२०३ ०१५८).	१९८०७६	१७५०९४	१२१६५४	११०४६४	९३४६९७	८१७५९	१२५४४२७	८१७५९	१२५४४२७	१०९७३१७
९	१०४, अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्था यांना साहाय्य-१०४ (०१) (०३) अभियांत्रिकी महाविद्यालये (२२०३ ०१५८).	--	--	२२०४०४	१९८३०५	१२२३४०२	--	१२२३४०२	१०५२९८९	१४४३८०६	१२५१२४४
१०	१०५, तंत्रनिकेतने (००) (०१) शासकीय तंत्रनिकेतने (२२०३ ०२०२)	१४९०२१८	१२९७०७४	१२९८७३५	११२३०३१	२४०६५०७	२२९१३७१	५१९५४६०	२२९१३७१	५१९५४६०	४६३१४७६
११	१०५, शासकीय तंत्रनिकेतने (००) (०७) पदविका शिक्षणाचा दर्जा सुधारणे व उद्योगधंद्याशी सांगड घालणे. (२२०३ २६४२).	५५०	--	५००	--	१०००	--	२०५०	--	--	--
१२	१०८, परीक्षा १०८ (०१) (०१) तंत्रपरीक्षा मंडळ (२२०३ ०२८३)	१७२९१	९८२२	१३६६१	८९८	१०१७५२	--	१३२७०४	६२४८५	१३२७०४	८१३०५
१३	११२, अभियांत्रिकी / तंत्र महाविद्यालये व संस्था ११२ (००) (०१) शासकीय अभियांत्रिकी व वास्तुशास्त्र महाविद्यालये. वसतिगृहासहीत (२२०३ ०३२७)	५४९५३३	५१८५३९	३५९४९३	३१५६९५	८८९७३४	७८५६५४	१७९८७६०	७८५६५४	१७९८७६०	१६१९८८८
१४	११२, शासकीय अभि. महा. (००) (०९) पदवी शिक्षणाचा दर्जा सुधारणे व उद्योगधंद्याशी सांगड घालणे. (२२०३ २६६२)	५००	--	६७०	--	९३०	--	२१००	--	२१००	--
एकूण	...	२२९८६३५	१९५२७१५	२०३६६७२	१७७३१८६	६०२०४३१	५३५६४९६	१०३५५७३८	१०३५५७३८	१०३५५७३८	१०३५५७३८

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

सन २०२१-२२ मधील वैधानिक विकास मंडळ निहाय मंजूर तरतूद व खर्च (अनिवार्य खर्च)

(रुपये हजारान्त)

अ. क्र.	मुख्य लेखाशीर्ष २२०३ तंत्रशिक्षण, मागणी क्र. डब्ल्यू-३ उपलेखाशीर्ष	विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ		मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळ		उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ		एकूण मंजूर तरतूद व खर्च
		मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च	
१	००१, संचालन व प्रशासन (०१) संचालन व प्रशासन (०१) (०१) संचालक, तंत्रशिक्षण भारित (२२०३ ००१३).	५०	०	५०	०	५०	०	१५०
२	००१, संचालन व प्रशासन (०१) संचालन व प्रशासन (०१) (०१) संचालक (२२०३ ००२२).	५२८६८	३०६५९	२४५८६	१८३२४	२१२१८७	१७७९५८	२८९६४१
३	००१, संचालन व प्रशासन, (०१) (०७) प्रवेश विनियमन प्राधिकरण (२२०३ ३४३३).	--	--	--	--	४७४७	४७३८	४७४७
४	००१, संचालन व प्रशासन, (०१) (०९) राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष- (२२०३ ३४५१).	--	--	--	--	२५००	--	२५००
५	१०२ तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठांना साहाय्य-१०२ (०१) (०१) वास्तुशास्त्र महाविद्यालयासाठी मुंबई विद्यापीठाला परिरक्षण अनुदाने (२२०३ ००६९).	--	--	--	--	१	--	१
६	१०२, तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठांना साहाय्य-१०२ (०१) (०२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विद्यापीठ. लोणेरे, जिल्हा रायगड यासाठी परिरक्षण अनुदाने- (२२०३ ०५२३).	--	--	--	--	१८३८२२	१७०३१४	१८३८२२
७	१०४, अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्था यांना साहाय्य-१०४ (०१) (०२) तंत्रनिकेतने (पदविका) (२२०३ ०१५८).	१६६२८६	१६४८०५	१२३११२	१२१६३७	८५७५६४	८५१८८९	११४६९६२
८	१०४, अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्था यांना साहाय्य-१०४ (०१) (०३) अभियांत्रिकी महाविद्यालये (२२०३ ०१६७).	--	--	२८६२५७	२७२८७७	११५५७७९	११६५७४४	१४४२०३६
९	१०५, तंत्रनिकेतने (००) (०१) शासकीय तंत्रनिकेतने (२२०३ ०२०२)	१५११६९५	१५०३७५५	१११३०५५	११०६५०९	२५३३३९२	२५२८७७०	५१५८१४२
१०	१०५, शासकीय तंत्रनिकेतने (००) (०७) पदविका शिक्षणाचा दर्जा सुधारणे व उद्योगधंद्याशी सांगड घालणे. (२२०३ २६४२).	१८६	१४०	१७६	९६	१२७१	३८३	१६३३
११	१०८, परीक्षा १०८ (०१) (०१) तंत्रपरिक्षा मंडळ (२२०३ ०२८३)	१४०६०	७१८१	१००४७	७४४५	६७०१३	४६६५३	९११२०

तक्ता पुढे--चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१२	११२, अभियांत्रिकी / तंत्र महाविद्यालये व संस्था ११२ (००) (०१) शासकीय अभियांत्रिकी व वास्तुशास्त्र महाविद्यालये. वसतिगृहसंहित (२२०३ ०३२७)	६७१०३०	६२३११३	३१९५६१	३०२८९९	८९०७८२	८८३४८५	१८८१३७३	१८०९४९७
१३	११२, शासकीय अभि. महा. (००) (०९) पदवी शिक्षणाचा दर्जा सुधारणे व उद्योगघंटाशी सांगड घालणे. (२२०३ २६६२)	३०९	२२३	१०३	९३	१२६६	१४३	१६७८	४९९
एकूण ..		२४१६४८४	२३२९८७६	१८७६९४७	१८३०३८०	५९१०३७४	५८३००७७	१०२०३८०५	९९९०३३३

वार्षिक योजना (कार्यक्रमावरील खर्च) सन २०२१-२२ प्रत्यक्ष खर्च, सन २०२२-२३ मंजूर नियतव्यय व

विभाग : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

सन २०२३-२४ चा प्रस्तावित नियतव्यय विवरणपत्र

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	योजनेचे नाव व लेखाशीर्ष संकेतार्क	२०२१-२२ प्रत्येक खर्च	२०२२-२३ अर्थसंकल्प	२०२२-२३ सुधारित अर्थसंकल्प	२०२३-२४ अर्थसंकल्प	शेरा
१	२	३	४	५	६	७
1	तंत्रशिक्षण संचालनालयाचे मजबुतीकरण करणे (विभागीय कार्यालयासह). (२२०३००३१)	१९९१	१००००	७०००	१००००	--
2	शासकीय तंत्रनिकेतनांचा आणि पदविका अभ्यासक्रमाचा विकास व विस्तार करणे व कर्मचारीवर्ग, यंत्रसामग्री, इमारती, वसतिगृह दुरुस्ती व सुधारणा इ. उणिवा दूर करणे. (२२०३०२११) (४२०२०६७८) (४२०२०६८७) (४२०२०६९६)	३२७७७७ १०४३४७ १४५०४ ११४८	६५१०२० १७३९१३ २४१७४ १९१३	५६१३२७ १३०४३५ १८१३० १४३५	७०००० १७३९१३ २४१७३ १९१४	--
3	शासकीय तंत्रनिकेतनातील ग्रंथालयाचा विकास व विद्यार्थ्यांचा व्यक्तिमत्त्व विकास करणे. (२२०३०६८६)	६८२७	१००००	७०००	१००००	--
4	नवीन शासकीय तंत्रनिकेतने स्थापन करणे. (मुलीसह). (४२०२६०२१) (४२०२६०३२) (४२०२६०४१)	--	१३०४३	१०४३४	४३४८	--
5	शासकीय तंत्रनिकेतनातील मुलींसाठी वसतिगृह बांधणे (४२०२५९९२) (४२०२६००३) (४२०२६०१२)	३५२१ ४८९ ३९	२६०८७ ३६२६ २८७	२०८७० २९०० २३०	४३४८ ६०३ ४९	--
6	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालये व औषधनिर्माण शास्त्र महाविद्यालय या संस्थांचा विकास व विस्तार, कर्मचारी वर्ग, यंत्रसामग्री, इमारती, वसतिगृह दुरुस्ती व सुधारणा इ. उणिवा दूर करणे. (४२०२०७०२) (४२०२०७११) (४२०२०७२२)	४०६८२ ५६५५ ४४८	१०४३४८ १४५०४ ११४८	८३४७८ ११६०३ ९१८	८६९५६ १२०८७ ९५७	--
7	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील ग्रंथालयाचा विकास करणे. (२२०३०७०१)	३७४९	१००००	७०००	१००००	--
8	नवीन शासकीय अभि. महाविद्यालये स्थापन करणे (४२०२६०८६) (४२०२६०९५) (४२०२६१०१)	१२७९८७ १७७९० १४०८	३९१३०४ ५४३९१ ४३०५	३१३०४३ ४३५१२ ३४४३	३९१३०५ ५४३९२ ४३०३	--

9	अशासकीय (अनुदानित) अभियांत्रिकी महाविद्यालयांना सहायक अनुदान व शासकीय स्वायत्त संस्थांना अनुदान. (२२०३०१९४)	१९००००	४०००००	२८००००	३०००००	-
10	अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील मुलींसाठी वसतिगृह बांधणे. (४२०२६०५९) (४२०२६०६८) (४२०२६०७७)	--	२६९५७ ३७४५ २९८	२१५६६ २९९८ २३७	३३०४३ ४५९४ ३६३	-
11	तंत्रशास्त्र विद्यापीठाचे बळकटीकरण करणे (बाटू, लोणेरे). (२२०३०५३२)	--	२००००	१४०००	३००००	-
12	गौण बांधकामे (२२०३०४१६)	१४६५६	५००००	३५०००	५००००	-
13	इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ इनफॉर्मेशन टेक्नॉलॉजीची स्थापना करणे (केंद्र पुरस्कृत योजना). (२२०३२७३१)	९००००	८००००	५६०००	१००	-
14	अस्तित्वात असलेल्या तंत्रनिकेतनांचा दर्जा सुधारणे (केंद्र पुरस्कृत योजना). (२२०३३१६६)	--	४००००	४००००	०	-
15	अस्तित्वात असलेल्या तंत्रनिकेतनांत दुसरी पाळी सुरू करणे. (२२०३२७६९)	२६१४८२	२७००००	२६७०००	३३००००	-
16	तंत्रनिकेतनामार्फत सामूहिक विकास कार्यक्रम (२२०३३११२)	--	४००००	२७०००	२००००	-
17	शा. तंत्रनिकेतनमध्ये मुलींसाठी वसतिगृह बांधणे (केंद्र पुरस्कृत योजना) (४२०२६१९३)	--	५००००	५००००	२५०००	-
18	अविकसित जिल्ह्यात नवीन व्या.तं.नि. स्थापन करणे. (४२०२६१८४)	--	२६०००	२६०००	२६०००	-
19	राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना (२२०३०७४८)	८८२१६६५	७८६४५००	१२१११०००	९६०००००	-
20	डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना (२२०३३५४२)	३३८७८	८००००	९५९४७९	१००००००	-
21	गुणवत्त मुलामुलींना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करणे (२२०३३५५१)	४४१४४	१५४०००	१४५७००	२०००००	-
22	उन्नत महाराष्ट्र अभियान (२२०३३५७८)	५३८०	१००००	७१६६	४००००	-
23	रसायन तंत्रज्ञान संस्था, माटुंगा, मुंबई या (शासकीय अभिमत दर्जा विद्यापीठ) संस्थेचे मुख्य केंद्र आणि त्याची उपकेंद्रे (२२०३३५६९)	--	५००००	६००००	५००००	-
एकूण ..		१०११९५६७	११३८१५२०	१५३२७४६९	१३१९९१००	-

समग्र कार्यक्रम

तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत सर्व स्तरावर राबविण्यात येणारे कार्यक्रम खालीलप्रमाणे आहेत :-

- (१) संचालन व प्रशासन
- (२) तंत्रशिक्षणासाठी विद्यापीठास साहाय्य
  - मुंबई विद्यापीठास परिरक्षण अनुदान (संस्था - सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालय, मुंबई)
  - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे विद्यापीठास परिरक्षण अनुदान
- (३) अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्थांना साहाय्य
- (४) पदविका अभ्यासक्रम
- (५) पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम
- (६) पदविका व पदवी संस्थेमधील बांधकाम
- (७) महिलाविषयक अर्थसंकल्प
- (८) शिष्यवृत्त्या
- (९) उन्नत महाराष्ट्र अभियान
- (१०) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान
- (११) तंत्रशिक्षणाचा दर्जा सुधार कार्यक्रम (TEQIP-III)
- (१२) महत्त्वाच्या इतर बाबी
- (१३) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद (ए.आय.सी.टी.ई.)
- (१४) अखिल भारतीय भेषजी परिषद (PCI)
- (१५) वास्तुकला परिषद (COI)
- (१६) प्रवेश नियामक प्राधिकरण
- (१७) शुल्क नियामक प्राधिकरण
- (१८) राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष
- (१९) महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ

उपरोक्त कार्यक्रम तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखाली असलेल्या शासकीय कार्यालये व संस्थांमार्फत सुव्यवस्थित पार पाडला जातो. सदर कार्यालय व संस्थांची तपशिलवार माहिती **तक्ता क्रमांक १ व २** मध्ये दर्शविण्यात आली आहे. समग्र कार्यक्रमाबाबत विस्तृत माहिती पुढीलप्रमाणे आहे :-

(१) संचालन व प्रशासन

महाराष्ट्र राज्यात सर्व स्तरावर तांत्रिक शिक्षण देण्याची जबाबदारी एकत्रितरीत्या सोपविण्याचे दृष्टीने १९४८ साली तंत्रशिक्षण संचालनालयाची स्थापना करण्यात आली व सदरहू संचालनालयाकडे अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रशास्त्र विद्यालये, तंत्रनिकेतने, औद्योगिक प्रशिक्षण कर्मशाळा व उच्च माध्यमिक तांत्रिक प्रयोगशाळा/केंद्रे व इतर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सोपविण्यात आले. डिसेंबर १९८४ मध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालयामध्ये (१) तंत्रशिक्षण, (२) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय असे विभाजन होऊन तंत्रशिक्षण संचालनालयाकडे अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रशास्त्र संस्था, सर्व तंत्रनिकेतने यांच्या प्रशासनाची व नियंत्रणाची जबाबदारी सोपविण्यात आली. याशिवाय अन्य तऱ्हेने पदव्युत्तर अभ्यासक्रम व संशोधन इत्यादी सर्व प्रकारचे तंत्रशिक्षणाचे कामसुद्धा ह्या संचालनालयाकडे सोपविण्यात आले.

तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अंतर्गत पदवी/पदविका स्तरावरील योजनांची योग्य जुळणी करून ती योग्य रीतीने, तसेच प्रभावीपणे राबविण्याकरिता संचालनालयाचा अंमलबजावणी करण्याचा प्रस्ताव शासनाने मान्य केला असून, शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई क्रमांक टीईडी-१०८५/५०००६/ (८८९)/तांशि.१-अ, दिनांक २१ सप्टेंबर १९८९ अन्वये तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालयाची स्थापना केली असून, त्यानुसार मुंबई, पुणे, नाशिक,

औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर ही विभागीय कार्यालये कार्यान्वित झाली आहेत. मुख्य कार्यालय व पदवी / पदविका अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संस्थांमधील विभागीय कार्यालय हा एक महत्त्वाचा दुवा असून योजनांची अंमलबजावणी प्रभावीपणे करण्याचे काम विभागीय कार्यालयाकडे सोपविण्यात आले आहे.

तंत्रशिक्षण संचालनालय हे खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्रात निरनिराळ्या तांत्रिक शिक्षणाच्या आवश्यकतेनुसार अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र, वास्तुशास्त्र, व्यवस्थापनशास्त्र, हॉटेल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने या संस्थांच्याबाबत शासनास सल्ला देण्याचे काम करित असते.

नियमित विद्याविषयक, प्रशासन आणि लेखापरीक्षक निरीक्षण आणि खाजगी संस्थांचे निरीक्षण तसेच संचालनालयांतर्गत संस्था/कार्यालयांना सेवार्थ विधेयक माहिती अद्ययावत ठेवणे, संस्थांना मागणीनुसार स्वीयप्रपंजी लेखे उघडणेबाबत प्रस्ताव शासन मंजूरी घेणे या सर्व गोष्टी संचालक, तंत्रशिक्षण विभागामार्फत केल्या जातात.

तंत्रशिक्षणाचा दर्जा सुधारण्याच्या उद्देशाने ही योजना राबविणारे शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचारी हा एक महत्त्वाचा घटक असल्यामुळे त्यांना वेळोवेळी आधुनिक तंत्रशास्त्र अवगत व्हावे या उद्देशाने खालील सुविधा पुरविण्यात आल्या आहेत :-

(अ) अभियांत्रिकी महाविद्यालये व तंत्रनिकेतनांमधील शिक्षकांना पदव्युत्तर पाठ्यक्रमासाठी व डॉक्टरेट पाठ्यक्रमासाठी प्रतिनियुक्ती करणे.

(ब) औद्योगिक व्यावहारिक अनुभवासाठी तंत्रनिकेतने व महाविद्यालये येथील शिक्षकांना दोन महिन्यांसाठी प्रतिनियुक्त करणे.

(क) शिक्षकांना तंत्रविद्याविषयक सखोल अनुभव व ज्ञान मिळविण्यासाठी हिवाळी व उन्हाळी शाळेकरिता प्रतिनियुक्त करणे.

(ड) शिष्यवृत्तीधारकांना वेगवेगळ्या परदेश शिष्यवृत्त्या प्रशिक्षणाच्या कार्यक्रमासाठी प्रतिनियुक्त करणे.

(इ) प्रशासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना संगणकाची ओळख व्हावी या उद्देशाने वेळोवेळी अल्पमुदतीचे अभ्यासक्रम आयोजित करणे.

(ई) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी चालू केलेल्या विविध योजनांना प्रभावीपणे कार्यान्वित करण्यासाठी वेळोवेळी अध्यापक व विद्यार्थी यांस मार्गदर्शन करणे तसेच त्यांच्याकडून संस्थांचा दर्जा सुधारणा कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीमधून पदवी / पदविका अभ्यासक्रमाच्या शासकीय संस्थांना अत्याधुनिक यंत्रसामग्री व साधनसामग्रीचा पुरवठा करणे.

अर्थसंकल्पीय विषयाशी संबंधित जमा/खर्चमेळ, स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापने, विनियोजन, पुनर्विनियोजन इत्यादीबाबतची माहिती महालेखाकार कार्यालय तसेच शासनास विहित मुदतीत पाठविणे विभागास बंधनकारक आहे. सदर माहिती संचालनालयाच्या अधिनस्त विभागीय कार्यालय व संस्थांकडून प्राप्त करून तदनंतर एकत्रित माहिती महालेखाकार कार्यालय व शासनास पाठविली जाते. त्याबाबतीत तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालये व अधिनस्त संस्था यांच्याकडून जी माहिती प्राप्त होते, त्यामध्ये तफावती/त्रुटी राहू नये व याविषयक त्रुटी व चुका टाळण्याच्या उद्देशाने अर्थसंकल्पीयविषयक संबंधित कामकाज अधिक पारदर्शक व सुरळीतपणे पार पाडण्याकरिता त्याचप्रमाणे खर्चाबाबत महालेखाकार कार्यालयाकडून लेखा आक्षेपांचे मुद्दे उपस्थित होऊ नयेत म्हणून या संचालनांतर्गत असलेल्या सर्व तंत्रशिक्षण विभागातील विभागीय कार्यालये व अधिनस्त संस्थांतील या कामाशी संबंधित अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना वेळोवेळी शासनाने निर्देशित केल्याप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत असतात. त्याचप्रमाणे या संचालनालयातील आणि विभागीय कार्यालये व सर्व अधिनस्त संस्था यामधील अधिकारी/कर्मचारी यांना मंत्रालय कक्षात, तसेच टी.टी.टी.आय., भोपाळ यांच्या पुणे शाखेत आयोजित करण्यात आलेल्या निवृत्तिवेतन नियम, विभागीय चौकशीबाबतचे नियम, अंदाजपत्रक (बजेट), सेवाप्रवेश नियम अशा विषयांच्या प्रशिक्षणासाठी पाठविण्यात येत असते. सदर प्रशिक्षणाचा अधिकारी/कर्मचाऱ्यांनी लाभ घेतलेला आहे. त्यामुळे सर्व संबंधित कामकाजाचा निपटारा जलद गतीने करणे सुलभरीत्या पार पाडण्यास मदत होते.

प्रशिक्षण

यशदा, पुणे (यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी)

राज्य शासन सेवेत सर्व स्तरावर कार्यक्षमता वाढवून प्रशासनाची गतिमानता वृद्धिंगत करण्यासाठी राज्यातील सर्व अधिकारी व कर्मचारीवृंद यांना प्रशिक्षण देण्याची आवश्यकता विचारात घेऊन त्यासाठीची यंत्रणा व व्यवस्था उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्य शासनाने महाराष्ट्र राज्याचे सन २०११ साली प्रशिक्षण धोरण जाहीर केले. या प्रशिक्षण धोरणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी यशदा, पुणे येथे "राज्य प्रशिक्षण नियोजन व मूल्यमापन यंत्रणा" (राप्रनिमूयं) कार्यरत करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र राज्याच्या प्रशिक्षण धोरणात एकसुत्रता आणण्याच्या दृष्टीने शासनाने शासन निर्णय, दिनांक २३ सप्टेंबर २०११ अन्वये प्रशिक्षण धोरण निश्चित केले असून, त्यानुसार राज्यातील सर्व संवर्गातील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना विविध टप्प्यांवर पायाभूत प्रशिक्षण, उजळणी वर्ग प्रशिक्षण, पदोन्नती नंतरचे प्रशिक्षण, बदलीनंतरचे प्रशिक्षण, Orientation Training Programme on e-Governance Life Cycle अशा प्रकारचे प्रशिक्षण यशदा, पुणे यांचेमार्फत आयोजित करण्यात येते.

राज्य प्रशिक्षण धोरणांतर्गत यशदा, पुणे यांचेमार्फत आयोजित करण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षणाबाबतची मागील ३ वर्षांची माहिती खालीलप्रमाणे :-

अ.क्र.	आर्थिक वर्ष	प्रशिक्षणाचे नाव	प्रशिक्षणाचा कालावधी	प्रशिक्षणाची संख्या	प्रशिक्षण पूर्ण झालेल्या अध्यापकांची संख्या
१	२०२०-२१	पायाभूत प्रशिक्षण उजळणी प्रशिक्षण	४२ दिवस ०५ दिवस	कोविड-१९ मुळे नाहीत.	प्रशिक्षण होऊ शकले
२	२०२१-२२	पायाभूत प्रशिक्षण उजळणी प्रशिक्षण	४२ दिवस ०५ दिवस	०३ ०२	१०३ ७६
३	२०२२-२३	पायाभूत प्रशिक्षण उजळणी प्रशिक्षण	४२ दिवस ०५ दिवस	०६ ०२	२६४ ७९

एन.आय.टी.टी.टी.आर., भोपाळ व पुणे

औद्योगिक क्षेत्रात वेगाने होत असलेली प्रगती पाहता विज्ञान व तंत्रज्ञान यात ताळमेळ राखून नवीन तंत्रज्ञानानुसार गुणवत्ता प्रधान प्रशिक्षण देऊन कौशल्यावर आधारित असे मनुष्यबळ निर्माण करणे ही काळाची गरज आहे. त्यामुळे तंत्रज्ञान संस्थांमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण मिळण्यासाठी, संस्थेतील प्राध्यापकांना दर्जेदार तांत्रिक प्रशिक्षण देण्याचे काम एन.आय.टी.टी.टी.आर., भोपाळ व त्यांचे एक्सटेंशन सेंटर, पुणे यांचेमार्फत केले जाते.

सदरच्या प्रशिक्षणाबाबतची मागील ३ वर्षांची माहिती खालीलप्रमाणे :-

अ.क्र.	आर्थिक वर्ष	प्रशिक्षणाचा कालावधी	प्रशिक्षणाची संख्या	प्रशिक्षण पूर्ण झालेल्या अध्यापकांची संख्या
१	२०२०-२१	५ दिवस १२ दिवस	कोविड-१९ मुळे नाहीत.	प्रशिक्षण होऊ शकले
२	२०२१-२२	५ दिवस १२ दिवस		
३	२०२२-२३	५ दिवस १२ दिवस	०२ ०१	१२ ०५

पदवी / पदविका संस्थांमधील अध्यापकांकरिता १ आठवड्याचे प्रशिक्षण

तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील शासकीय पदवी / पदविका संस्थेतील अध्यापकांकरिता पदवी / पदविका अभ्यासक्रमांची गुणवत्ता सुधारणे व उद्योग धंद्याशी समन्वय साधणे या अंतर्गत एक आठवड्याचे प्रशिक्षण आयोजित करण्यात येते.

सदर प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी संस्थेस रुपये १,८०,००० इतके अनुदान उपलब्ध करून दिले जाते.

प्रशिक्षण कार्यक्रमाबाबतची मागील ३ वर्षांची माहिती खालीलप्रमाणे :-

अ.क्र.	आर्थिक वर्ष	अर्थसंकल्पित निधी	प्रशिक्षणाची संख्या	प्रशिक्षण पूर्ण झालेल्या अध्यापकांची संख्या
१	२०२०-२१	कोविड-१९	मुळे प्रशिक्षण होऊ शकले नाहीत.	
२	२०२१-२२	३३.११ लाख	२३	८३७
३	२०२२-२३	४२.८३ लाख	प्रशिक्षणाची कार्यवाही सुरु आहे.	

महिला आरक्षण

राज्यातील सर्व शैक्षणिक संस्थांमध्ये महिलांना पदवी व पदविका अभ्यासक्रमासाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक १७ एप्रिल २००० च्या आदेशान्वये घेतला आहे. यामुळे महिलांचे सक्षमीकरण होण्यास, त्यांचा सामाजिक जीवनात सहभाग वाढीस लागण्यास चालना मिळणार आहे.

लेखा परिच्छेद / लोकलेखा समिती/ लेखा आक्षेप परिच्छेद

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अहवाल

लेखा व भांडार पडताळणी कक्ष, मुख्य कार्यालय, मुंबई

महालेखापाल, महालेखाकार कार्यालय, मुंबई व नागपूर यांचेकडून या संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील असलेली ६ तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालये, १ सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, ४२ शासकीय तंत्रनिकेतने, ९ शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालये, १ वास्तुशास्त्र महाविद्यालय वसतिगृह, ४ शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये, २ शासकीय हॉटेल मॅनेजमेंट व कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी यांचे अंतर्गत लेखा परीक्षण करण्यात येते. या संचालनालयातील लेखा निरीक्षण पथक पाठवून सदर संस्थांचे लेखापरीक्षण करण्यात येते. सदर परीक्षणात आस्थापना, लेखा विभाग व भांडार विभागातील लेखांची प्रत्यक्ष पडताळणी करण्यात येते. विभागीय भांडार पडताळणी पथक व महालेखाकार कार्यालयाने निर्देशित केलेले भांडार पडताळणी आरोप व लेखा आक्षेपाबाबत संबंधितांना मार्गदर्शन करणे, सदरचे आरोप निकाली काढण्यासाठी मदत करणे, शासन व महालेखाकार कार्यालयाच्यावतीने आयोजित केलेल्या लेखा समितीच्या बैठकीत जास्तीत जास्त आरोपांचा निपटारा करून घेणे, या संचालनालयाचे विनियोजन लेखे शासनास सादर करणे, लोक लेखा समितीच्या बैठकांना उपस्थित राहणे इ. कामे या कक्षाकडून केली जातात.

संचालनालयांतर्गत सद्यःस्थितीत, एकूण २४३ लेखा परिच्छेद प्रलंबित असून निरीक्षण अहवालावरील परिच्छेदांचे लवकरात लवकर निपटारा होण्याच्या दृष्टीने यापैकी २४३ लेखा परिच्छेद विभागीय कार्यालये/संस्थांकडून महालेखापाल यांचेकडे सादर करण्यात आलेले आहेत. प्रलंबित लेखा परिच्छेदांच्या निपटार्याकरिता महालेखाकार कार्यालय, मुंबई व नागपूर यांच्याशी पत्रव्यवहार सुरु आहे.

(२) तंत्र शिक्षणासाठी विद्यापीठास साहाय्य

शासनाने मंजूर केलेल्या तरतुदीमधून सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाकरिता मुंबई विद्यापीठास तसेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे या संस्थांना तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत अनुदान सुत्रानुसार अनुदान देण्यात येते. सदर विद्यापीठामध्ये राबविण्यात येणाऱ्या विविध अभ्यासक्रम उपक्रम इत्यादीबाबत तपशीलवार माहिती पुढीलप्रमाणे आहे :-

मुंबई विद्यापीठास परिरक्षण अनुदान

(संस्था - सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालय, मुंबई)

सर जमशेटजी जीजीभाय यांच्या प्रयत्नाने व इंग्रज सरकारच्या मदतीने सन १८५७ साली सर ज. जी. स्कूलची स्थापना झाली. सन १९७३ पर्यंत शासनाच्या वतीने चालविण्यात येणारे हे महाविद्यालय मुंबई विद्यापीठाच्या हाती इमारती व फर्निचरसह सुपूर्त करण्यात आले. त्यानुसार शासनाकडून तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत विद्यापीठास अनुदान सूत्रानुसार १०० टक्के त्रुटी (मान्य खर्च व वजा जमा) इतके अनुदान देण्यात येत असते. सदर महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे प्रवेश तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत केंद्रिभूत प्रवेश पद्धतीने दिले जात असतात.

दरवर्षी महाविद्यालयामध्ये वर्कशॉप, सेमिनार, प्लेसमेंट तसेच कला व क्रीडा इत्यादींना महत्त्व देऊन अनेक उपक्रम राबविण्यात येत असतात.

(३) अशासकीय तंत्र महाविद्यालये व संस्थांना साहाय्य

शासनाकडून मंजूर तरतुदीमधून अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्थांना त्यांचे मूल्यमापन करून संचालनालयामार्फत अनुदान देण्यात येते. सदर अशासकीय अनुदानप्राप्त संस्थांची माहिती तक्ता क्र. २ मध्ये दर्शविण्यात आलेली आहे.

(४) पदविका अभ्यासक्रम

अभियांत्रिकी / तंत्रशास्त्र व औषधनिर्माणशास्त्र पदविका पाठ्यक्रमाच्या शिक्षणाकरिता विद्यार्थ्यांना तयार करण्यासाठी साधारणतः ३ वर्षांच्या कालावधीचा पाठ्यक्रम तंत्रनिकेतनांतून तसेच तत्सम संस्थांमधून शिकविला जातो. कमीत कमी माध्यमिक शालान्त परीक्षा (इयत्ता १० वी) किंवा तत्सम परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना तंत्रनिकेतनातून प्रवेश दिला जातो. शासकीय, अनुदानित व विनाअनुदानित संस्थेतील विद्याशाखानिहाय, जिल्हानिहाय प्रवेशक्षमता याबाबतचा तपशील तक्ता क्र. ४५ मध्ये देण्यात आलेला आहे.

तसेच राज्यातील मागास जिल्ह्यांमध्ये या वर्षी १००० विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशक्षमतेत वाढ करण्यात आलेली आहे व काही ठिकाणी नवीन अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आलेले आहेत, त्याची प्रवेशक्षमता २२८० इतकी आहे.

यंत्रसामग्री

प्रवेशक्षमतेत वाढ झाल्यामुळे विविध शासकीय तंत्रनिकेतनांकरिता प्रयोगशाळेतील यंत्रसामग्री व फर्निचरकरिता विंगर अनुशेषाकरिता निधी उपलब्ध करून देण्यात येतो.

शासकीय तंत्रनिकेतनातील ग्रंथालयांचा विकास व पुस्तकपेढ्यांची स्थापना करणे

बदलत्या तंत्रज्ञानाची विद्यार्थी व शिक्षक यांना अद्ययावत माहिती होण्यासाठी वेळोवेळी प्रसिध्द होणारी पुस्तके, संदर्भ पुस्तके, संशोधन ग्रंथ, परिषदांचे अहवाल इत्यादी या योजनेद्वारे उपलब्ध करून दिले जातात. याकरिता सन २०२१-२२ करिता रुपये १००.०० लाख इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

शासकीय तंत्रनिकेतनांमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांपैकी जे विद्यार्थी आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत आहेत. तसेच जे मागासवर्गीय विद्यार्थी अभ्यासक्रमाची क्रमिक पुस्तके खरेदी करू शकत नाहीत, अशा विद्यार्थ्यांना क्रमिक पुस्तकांचे संच उपलब्ध करून देण्यासाठी ह्या योजनेअंतर्गत उपलब्ध करून देण्यात येतो.

शासकीय तंत्रनिकेतनांमधील मुलींसाठी वसतिगृह बांधणे

शासनाने तंत्रनिकेतनांमधील एकूण जागांपैकी ३० टक्के जागा मुलींसाठी राखून ठेवलेल्या आहेत. तंत्रनिकेतनात प्रवेश घेणाऱ्या मुलींची संख्या दिवसेंदिवस वाढत असून, त्यात प्रामुख्याने बाहेर गावच्या मुलींची संख्या जास्त आहे. मुलींना वसतिगृहाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी ही योजना राबविण्यात येते. केंद्र शासन पुरस्कृत योजनेमधून ५० मुलींकरिता १००.०० लक्ष निधी वितरित करण्यात येऊन उर्वरित हिस्सा राज्य शासनमार्फत दिला जातो.

संशोधन आणि नियोजनाची आवश्यकता असलेल्या औद्योगिक क्षेत्रात उत्पादन निर्मितीसाठी आवश्यक असे मनुष्यबळ तयार करणे हे या तंत्रनिकेतनांचे मुख्य ध्येय आहे.

तंत्रनिकेतनात केंद्र शासनाच्या अधिपत्याखालील पश्चिम विभागीय समितीने आखलेल्या मानकांप्रमाणे यंत्रसामग्री पुरवठा व कर्मचारी इत्यादींच्या नियुक्त्या केल्या जातात.

तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्थांचे प्रमुख हे प्राचार्य असतात आणि त्यांचे मदतनीस प्रबंधक, विभाग प्रमुख, कर्मशाळा अधीक्षक, अधिव्याख्याता व इतर कर्मचारीवृंद असतो. तसेच प्रशासकीय कामकाजासाठी प्रबंधक, अधीक्षक व इतर कर्मचारीवृंद असतो. तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था यांच्या कारभारावर संचालक, तंत्रशिक्षण व सहसंचालक, विभागीय कार्यालय यांचे नियंत्रण असते.

औद्योगिक क्षेत्रातील दिवसेंदिवस होत असलेली भरभराट व तांत्रिक मनुष्यबळ मागणी पाहता राज्याची गरज व शासनाचे शैक्षणिक धोरणानुसार शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्रमांक टीईएम-३३८२/११८३५ (१९०)/तांशि-१ (१), दिनांक २१ मे १९८३ अन्वये शासनाने १९८३-८४ या शैक्षणिक सत्रापासून अशासकीय तांत्रिक व अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने विनाअनुदान तत्त्वावर काढण्यास अनुमती दिलेली असून शासनाच्या नियमानुसार व गुणवत्तेनुसार प्रवेशाची कार्यवाही होते व संस्थेच्या गुणवत्ता यादीस संचालकांनी मंजूरी दिल्यानंतरच संस्थेत विद्यार्थ्यांचा प्रवेश निश्चित होतो. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शासनाच्या नियमानुसार प्रवेश राखून ठेवलेला आहे. विनाअनुदानित संस्थांच्या कारभारावर संचालक, तंत्रशिक्षण यांचे लक्ष असते. पदविका अभ्यासक्रमाच्या परीक्षा तंत्रशिक्षण परीक्षा मंडळ, मुंबई यांचेमार्फत वेळच्या वेळी घेतल्या जातात.

शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, औरंगाबाद, कराड व अमरावती येथे फार्म 'डी' अभ्यासक्रम सुरू करणे-

शैक्षणिक वर्ष २०११-१२ पासून शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, औरंगाबाद, अमरावती येथे फार्म 'डी' अभ्यासक्रम सुरू करण्याचे प्रस्तावित असून तेथे फार्म 'डी' सहा वर्षीय अभ्यासक्रम (डॉक्टर ऑफ फार्मसी) सुरू करण्यास शासन निर्णय क्रमांक जीईसी-२००८/(४५८/०८)/तांशि-१, दिनांक २४ मार्च २००९ अन्वये शासनाची मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यापैकी शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, औरंगाबाद व अमरावती येथे शैक्षणिक वर्ष २०११-१२ पासून फार्म 'डी' महाविद्यालय सुरू करण्यात आले आहे.

फार्म 'डी' अभ्यासक्रमाला फार्मसी कौन्सिल ऑफ इंडियाने १९४८ अंतर्गत कलम १० मधील तरतुदीनुसार फार्मा 'डी' रेग्युलेशन्स २००८ संरचित केले असून त्यानुसार नोंदणीकृत औषध विश्लेषक म्हणून व्यवसाय करण्यासाठी सदर अभ्यासक्रम सुरू करण्यास मान्यता दिली आहे. सदर अभ्यासक्रमाची प्रवेश क्षमता ३० विद्यार्थी इतकी असेल. देशात सध्या २७ खाजगी संस्थांमध्ये फार्म डी अभ्यासक्रम सुरू आहे. महाराष्ट्र राज्यात फार्म 'डी' हा सहा वर्षीय अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर विद्यार्थ्यांना देशात व परदेशात फार्मास्युटिकल क्षेत्रात तसेच हॉस्पिटलमध्ये रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होणार आहेत.

५. पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम

पदवी अभ्यासक्रम

राज्यामध्ये शासनाची कराड, औरंगाबाद, अमरावती, चंद्रपूर, जळगाव, अवसरी, नागपूर, यवतमाळ व रत्नागिरी येथे प्रत्येकी एक याप्रमाणे एकूण ९ अभियांत्रिकी महाविद्यालये आहेत. तसेच कराड, औरंगाबाद, अमरावती व रत्नागिरी येथे प्रत्येक १ याप्रमाणे ४ औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये आहेत. तसेच सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ हे महाराष्ट्र शासनाचे पुणे येथे एकल तंत्रज्ञान विद्यापीठ आहे. त्याशिवाय राज्यात अनुदान तत्त्वावर अभियांत्रिकी महाविद्यालये, वास्तुशास्त्र महाविद्यालये, औषधनिर्माण महाविद्यालये चालवली जात आहेत. तसेच राज्यात विद्यापीठामार्फत अभियांत्रिकी व औषधनिर्माणशास्त्र असे अभ्यासक्रम राबविण्यात येत आहेत. शासकीय व अशासकीय अनुदानित व विना अनुदानित संस्थांचा अभ्यासक्रमनिहाय व विद्यापीठनिहाय प्रवेश क्षमतेचा तपशील **तक्ता क्रमांक ६** मध्ये देण्यात येत आहे. अभियांत्रिकी पदवी पाठ्यक्रम उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र (इयत्ता १२ वी) किंवा तत्सम परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर चार वर्षांच्या कालावधीचा आहे. तसेच शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये अमरावती व औरंगाबाद या संस्थेत १२ वी नंतर फार्म डी. हा ६ वर्षांचा अभ्यासक्रम ३० प्रवेश क्षमतेसह शै. व. २०११-१२ पासून सुरू करण्यात आला आहे. शासकीय अभियांत्रिक महाविद्यालय, पुणे येथे पदवी व पदव्युत्तर नियोजन अभ्यासक्रम राबविण्यात येतो.

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयांमधील ग्रंथालयाचा विकास व पुस्तकपेढ्यांची स्थापना करणे

नवीन तंत्रज्ञानाची विद्यार्थी व शिक्षक यांना माहिती व्हावी म्हणून बदलत्या तंत्रज्ञानानुसार नवनवीन संदर्भ ग्रंथ, संशोधन अहवाल, परिषदांचे अहवाल, नियतकालिके, मायक्रो फिल्मस् इत्यादी उपलब्ध करून देणे आवश्यक असते. त्याकरिता ६ अभियांत्रिकी व ३ औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालयांच्या ग्रंथालयाच्या विकासाकरिता सन २०२१-२२ करिता रुपये १००.०० लाख एवढा निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयांमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांपैकी जे विद्यार्थी आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत आहेत. तसेच जे मागासवर्गीय विद्यार्थी क्रमिक पुस्तके खरेदी करू शकत नाहीत, अशा विद्यार्थ्यांना क्रमिक पुस्तकांचे संच या योजनेद्वारे उपलब्ध करून दिले जातात.

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयांमधील मुलींसाठी वसतिगृह बांधणे

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयांतील एकूण जागांपैकी ३० टक्के जागा मुलींसाठी राखून ठेवलेल्या आहेत. त्यामुळे प्रवेश घेणाऱ्या मुलींची संख्या वाढत असून, त्यात प्रामुख्याने बाहेरगावच्या मुलींची संख्या जास्त आहे. मुलींना वसतिगृहाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी ही योजना राबविण्यात येते. सन २०२२-२३ करिता रुपये ३१०.०० लक्ष एवढी तरतूद करण्यात आलेली आहे.

संशोधन आणि नियोजनाची आवश्यकता असलेल्या औद्योगिक क्षेत्रात उत्पादन निर्मितीसाठी आवश्यक असे मनुष्यबळ तयार करणे हे या अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचे मुख्य ध्येय आहे.

संबंधित विद्यापीठाच्या व केंद्र शासनाच्या अधिपत्याखालील पश्चिम विभागीय समितीने आखलेल्या मानकाप्रमाणे यंत्रसामग्री पुरवठा व कर्मचारी इत्यादींच्या नियुक्त्या केल्या जातात.

अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचे प्रमुख हे प्राचार्य असतात आणि त्यांचे मदतनीस प्राध्यापक, सहाय्यक प्राध्यापक, कर्मशाळा अधीक्षक, अधिव्याख्याता व इतर कर्मचारी वर्ग असतो. अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या कारभारावर संचालक, तंत्र शिक्षण व सहसंचालक, विभागीय कार्यालय यांचे नियंत्रण असते.

औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालयातील पदवी पाठ्यक्रम हा उच्च माध्यमिक (इयत्ता १२ वी) प्रमाणपत्र किंवा तत्सम परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर चार वर्षांचा आहे. महाराष्ट्र राज्यातून अभियांत्रिकी पदविका पाठ्यक्रम पहिल्या श्रेणीत उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना शासनाच्या नियमानुसार अभियांत्रिकी महाविद्यालयात गुणवत्तेनुसार तिसऱ्या सत्रात दुसऱ्या वर्षात थेट प्रवेश देण्यात येतो. पदवी व पदव्युत्तर पाठ्यक्रम विद्यापीठाशी संबंधित असल्यामुळे याबाबतच्या परीक्षा संबंधित विद्यापीठामार्फत घेण्यात येतात.

रसायन तंत्रज्ञान संस्था, माटुंगा, मुंबई या (शासकीय अभिमत दर्जा विद्यापीठ) संस्थेचे मुख्य केंद्र आणि त्याची उपकेंद्र. रसायन तंत्रज्ञान संस्था, माटुंगा, मुंबई ही महाराष्ट्र शासन स्थापित जागतिक दर्जा प्राप्त अग्रगण्य संस्था असून, संस्थेस अभिमत विद्यापीठाचा दर्जा देण्यात आलेला आहे. संस्थेत सुरु असणारे मोठ्या प्रमाणावरील संशोधन कार्य व जागतिक स्तरावरील अभ्यासक्रमांची व्याप्ती वाढत असल्याने या संस्थेने जालना येथे मराठवाडा उपकेंद्र शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-१११/(२०/१५)/एलबी/तांशि-२, दिनांक २३ मे २०१८ अन्वये स्थापन करण्यात आले आहे.

मराठवाडा क्षेत्रातील नागरी जीवनावर प्रत्यक्ष परिणाम करू शकणारे जवळपास ३० Centre of Excellence स्थापन करून संबंधित क्षेत्रात उच्च दर्जाचे संशोधन करण्याचा संस्थेचा मानस आहे. त्यासह “Chemical Engineering Degree with Minor in Pharmaceuticals, Foods, Oils, Polymers and Materials” या क्षेत्रातील १५६० विद्यार्थी क्षमता असलेले अभ्यासक्रम सुरु करण्यात येणार आहेत.

पदव्युत्तर अभ्यासक्रम

अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र पाठ्यक्रमातील निरनिराळ्या शाखात जसे स्थापत्य, यंत्र विद्युत, इलेक्ट्रॉनिक्स, दूरसंचारन, संगणक तंत्रशास्त्र व धातुशास्त्र इत्यादी पदव्युत्तर (Post Graduate) पाठ्यक्रमाची सोय अभियांत्रिकी महाविद्यालयात आहे. हे पाठ्यक्रम साधरणतः दोन वर्षे मुदतीचे आहेत. औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र पदव्युत्तर अभ्यासक्रम राज्यात राबविण्यात येत आहेत. तसेच मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर सायन्स आणि व्यवस्थापन शास्त्र हे पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरु करण्यात आलेले आहेत. व्यवस्थापन शास्त्र (M.B.A. / M.M.S.) हा दोन वर्षे मुदतीचा पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम असणाऱ्या शासकीय, अशासकीय, अनुदानित, विनाअनुदानित आणि विद्यापीठ विभागीय संस्था कार्यरत असून त्यांच्या परीक्षा विद्यापीठामार्फत घेण्यात येत असतात. पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांचा संस्थानिहाय माहितीचा तपशील तक्ता क्रमांक १८ ते ३९ मध्ये दर्शविण्यात आलेला आहे.

सदर अभ्यासक्रमाची गुणवत्ता सुधारण्याकरिता नॅशनल बोर्ड ऑफ ॲक्रिडिशनच्या मानकाआधारे संपूर्ण व्यवस्थापन शास्त्र महाविद्यालयांचे ग्रेडेशन करण्यात येणार आहे. त्यामुळे सदरहू अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रवेशाच्या वेळी संस्था निवडीकरिता ह्या वर्गीकरणाचा उपयोग होईल.

६. पदविका व पदवी संस्थेमधील बांधकाम

पदविका संस्थेमधील बांधकाम

१. पुरणमल लाहोटी शासकीय तंत्रनिकेतन, लातूर या संस्थेच्या प्रशासकीय इमारतीचे बांधकाम करणे

पुरणमल लाहोटी शासकीय तंत्रनिकेतन, लातूर या संस्थेच्या प्रशासकीय इमारतीचे बांधकाम करण्यासाठी तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये ५४८८.०२ लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक सुप्रभा-२०१५/(२०३/२०१५)/तांशि-३, दिनांक १० जुलै २०१७ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.

सदर बांधकामासाठी आतापर्यंत रुपये ५४१६.४२ लक्ष इतका खर्च झाला असून बांधकाम अंतिमतः पूर्णत्वास आलेले आहे. सन २०२२-२३ साठी रुपये ७२.०० लक्ष इतकी तरतूद आहे.

२. शासकीय तंत्रनिकेतन, अंबड, जिल्हा जालना या संस्थेच्या परिसरात सभागृह व ग्रंथालय बहुउद्देशिय इमारतीचे बांधकाम करणे

शासकीय तंत्रनिकेतन अंबड, जिल्हा जालना या संस्थेच्या परिसरात सभागृह व ग्रंथालय बहुउद्देशिय इमारतीचे बांधकामास शासन निर्णय, क्रमांक सुप्रभा-२०१२(१४४/१२) तांशि-३, दिनांक ६ मार्च २०१३ अन्वये, रुपये ६९७.८२ लक्ष इतक्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे. सदर कामावर आतापर्यंत रुपये ६५१.९२ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सन २०२२-२३ करिता रुपये ४५.९० लक्ष तरतूद करण्यात आली.

३. शासकीय तंत्रनिकेतन, खामगाव या संस्थेच्या परिसरात अस्तित्वातील मुलींचे वसतिगृहाचे इमारतीच्या पहिल्या मजल्यावर ५६ प्रवेशक्षमतेच्या वसतिगृहाच्या इमारतीचे बांधकाम करणे.

शासकीय तंत्रनिकेतन, खामगाव या संस्थेच्या परिसरात अस्तित्वातील मुलींचे वसतिगृहाचे इमारतीच्या पहिल्या मजल्यावर ५६ प्रवेशक्षमतेच्या वसतिगृहाच्या इमारतीचे बांधकाम करण्यासाठी तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये १६२.१६ लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक प्रशामा-२०१२/(प्र.क्र. १५८/२०१२)/तांशि-३, दिनांक ५ डिसेंबर २०१३ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.

सदर बांधकामासाठी आतापर्यंत रुपये ८८.०२ लक्ष इतका खर्च झाला असून बांधकाम प्रगतिपथावर आहे. सदर बांधकामासाठी सन २०१९-२० मध्ये रुपये ५ लक्ष तरतूद केली आहे. सन २०२२-२३ करिता रुपये ७४.१४ लक्ष तरतूद केली आहे.

४. शासकीय तंत्रनिकेतन, जिंतूर या संस्थेच्या परिसरात ८० प्रवेशक्षमतेच्या मुलींच्या वसतिगृहाच्या इमारतीचे बांधकाम करणे

शासकीय तंत्रनिकेतन, जिंतूर या संस्थेच्या परिसरात ८० प्रवेशक्षमतेच्या मुलींच्या वसतिगृहाच्या इमारतीचे बांधकाम करण्याकरिता तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये २५८.०० लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक प्रशामा-२०१३/(११९/२०१३)/तांशि-३, दिनांक २७ नोव्हेंबर २०१३ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.

सदर बांधकामासाठी आतापर्यंत रुपये २०६.०४ लक्ष इतका खर्च झाला असून बांधकाम प्रगतिपथावर आहे. सन २०२२-२३ करिता रुपये ४९.२५ लक्ष तरतूद केली आहे.

५. शासकीय तंत्रनिकेतन, गोंदिया येथे मुख्य प्रशासकीय इमारतीच्या पहिल्या मजल्याचे विस्तारित बांधकाम

शासकीय तंत्रनिकेतन, गोंदिया येथे मुख्य प्रशासकीय इमारतीच्या पहिल्या मजल्याचे विस्तारित बांधकाम करण्याकरिता तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये ३५१.७८ लक्ष इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक प्रशामा-२०१५/(प्र.क्र.५७/१५)/तांशि-३, दिनांक २० जून २०१७ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

सदर बांधकामासाठी आतापर्यंत रुपये १४५.०० लक्ष इतका खर्च झाला असून बांधकाम प्रगतिपथावर आहे. सदर बांधकामासाठी सन २०२२-२३ करिता रुपये ३०.०० लक्ष इतकी तरतूद केली आहे.

६. शासकीय तंत्रनिकेतन, अंबड या संस्थेतील प्रशासकीय इमारतीची दुरुस्ती करणे

शासकीय तंत्रनिकेतन, अंबड या संस्थेतील प्रशासकीय इमारतीची दुरुस्ती करणेसाठी तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये ३२१.०० लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक तंबाप्र-१०१२/(प्र.क्र.२२५/२१)/तांशि-३, दिनांक १६ डिसेंबर २०२१ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

सदर दुरुस्तीचे काम सुरु करण्यास निधीची आवश्यकता असल्यामुळे मार्च-२०२२ च्या अर्थसंकल्पिय अधिवेशनामध्ये कामनिहाय रुपये ४७.१५ लक्ष इतक्या निधीची तरतूद करण्यात आलेली आहे.

७. शासकीय तंत्रनिकेतन, बीड या संस्थेच्या मुख्य कार्यशाळा व वेलिंग्ग कार्यशाळा इमारतीची दुरुस्ती करणे

शासकीय तंत्रनिकेतन, बीड या संस्थेच्या मुख्य कार्यशाळा व वेलिंग्ग कार्यशाळा इमारतीची दुरुस्ती करण्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या नकाशे व रुपये १७.४७ लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक तंबाप्र-१०१२/(प्र.क्र.७०/२२)/तांशि-३, दिनांक ७ जून २०२२ अन्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

सदर बांधकाम सुरु करण्यासाठी निधीची आवश्यकता असल्यामुळे जुलै-२०२२ च्या पावसाळी अधिवेशनामध्ये रुपये २०.०९ लक्ष (आस्थापना खर्च आणि हत्यारे व संयंत्रे यावरील खर्चासह) इतका निधी कामनिहाय अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

८. शासकीय तंत्रनिकेतन, रत्नागिरी येथे १८० प्रवेशक्षमतेचे मुलींचे वसतिगृह बांधकाम करणे

शासकीय तंत्रनिकेतन, रत्नागिरी येथे १८० प्रवेशक्षमतेचे मुलींचे स्वतंत्र वसतिगृह बांधकाम करण्याकरिता तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये ५२९.८१ लक्ष इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक प्रशामा-२००९/(१३०/०९)तांशि-३, दिनांक १५ फेब्रुवारी २००९ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

सदर बांधकामासाठी आतापर्यंत रुपये ५१५.७६ लक्ष इतका खर्च झाला असून बांधकाम प्रगतिपथावर आहे. सन २०२२-२३ करिता रुपये ४.०५ लक्ष तरतूद केली आहे.

९. शासकीय तंत्रनिकेतन, साकोली येथे ५० प्रवेशक्षमतेचे मुलींचे वसतिगृह बांधकाम करणे

शासकीय तंत्रनिकेतन, साकोली येथे ५० प्रवेशक्षमतेचे मुलींचे वसतिगृह बांधकाम करण्याकरिता तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये ९६.७२ लक्ष इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक प्रशामा-२०१३/(प्र.क्र.९३/१३)तांशि-३, दिनांक २७ नोव्हेंबर २०१३ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

सदर बांधकामासाठी आतापर्यंत रुपये २१.५१ लक्ष इतका खर्च झाला असून सन २०२२-२३ मध्ये रुपये ५५.२१ लक्ष तरतूद केली आहे.

१०. शासकीय तंत्रनिकेतनांमधील मुलींसाठी वसतिगृह बांधकाम

सदर योजनेअंतर्गत केंद्र शासनाच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्याकडून रुपये १.०० कोटी इतका निधी संबंधित संस्थेस वितरित करण्यात येतो. त्यापैकी रुपये २०.०० लक्ष इतका निधी सर्व संस्थांना केंद्र शासनाकडून वितरित करण्यात आलेला आहे. उर्वरित निधी ८०.०० लक्ष इतके अनुदान बांधकामाच्या प्रगतिनुसार केंद्र शासनाकडून वितरित करण्यात येतो.

पदवी अभ्यासक्रम बांधकाम

१. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, कराड

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, कराड येथे स्वतंत्र ग्रंथालय इमारतीच्या बांधकामास शासन निर्णय, दिनांक १६ ऑगस्ट २०१४ अन्वये रुपये ७६४.१९ लक्ष इतक्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे. मार्च २०२२ अखेर सदर कामावर रुपये ६४९.५९ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सदर बांधकाम प्रगतिपथावर असून सन २०२२-२३ साठी रुपये ६०.०० लक्ष इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

तसेच सदर महाविद्यालयात इलेक्ट्रॉनिक्स अँड टेलिकम्युनिकेशन या अभ्यासक्रमासाठी स्वतंत्र इमारत बांधकामास शासन निर्णय, दिनांक १६ ऑगस्ट २०१४ अन्वये रुपये ८२९.७२ लक्ष इतक्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे. सदर कामावर मार्च-२०२२ अखेर रुपये ५०७.४१ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सदर बांधकाम प्रगतिपथावर असून सन २०२२-२३ साठी रुपये ३१२.०० लक्ष इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

२. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अमरावती

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अमरावती येथे सुरक्षा भित व प्रवेशद्वाराचे बांधकामास शासन निर्णय, दिनांक २३ फेब्रुवारी २०१८ अन्वये रुपये ४४१.९७ लक्ष इतक्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे. मार्च-२०२२ अखेर सदर कामावर रुपये ४३५.३१ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सदर बांधकाम प्रगतिपथावर असून सन २०२२-२३ साठी रुपये १००.०० लक्ष इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

२-(अ). शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अमरावती

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अमरावती येथे विद्युत व यंत्र अभियांत्रिकी विभागासाठी नवीन इमारतीचे बांधकामांचे नकाशे व रुपये ३३३०.७६ लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक बांप्रमा-१०१८/(प्र.क्र.०९/१८)/तांशि-३, दिनांक १ जून २०१९ अन्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. सन २०२२-२३ साठी रुपये ४७०.०० लक्ष इतकी तरतूद केलेली आहे.

३. शासकीय अभियांत्रिकी व संशोधन महाविद्यालय, अवसरी, जिल्हा पुणे

शासकीय अभियांत्रिकी व संशोधन महाविद्यालय, अवसरी, जिल्हा पुणे येथील विविध बांधकामांस शासन निर्णय, दिनांक १८ ऑक्टोबर २०१२ अन्वये रुपये ३६६३.६७ लक्ष इतक्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे. सदर कामावर मार्च २०२२ अखेर रुपये २५३१.१२ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सदर काम प्रगतिपथावर आहे. सन २०२२-२३ साठी रुपये ५००.०० लक्ष तरतूद केलेली आहे.

४. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, चंद्रपूर

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, चंद्रपूर येथे स्वतंत्र ग्रंथालय इमारत बांधकामास शासन निर्णय, दिनांक ८ जानेवारी २०१९ अन्वये रुपये १४३९.८२ लक्ष इतक्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे. सदर बांधकाम प्रगतिपथावर असून सदर कामावर मार्च २०२२ अखेर रुपये ९४४.७७ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सन २०२२-२३ साठी रुपये ४००.०० लक्ष इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

५. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूर

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूर येथे कर्मशाळा इमारतीचे बांधकामासाठी रुपये १४९९.२६ लक्ष शासन निर्णय क्रमांक तंबा/प्र-१०१९/प्र.क्र.७४/१९/तांशि-३, दिनांक ११ फेब्रुवारी २०२० अन्वये प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाली आहे. सन २०२१-२२ मध्ये सदर कामावर १३२.१७ लक्ष इतका खर्च झाला असून सन २०२२-२३ करिता रुपये ३००.०० लक्ष तरतूद केली आहे.

६. नवीन शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, रत्नागिरी

राज्यात रत्नागिरी येथे शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून नवीन शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय सुरू करण्यास शासन निर्णय क्रमांक/टीईएम-२०२०/प्र.क्र.१८४/तांशि-४, दिनांक २५ मार्च २०२१ अन्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर संस्थेकरिता शासकीय तंत्रनिकेतन परिसरात नवीन शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयासाठी इमारत बांधकामाच्या रुपये ४६२१.२१ कोटी इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. सदर बांधकाम निविदास्तरावर असून बांधकामास निधीची आवश्यकता असल्याने. सन २०२२-२३ करिता रुपये १३५०.०० लक्ष इतकी तरतूद करण्यात आलेली आहे.

७. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, यवतमाळ

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, यवतमाळ या श्रेणीवर्धित (पूर्वीचे शासकीय तंत्रनिकेतन, यवतमाळ) नवीन महाविद्यालयासाठी मुलांचे वसतिगृह व मुख्य इमारत दुरुस्तीसाठी शासन निर्णय क्रमांक तंबाप्र-१०२०/(प्र.क्र.३१/२०)/तांशि-३, दिनांक ८ फेब्रुवारी २०२१ अन्वये रुपये ७२१.८५ लक्ष रकमेच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे. सदर बांधकामावर मार्च-२०२२ अखेर रुपये ५५.०० लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. आर्थिक वर्ष २०२२-२३ करिता रुपये ५००.०० लक्ष तरतूद केली आहे.

८. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, चंद्रपूर येथे अनुसूचित जाती/जमाती प्रवर्गातील अभियांत्रिकीच्या विद्यार्थिनींसाठी वसतिगृह इमारतीचे बांधकाम

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, चंद्रपूर येथे अनुसूचित जाती/जमाती प्रवर्गातील अभियांत्रिकीच्या विद्यार्थिनींसाठी वसतिगृह इमारतीचे बांधकामाचे तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये ७८९.६० लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक तंबांप्र-१०१९/(प्र.क्र.१५५/१९)/तांशि-३, दिनांक १० फेब्रुवारी २०२२ अन्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. सदर वसतिगृहाच्या बांधकामाकरिता अ.भा.त.शि.प. यांच्या AQIS अंतर्गत रुपये ३००.०० लक्ष इतके अनुदान उपलब्ध होणार असून त्यापैकी रुपये २७०.०० लक्ष इतके अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार रुपये २६५.४० लक्ष इतका खर्च बांधकामावर करण्यात आलेला आहे. सदर बांधकामास केंद्र शासनाचे रुपये ३००.०० लक्ष इतके अनुदान वगळता राज्य शासनाचा रुपये ४८९.६० लक्ष इतका हिस्सा असणार आहे. त्यानुसार मार्च-२०२२ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनामध्ये कामनिहाय रुपये १७२.०५ लक्ष इतक्या निधीची तरतूद करण्यात आलेली आहे.

९. शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, जळगाव येथे अनुसूचित जाती/जमाती प्रवर्गातील अभियांत्रिकीच्या विद्यार्थिनींसाठी वसतिगृह इमारतीचे बांधकाम

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, जळगाव येथे अनुसूचित जाती/जमाती प्रवर्गातील अभियांत्रिकीच्या विद्यार्थिनींसाठी वसतिगृह इमारतीचे बांधकामाचे तयार करण्यात आलेले नकाशे व रुपये ७१७.९२ लक्ष इतक्या रकमेच्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक बांप्रमा-१०२१/(प्र.क्र.२२१/२१)/तांशि-३, दिनांक १० फेब्रुवारी २०२२ अन्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. सदर वसतिगृहाच्या बांधकामाकरिता अ.भा.त.शि.प. यांच्या AQIS अंतर्गत रुपये ३००.०० लक्ष इतके अनुदान उपलब्ध होणार असून त्यापैकी रुपये २७०.०० लक्ष इतके अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहेत. सदर बांधकामास केंद्र शासनाचे रुपये ३००.०० लक्ष इतके अनुदान वगळता राज्य शासनाचा रुपये ४१७.९२ लक्ष इतका हिस्सा असणार आहे. त्यानुसार मार्च-२०२२ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनामध्ये कामनिहाय रुपये ११७.९२ लक्ष इतक्या निधीची तरतूद करण्यात आलेली आहे.

१०. अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी महाविद्यालयांना सहायक अनुदान - (२२०३०१९४)

सदर योजने अंतर्गत वीरमाता जिजाबाई टेक्नॉलॉजीकल इन्स्टिट्यूट, मुंबई या संस्थेच्या पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांच्या वसतिगृह बांधकामासाठी रुपये ३४५२.४० लक्ष इतक्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता प्राप्त असून मार्च २०२२ अखेर संस्थेस रुपये २२७९.७९ लक्ष इतका निधी वितरित करण्यात आलेला आहे. सन २०२२-२३ मध्ये रुपये ८.४० कोटी इतका निधी वितरित केला आहे.

श्री. गुरु गोबिंद सिंघजी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अॅण्ड टेक्नॉलॉजी, नांदेड या संस्थेच्या नवीन शैक्षणिक संकुलच्या रुपये ४४७१.०२ लक्ष इतक्या रकमेच्या कामास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे. त्यापैकी रुपये १९७१.०२ लक्ष इतका निधी शासनाकडून संस्थेस देणे आहे. उर्वरित निधी संस्थेकडून उभारण्यात येणार आहे. सन २०२१-२२ मध्ये रुपये ८००.०० लक्ष खर्च झालेला आहे.

अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे या संस्थेच्या ग्रंथालय इमारतीसाठी रुपये २१२७.२४ लक्ष इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली असून आतापर्यंत संस्थेस रुपये ९००.०० लक्ष इतका निधी वितरित करण्यात आलेला आहे.

सदर योजनेतील कामांसाठी सहायक अनुदान रुपये ४०००.०० लक्ष इतका निधी सन २०२२-२३ मध्ये अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे या संस्थेस शैक्षणिक विस्तार प्रयोजनाकरिता मौजे चिखली, तालुका हवेली, जिल्हा पुणे येथे महाविद्यालयाचे विस्तार केंद्र तसेच उत्कृष्टता व विकास केंद्र उभारण्यास शासन निर्णय, क्रमांक संकीर्ण-११११/(१८४/१९) तांशि-२, दिनांक २५ मार्च २०२१ अन्वये तत्वतः मान्यता देण्यात आलेली आहे. विस्तार केंद्रास आतापर्यंत रुपये ४०.६० कोटी निधी वितरित केलेला आहे.

११. इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजीची स्थापना करणे (IIIT)

देशातील उच्च व तंत्र शिक्षणाचा दर्जा वाढून जागतिक स्तरावरील अभियंते, शास्त्रज्ञ व तंत्रज्ञ तयार व्हावेत. यासाठी उच्च व तंत्र शिक्षणाच्या कार्यपद्धतीत करावयाचे बदल त्या अनुषंगाने आवश्यक योजनांची आखणी करण्यासाठी, केंद्र शासनाने राष्ट्रीय ज्ञान महामंडळाची स्थापना केली आहे. सदर महामंडळाच्या शिफारशी विचारात घेऊन आंतरराष्ट्रीय स्तरावर माहिती तंत्रज्ञान अभियंत्यांची वाढती मागणी विचारात घेता पुणे व नागपूर येथे आयआयआयटी संस्थेची स्थापना शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ मध्ये करण्यात आलेली आहे. सदरची योजना उद्योगसमुहाच्या मदतीने कार्यान्वित करण्यात येईल.

केंद्र सरकारच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालयामार्फत देशात एकूण २० IIIT सुरू करण्याचे प्रस्तावीत करण्यात आले आहे. यापैकी महाराष्ट्र राज्यात नागपूर व पुणे येथे IIIT सुरू करण्याचे प्रस्तावीत आहे. यानुसार नागपूर व पुणे येथे IIIT सुरू करण्याचे दृष्टीने जागा उपलब्ध करण्यात आलेली आहे.

पुणे व नागपूर येथे केंद्र शासन, राज्य शासन व अ

धैद्योगिक क्षेत्रातील खाजगी भागीदार यांच्या संयुक्त भागीदारीत PPP तत्त्वावर IIIT स्थापन करण्याबाबत मा. मुख्यमंत्र्यांनी तत्त्वतः मान्यता दिली (Not for Profit Public Partnership).

त्याअनुषंगाने केंद्र शासन, राज्य शासन व खाजगी भागीदार यांच्यात MOU स्वाक्षरीत करण्यात आलेला आहे. (केंद्र शासन ५० टक्के, राज्य शासन ३५ टक्के, खाजगी भागीदार १५ टक्के).

नागपूर येथे भारतीय माहिती तंत्रज्ञान संस्थेच्या स्थापनेकरिता महसूल व वन विभागाने सदर संस्थेस मौजे वारंगा, ता. नागपूर, जिल्हा नागपूर येथील ३९.९६ हेक्टर आर. शासकीय जमीन नाममात्र भाड्याने दिलेली आहे. तसेच भारतीय माहिती तंत्रज्ञान, पुणे या संस्थेच्या स्थापनेकरिता महसूल व वन विभागाने सदर संस्थेस मौजे नागोली, चाकण, ता. मावळ, जिल्हा पुणे येथील ४०.०० हेक्टर आर. शासकीय जमीन नाममात्र भाड्याने दिलेली आहे. सन २०१६-१७ पासून अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आलेले आहेत.

भारतीय माहिती तंत्रज्ञान संस्था, नागपूर व पुणे या संस्थांच्या स्थापनेकरिता राज्य शासनाने दिलेला निधी खालीलप्रमाणे आहे.

संस्थेचे नाव	आर्थिक वर्ष	दिलेला निधी (रुपये लाखात)
भारतीय माहिती तंत्रज्ञान संस्था, नागपूर	२०१६-१७	१०२.००
	२०१७-१८	१२०.००
	२०१८-१९	१९९०.००
	२०१९-२०	२१००.००
	२०२०-२१	३००.००
एकूण IIIT नागपूर		४६१२.००
भारतीय माहिती तंत्रज्ञान संस्था, पुणे	२०१६-१७	१०४.३०
	२०१७-१८	१२०.००
	२०१८-१९	१४०.००
	२०१९-२०	१५०.००
	२०२०-२१	--
	२०२१-२२	९००.००
एकूण IIIT पुणे		१४१४.३०

सन २०२२-२३ मध्ये सदर योजनेसाठी रुपये ८००.०० लक्ष निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

१२. रसायन तंत्रज्ञान संस्था (२२०३ ३५६९)

रसायन तंत्रज्ञान संस्था, मुंबई या संस्थेस शासनाकडून अभिमत विद्यापीठाचा दर्जा देण्यात आलेला आहे. सदर संस्थेत रसायन तंत्रज्ञान व त्याच्याशी निगडित इतर क्षेत्रात जागतिक दर्जाचे संशोधन सुरू असून या क्षेत्रातील पदवी, पदव्युत्तर पदवी व पीएच.डी. स्तरावरील अभ्यासक्रम राबविण्यात येत आहेत. संस्थेत सुरू असणारे मोठ्या प्रमाणावरील संशोधन कार्य व जागतिक स्तरावरील अभ्यासक्रमांची व्याप्ती वाढत असल्याने संस्थेने जालना येथे उपकेंद्र स्थापन केलेले आहे. रसायन तंत्रज्ञान संस्था, मुंबई व त्याच्या उपकेंद्रासाठी निर्माण होणाऱ्या पदांच्या वेतनासाठी, यंत्रसामग्री व साधनसामग्री तसेच नवीन बांधकामासाठी व इतर खर्चासाठी संस्थेस निधीची आवश्यकता आहे.

सन २०२२-२३ मध्ये सदर योजनेसाठी रुपये ५००.०० लक्ष निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

(७) महिलांविषयक अर्थसंकल्प

जेंडर बजेट

या संचालनालयामार्फत राज्य पुरस्कृत व केंद्र पुरस्कृत अशा एकूण ४२ योजना, योजनांतर्गत योजनांमध्ये राबविण्यात येतात. सदरहू सर्व योजना या लाभार्थी केंद्रिभूत नसून त्या विद्यार्थी केंद्रिभूत आहेत. या संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील संस्थांमध्ये मुली व मुले या सर्वांना प्रवेश दिला जातो. एकूण ४२ योजनांपैकी खालील योजनांमध्ये १०० टक्के महिला (मुली) लाभार्थी असून एकूण खर्चाच्या १०० टक्के खर्च सदर योजनांमध्ये मुलींकरिता होत आहे.

- शासकीय तंत्रनिकेतनातील मुलींसाठी वसतिगृह बांधणी (१०० टक्के राज्य पुरस्कृत योजना)
- शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील मुलींकरिता वसतिगृह बांधणे (१०० टक्के राज्य पुरस्कृत योजना)

उपरोक्त योजनांकरिता मागील ३ वर्षांकरिता म्हणजे २०१९-२० ते २०२१-२२ या वर्षांमधील लाभार्थ्यांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

विभाग	संस्थेचे नाव	कामाचे नाव
मुंबई विभाग		
	शासकीय तंत्रनिकेतन, रत्नागिरी	१८० प्रवेशक्षमतेचे मुलींच्या वसतिगृहाची स्वतंत्र इमारत बांधकाम
	शासकीय तंत्रनिकेतन, मालवण	५४ मुलींच्या वसतिगृह इमारतीवर पहिल्या मजल्याचे बांधकाम
	शासकीय तंत्रनिकेतन, पेण	१३४ प्रवेशक्षमतेचे मुलींच्या वसतिगृहाची स्वतंत्र इमारत बांधकाम
पुणे विभाग		
	शासकीय तंत्रनिकेतन, पुणे	अस्तित्वात असलेल्या मुलींच्या वसतिगृह इमारतीच्या पहिल्या मजल्याचे बांधकाम (५४ प्रवेशक्षमता)
	शासकीय तंत्रनिकेतन, कराड	१८० प्रवेशक्षमतेचे मुलींच्या वसतिगृह इमारतीचे बांधकाम

सन २०१९-२० ते २०२१-२२
महिलांसाठी राबविण्यात येत असलेल्या योजनांची माहिती वर्षानिहाय

विभाग : तंत्रशिक्षण संचालनालय

(रुपये लाखांत)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	योजनांतर्गत	तरतूद			खर्च			महिला लाभार्थ्यांची संख्या			खर्चाची टक्केवारी			शेरा
			२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२	२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२	२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२	२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१	शासकीय तंत्रनिकेतनातील मुलींसाठी वसतिगृह बांधणे (राज्य योजना)	योजनांतर्गत योजना (१०० टक्के राज्य पुरस्कृत)	४००	२००	१५०	३७३०	०.९९	३५.२१	९०० (१०० टक्के)	६५०	६५०	(१०० टक्के)	(१०० टक्के)	(१०० टक्के)	सवर योजनेकरिता होणारा खर्च १०० टक्के महिलांकरिताच असल्याचे व १०० टक्के महिला लाभार्थी असल्यामुळे सरकारी योजना "अ" वर्गामध्ये वर्गीकृत करण्यात येत आहे.
२	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील मुलींसाठी वसतिगृह बांधणे (राज्य योजना)	योजनांतर्गत योजना (१०० टक्के राज्य पुरस्कृत)	१०	१००	१००	--	०.००	०.००	१७६	२६०	२६०	(१०० टक्के)	(१०० टक्के)	(१०० टक्के)	

(८) महाराष्ट्र शासनाच्या शिष्यवृत्ती योजना :

१. राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना

तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमास खाजगी विना अनुदानित व कायम अनुदानित संस्थेमध्ये केंद्रिभूत प्रवेशप्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेतलेल्या वार्षिक उत्पन्न रुपये १ लाख मर्यादेपर्यंत आहे अशा आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना सन २००६-०७ पासून खाजगी विना अनुदानित व कायम अनुदानित संस्थेमध्ये शिक्षण शुल्क समितीने निश्चित केलेल्या शुल्काच्या ५० टक्के मर्यादेत शैक्षणिक शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेची अंमलबजावणी राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक टीईएम-२०१६/प्र.क्र.५०१/तांशि-४, दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ अन्वये शासकीय व शासन अनुदानित (शासकीय अभिमत विद्यापीठांसह) व खाजगी विना अनुदानित (खाजगी अभिमत/स्वयं अर्थसाहाय्य विद्यापीठे वगळून) व्यावसायिक अभ्यासक्रमांची महाविद्यालये / तंत्रनिकेतनामध्ये शासनाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्यामार्फत शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून केंद्रिभूत प्रवेशप्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी सदर योजना सुधारित स्वरूपात लागू करण्यात आली आहे.

शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक टीईएम-२०१६/प्र.क्र.५५९/तांशि-४, दिनांक १५ एप्रिल २०१७ अन्वये शिष्यवृत्तीची रक्कम आधार संलग्नित बँक खात्यात थेट जमा करण्याचे आदेश निर्गमित केले. तसेच “ राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना ” या योजनेस “ राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना ” असे संबोधण्यात आले. शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक टीईएम-२०१६/प्र.क्र.३३२/तांशि-४, दिनांक ७ ऑक्टोबर २०१७ अन्वये सन २०१७-१८ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबाचे (दोन्ही पालकांचे एकत्रित) वार्षिक उत्पन्न मर्यादा रुपये ६.०० लाख मान्यता देण्यात आली. सदर वर्षापासून विद्यार्थ्यांने प्रवेश घेतलेल्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शुल्क नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या शुल्काच्या ५० टक्के मर्यादेपर्यंत तसेच संबंधित विद्यापीठे / मंडळाकडून आकारण्यात येत असलेल्या परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के मर्यादेपर्यंत शिष्यवृत्ती देण्याचे आदेश आहेत. शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक टीईएम-२०१८/प्र.क्र.३५/तांशि-४, दिनांक ३१ मार्च २०१८ अन्वये राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेकरिता उत्पन्न मर्यादा रुपये ६.०० लाखांवरून रुपये ८.०० लाख सन २०१८-१९ पासून लागू करण्यात आली. सदर योजनेचा लाभ दोनपेक्षा जास्त अपत्य संख्या असलेल्या कुटुंबातील शिक्षण घेणाऱ्या कोणत्याही दोन अपत्यांना मर्यादित राहिल. सन २०२१-२२ मध्ये योजनेच्या लाभासाठी अलॉटेड झालेल्या २,२४,६६० विद्यार्थ्यांना सन २०२२-२३ मध्ये शिष्यवृत्तीकरिता रुपये ७८२.९५ कोटी डिसेंबर २०२२ चे चतुर्थ (हिवाळी) अधिवेशनामध्ये रुपये ४२५.०० कोटींची पुरवणी मागणी मंजूर करण्यात आलेली आहे, असे एकूण रुपये १२०७.९५ कोटी मंजूर करण्यात आले आहेत.

२. डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना

शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक टीईएम-२०१६/प्र.क्र.५०१/तांशि-४, दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ अन्वये शासनाने निर्धारित केलेल्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना शासकीय, शासन अनुदानित, विना अनुदानित अभि. महा./तंत्रनिकेतनमध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांपैकी ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केल्याप्रमाणे अल्पभूधारक शेतकरी आहेत किंवा ज्यांचे पालक नोंदणीकृत मजूर आहेत अशा विद्यार्थ्यांकरिता डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून सुरू करण्यात आली. या निकषांची पूर्तता करणाऱ्या विद्यार्थ्यांपैकी जे विद्यार्थी राज्यातील महानगरांतील (मुंबई व पुणे महानगर प्रादेशिक विकास प्राधिकरण क्षेत्रातील सर्व शहरे, औरंगाबाद, नागपूर) प्रवेशित आहेत. त्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रती विद्यार्थी प्रतिमहा रुपये ३,००० व राज्यातील अन्य ठिकाणी असलेल्या प्रवेशित विद्यार्थ्यांसाठी प्रती विद्यार्थी प्रतिमहा रुपये २,००० इतका वसतिगृह निर्वाह भत्ता देण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे. सदर निर्वाहभत्ता हा शैक्षणिक वर्षातील सुट्टीचा कालावधी वगळून उर्वरित १० महिन्यांच्या कालावधीकरिता अनुज्ञेय आहे.

शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक टीईएम-२०१६/प्र.क्र.३३२/तांशि-४, दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०१७ अन्वये शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक अल्पभूधारक शेतकरी/नोंदणीकृत मजूर नाहीत. परंतु विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबाचे (दोन्ही पालकांचे एकत्रित) वार्षिक उत्पन्न रुपये १.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे अशा विद्यार्थ्यांना दहा महिन्यांकरिता रुपये ३,००० इतका वसतिगृह निर्वाहभत्ता देण्यास मंजुरी देण्यात आली आहे. शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.४०७/तांशि-४, दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१८ अन्वये डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाहभत्ता योजना शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पासून उत्पन्न मर्यादा रुपये ८.०० लाख करून या योजनेंतर्गत शहरी भागासाठी (मुंबई व पुणे महानगर प्रादेशिक क्षेत्रातील सर्व शहरे, औरंगाबाद, नागपूर इत्यादी) प्रतिवर्ष रुपये १०,००० व इतर शहरे ग्रामीण भागासाठी

रुपये ८,००० मान्यता देण्यात आली आहे. रुपये १.०० लाख ते रुपये ८.०० लाख उत्पन्न मर्यादा असलेल्या विद्यार्थ्यांकरिता प्रत्येक जिल्ह्यासाठी कमाल संख्या ५०० इतकी निश्चित करण्यात आली आहे व त्यापैकी ३३ टक्के जागा विद्यार्थीनीकरिता राखीव ठेवण्यात आल्या आहेत. वार्षिक उत्पन्न रुपये १.०० लाखपर्यंत आहे अशा विद्यार्थ्यांकरिता संख्येची मर्यादा अट नाही. शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.१८५/तांशि-४, दिनांक १८ जून, २०१८ अन्वये उत्पन्न मर्यादा सन २०१८-१९ पासून रुपये ८.०० लाख करण्यात आली आहे. रुपये १.०० लाख ते रुपये ८.०० लाख उत्पन्न मर्यादा असलेल्या विद्यार्थ्यांकरिता प्रत्येक जिल्ह्यासाठी निश्चित करण्यात आलेली विद्यार्थी कमाल मर्यादा ५०० संख्या कायम राहिल. जे विद्यार्थी बिगर आरक्षित प्रवर्गातून प्रवेश घेतील व विविध शासन निर्णयाद्वारे विहित केल्याप्रमाणे सर्व अटी व शर्ती पूर्ण करतील अशा विद्यार्थ्यांना सदर योजना लागू करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेचा लाभ दोनपेक्षा जास्त अपत्य संख्या असलेल्या कुटुंबातील शिक्षण घेणाऱ्या कोणत्याही दोन अपत्यांना मर्यादित राहिल. सन २०२२-२३ मध्ये योजनेच्या लाभासाठीची प्रक्रिया सुरु असून त्यासाठी रुपये ८०.०० कोटी मंजूर करण्यात आले आहेत.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या (दिनांक ७ ऑक्टोबर २०१७, दिनांक २२ फेब्रुवारी २०१८ व दिनांक १ मार्च २०१८ च्या शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने) दिनांक ४ ऑक्टोबर २०१८ च्या परिपत्रकानुसार खालीलप्रमाणे वसतिगृह निर्वाहभत्ता व्यावसायिक अभ्यासक्रमांत शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना देण्यात येईल.

अ.क्र.	प्रकार	कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न	वसतिगृह/संस्था जेथे आहे ते ठिकाण	वार्षिक निर्वाहभत्ता (जास्तीत जास्त १० महिन्यांसाठी)	राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यासाठी संच संख्या
१	ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक अल्पभूधारक शेतकरी किंवा नोंदणीकृत मजूर आहेत.	निरंक	मुंबई व पुणे महानगर प्रादेशिक क्षेत्रातील सर्व शहरे, औरंगाबाद, नागपूर इत्यादी साठी.	रु. ३००००/-	संच मर्यादा नाही.
			इतर शहरे व ग्रामीण भागासाठी	रु. २००००/-	
२	इतर विद्यार्थी	रु. १ लाख किंवा त्यापेक्षा कमी.	मुंबई व पुणे महानगर प्रादेशिक क्षेत्रातील सर्व शहरे, औरंगाबाद, नागपूर इत्यादी साठी.	रु. १००००/-	संच मर्यादा नाही.
			इतर शहरे व ग्रामीण भागासाठी	रु. ८०००/-	
३	इतर विद्यार्थी	रु. १ लाख ते रु. ८ लाख.	मुंबई व पुणे महानगर प्रादेशिक क्षेत्रातील सर्व शहरे, औरंगाबाद, नागपूर इत्यादी साठी.	रु. १००००/-	५०० विद्यार्थ्यांसाठी मर्यादित
			इतर शहरे व ग्रामीण भागासाठी	रु. ८०००/-	

सदर योजनांची मंजूर रक्कम विद्यार्थ्यांना त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यामध्ये डीबीटी पोर्टलद्वारे जमा करण्यात येते.

सन २०१८-१९ पासून सदर योजना शासनाच्या महाडीबीटी पोर्टलद्वारे (संकेतस्थळ <https://mahadbt.maharashtra.gov.in>) राबविण्यात येते.

३. उच्च व्यावसायिक अभ्यासक्रामांमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या राज्यातील अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांकरिता शिष्यवृत्ती योजना (भाग-१ वैद्यकीय अभ्यासक्रम वगळून)

अल्पसंख्याक विकास विभाग, महाराष्ट्र शासनाकडून राज्यातील मुस्लीम, बौद्ध, ख्रिश्चन, शीख, पारशी, जैन आणि ज्यू या अल्पसंख्यांक समाजातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल, गुणवत्ताधारक व तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण (पदविका, पदवी व पदव्युत्तर) घेणाऱ्या राज्यातील अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांकरिता शिष्यवृत्ती योजना सन २००८-०९ पासून लागू करण्यात आली आहे. सदर योजनेकरिता कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न (दोन्ही पालकांचे एकत्रित) रुपये ८.०० लाखांपर्यंत निश्चित करण्यात आलेले आहे. सदर योजनेकरिता विद्यार्थ्यांने माध्यमिक शालांत परीक्षा (एसएससी) महाराष्ट्र राज्यातून उत्तीर्ण केलेली असावी.

● शिष्यवृत्ती रक्कम

अल्पसंख्याक विकास विभाग यांचे शासन निर्णय क्रमांक अविवि-२०२०/प्र.क्र.५०/का-६, दिनांक ४ ऑक्टोबर २०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सुधारित शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत पात्र अभ्यासक्रमाकरिता प्रत्यक्ष शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्क किंवा रुपये ५० हजार यापैकी जी रक्कम कमी असेल ती रक्कम शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून पुढे शिष्यवृत्ती म्हणून पात्र विद्यार्थ्यांस अदा करण्यात येईल.

सदर योजनांची मंजूर रक्कम विद्यार्थ्यांना त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यामध्ये डीबीटी पोर्टलद्वारे जमा करण्यात येते. सन २०१८-१९ पासून सदर योजना शासनाच्या महाडीबीटी पोर्टलद्वारे (संकेतस्थळ mahadbtmahait.gov.in) राबविण्यात येते.

सन २०२१-२२ मध्ये योजनेच्या लाभासाठी अलॉटेड झालेल्या २०,८०५ विद्यार्थ्यांना रुपये ४९.३५ कोटी इतका निधी मंजूर करण्यात आला आहे.

४. गुणवंत मुलामुलींना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती

● उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या दिनांक ४ ऑक्टोबर २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये खुल्या प्रवर्गातील “ गुणवंत मुलामुलींना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती ” देण्यात येते.

या शिष्यवृत्तीसाठी शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पासून तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या www.dtemaharashtra.gov.in या वेबसाईटवरील पोर्टलवरून दरवर्षी online पद्धतीने अर्ज मागविण्यात येतात.

पात्रता :-

- परदेशातील शैक्षणिक संस्थेचे पदव्युत्तर पदवी (PG), पदव्युत्तर पदविका (Diploma after Graduation) व पीएचडी (Ph.D) अभ्यासक्रमासाठी, THE (Times Higher Education) / किंवा QS (Quacquarelli Symonds) Ranking २०० च्या आत असणे बंधनकारक.
- वर नमूद केल्याप्रमाणे परदेशातील शैक्षणिक संस्थेचे Unconditional Offer Letter.
- वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रुपये ८ लाखांपेक्षा कमी.
- सदरची योजना शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पासून राबविण्यात आली असून सदर शिष्यवृत्तीसाठी शाखा / अभ्यासक्रमनिहाय खालीलप्रमाणे जागा उपलब्ध आहेत.

अ.क्र.	शाखा / अभ्यासक्रम	पदव्युत्तर पदवी व पदव्युत्तर पदविका	डॉक्टरेट	एकूण
१	कला	०१	०१	०२
२	वाणिज्य	०१	०१	०२
३	विज्ञान	०१	०१	०२
४	व्यवस्थापन	०१	०१	०२
५	विधी अभ्यासक्रम	०१	०१	०२
६	अभियांत्रिकी / वास्तुकलाशास्त्र	०४	०४	०८
७	औषधनिर्माणशास्त्र	०१	०१	०२
	एकूण	१०	१०	२०

सदरच्या शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करण्यासाठी खालील मुख्य अटी आहेत :-

- विद्यार्थी व विद्यार्थ्यांचे आई / वडील अथवा पालक भारताचे नागरिक तसेच महाराष्ट्र राज्याचे अधिवासी असावेत.
- विद्यार्थ्यांस परदेशातील THE/QS अद्ययावत वर्ल्ड रँकिंगमध्ये २०० च्या आत असलेल्या शैक्षणिक संस्था / विद्यापीठामध्ये पूर्णवेळ पदव्युत्तर पदवी, पदव्युत्तर पदविका किंवा पीएच.डी. अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षासाठी गुणवत्तेनुसार प्रवेश मिळालेला असावा.
- विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे / कुटुंबाचे व विद्यार्थी नोकरी करीत असल्यास त्याचे स्वतःचे उत्पन्न धरून सर्व मार्गांनी मिळणारे मागील आर्थिक वर्षातील एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रुपये ८.०० लाखांपेक्षा जास्त नसावे.

विद्यार्थ्यांस मिळणारे लाभ :

- विद्यापीठाने नमूद केलेले संपूर्ण शिक्षण शुल्क (Tuition Fee).
- वैयक्तिक आरोग्य विम्याची पूर्ण रक्कम.
- शासनाने ठरवून दिलेल्या दरानुसार संपूर्ण शैक्षणिक कालावधीकरिता निर्वाह भत्ता (U.K. साठी GBP ९९०० व U.K. सोडून इतर सर्व देशांसाठी USD १५४००).
- सर्वात जवळच्या मार्गाने येण्या-जाण्याचा इकॉनॉमी क्लासने विमान प्रवास खर्च (केवळ एकदाच).

शिष्यवृत्तीचे वाटप :-

- सदर शिष्यवृत्तीपोटी खालीलप्रमाणे रक्कम वितरित करण्यात आलेली आहे.

वर्ष	शिष्यवृत्तीच्या लाभार्थ्यांची संख्या	शासनाकडून प्रथम वर्षासाठी मंजूर करण्यात आलेली रक्कम	शासनाकडून द्वितीय वर्षासाठी मंजूर करण्यात आलेली रक्कम	शासनाकडून तृतीय वर्षासाठी मंजूर करण्यात आलेली रक्कम	शासनाकडून आतापर्यंत मंजूर करण्यात आलेली एकूण रक्कम
२०१८-१९	०५	१,५९,०९,३४२	१,०८,२६,८९४	६७,७६,२६०	३,३५,१२,४९६
२०१९-२०	१२	५,३०,१६,८५७	२,१६,१४,०९१	१,३९,५७,३०४	८,८५,८८,२५२
२०२०-२१	कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगामुळे वर्ष २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात होणाऱ्या अर्थव्यवस्थेवरील परिणामाबाबत वित्त विभाग शासन निर्णय, दिनांक ४ मे २०२० अन्वये करण्यात आलेल्या उपाययोजनांमुळे ही योजना शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये राबविण्यात आली नव्हती.				
२०२१-२२	१८	५,८८,५२,८४१	--	--	५,८८,५२,८४१
एकूण		१२,७७,७९,०४०	३,२४,४०,९८५	२,०७,३३,५६४	१८,०९,५३,५८९

सदर शिष्यवृत्ती योजनेसाठी शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ करिता १५ कोटी ३० लाख इतकी रक्कम अर्थसंकल्पित करण्यात आलेली असून, त्याअनुषंगाने शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र. २७४/तांशि-४, दिनांक ३ ऑक्टोबर २०२२ अन्वये २० विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात आलेली आहे.

(९) केंद्र शासनाच्या शिष्यवृत्ती योजना

१. गुणवत्ता-नि-साधन शिष्यवृत्ती योजना (Merit-cum-Means) :-

अल्पसंख्याक कार्य मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली तर्फे अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांसाठी गुणवत्ता-नि-साधन शिष्यवृत्ती योजना सन २००७-०८ पासून सुरू केलेली आहे. सदर योजना मुस्लीम, बौद्ध, ख्रिश्चन, शीख, पारशी आणि जैन या अल्पसंख्याक समाजातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये (पदवी व पदव्युत्तर) शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता लागू करण्यात आलेली आहे. शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२००७/(५४२/०७)तांशि-१, दिनांक २७ जानेवारी २००८ च्या शासन निर्णयान्वये सदर योजना महाराष्ट्र राज्यात राबविण्यात येते. संचालक, तंत्रशिक्षण यांची या योजनेसाठी नोडल ऑफिसर म्हणून नियुक्ती केलेली आहे. सदरहू योजनेचा लाभ आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल व गुणवत्ताधारक विद्यार्थी घेत आहेत. सदर योजनेचा कोटा सन २०१३-१४ साठी ५५२० आणि सन २०१४-१५ ते २०१७-१८ साठी ५७९७ एवढा करण्यात आलेला आहे. सन २०१८-१९ पासून विद्यार्थी कोटा ५७०९ मंजूर करण्यात आला आहे. सदर योजनेकरिता कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न (दोन्ही पालकांचे एकत्रित) रुपये २.५० लाखांपर्यंत निश्चित करण्यात आलेले आहे. सदर योजनेसाठी महाराष्ट्र राज्यामध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य यांना नोडल ऑफिस म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

● शिष्यवृत्तीचा नवीन (Fresh) संच / कोटा (Quota)

धर्मनिहाय नवीन (Fresh) शिष्यवृत्तीचा संच / कोटा							
धर्म	मुस्लीम	बौद्ध	ख्रिश्चन	शीख	पारशी	जैन	एकूण
विद्यार्थी संख्या	३३२८	१६७६	२७७	५७	१२	३५९	५७०९

● शिष्यवृत्ती रक्कम

सदर योजनेतर्गत नवीन शिष्यवृत्ती व नूतनीकरणासाठी आलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांना खालील प्रमाणे शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

Sr. No.	Type of Financial Assistance	Rate of Hostler	Rate of Day Scholar
1.	Maintenance Allowance (For 10 months only)	Rs. 10,000 per annum (Rs. 1000 p.m.)	Rs. 5,000 per annum (Rs. 500 p.m.)
2.	Course Fee*	Rs. 20,000 per annum or Actual whichever is less.	Rs. 20,000 per annum or Actual whichever is less.
Total		Rs. 30,000	Rs. 25,000

* Full course fee will be reimbursed for eligible institutions listed as below.

1. Indian Institute of Technology, (IIT) Powai, Mumbai-400 076.
2. National Institute of Industrial Engineering, Vihar Lake, P.O. NITIE, Mumbai-400 087.
3. National Institute of Fashion Technology, Mumbai.
4. Visvesvaray National Institute of Technology, Nagpur-440 001.

सदर योजनांची मंजूर रक्कम केंद्र शासनाकडून थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये Direct Benefit Transfer (DBT) अंतर्गत जमा करण्यात येते. उपरोक्त योजनांची सविस्तर माहिती केंद्र शासनाच्या अल्पसंख्याक कार्य मंत्रालयाच्या संकेतस्थळ www.minorityaffairs.gov.in /केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टल (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) वर देण्यात आलेली आहे.

सदर योजना केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टलद्वारे (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) ऑनलाईनरीत्या राबविण्यात येते. सदर योजनेच्या लाभासाठी चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्षात नव्याने प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी नवीन (Fresh) व मागील शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्ती मंजूर झालेल्या पात्र विद्यार्थ्यांनी नूतनीकरणासाठी (Renewal) अर्ज NSP पोर्टलवर नमूद करण्यात आलेल्या अंतिम मुदतीच्या आत ऑनलाईन अर्ज करणे अनिवार्य आहे.

सन २०२१-२२ साठी केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टलद्वारे नवीन १२०२ व नूतनीकरणाचे ११३४ विद्यार्थ्यांचे ऑनलाईन अर्ज मंजूर झाले असून त्यापैकी मेरिटप्रमाणे केंद्र शासनाकडून DBT अंतर्गत थेट २३३६ विद्यार्थ्यांना रुपये ७.७५ कोटी मंजूर करण्यात आले आहे.

२. दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी टॉप क्लास एज्युकेशन शिष्यवृत्ती योजना (Scholarship for Top Class Education for Students with Disabilities) :-

सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली तर्फे दिव्यांगजन सशक्तिकरण विभाग यांचेमार्फत सन २०१५-१६ पासून दिव्यांगजन विद्यार्थ्यांसाठी उच्च शिक्षण (पदवी व पदव्युत्तर) घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी टॉप क्लास एज्युकेशन शिष्यवृत्ती योजना (Scholarship for Top Class Education for Students with Disabilities) ही शिष्यवृत्ती योजना लागू करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेकरिता कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न (दोन्ही पालकांचे एकत्रित) रुपये ६.०० लाखांपर्यंत व दिव्यांग विद्यार्थ्यांच्या दिव्यांगाचे प्रमाण ४० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असावे असे निश्चित करण्यात आलेले आहे. या योजनेअंतर्गत महाराष्ट्र राज्यासाठी केंद्र शासनाकडून खालीलप्रमाणे शिष्यवृत्तीचा संच निर्धारित करण्यात आला आहे. सदर योजनेसाठी महाराष्ट्र राज्यामध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य यांना नोडल ऑफिस म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. सदर योजनेसाठी ५० टक्के जागा महिलांसाठी राखीव आहेत.

● शिष्यवृत्तीचा नवीन (Fresh) संच / कोटा (Quota)

महाराष्ट्र राज्यासाठी नवीन संच ३१ जाहिर करण्यात आलेले आहे. (सन २०१८-१९ पासून).

● शिष्यवृत्ती रक्कम

सदर योजनेंतर्गत भारत सरकारने सूचित केलेल्या महाराष्ट्रातील संस्थांमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या व नवीन शिष्यवृत्ती व नूतनीकरणासाठी आलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांना खालीलप्रमाणे शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

अ.क्र.	शिष्यवृत्तीचे घटक	रक्कम
अ	संस्थेला देय असणारे/देण्यात येणारे शैक्षणिक शुल्क व ना-परतावा शुल्काची प्रतिपूर्ती.	प्रत्यक्ष वार्षिक शुल्क किंवा रुपये २ लाख पर्यंत प्रति वर्षे यापैकी जी रक्कम कमी असेल ती रक्कम शिष्यवृत्ती म्हणून देण्यात येते.
ब	देखभाल/परिरक्षण भत्ता	रुपये ३,००० प्रति महिना वसतिगृहामध्ये राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना रुपये १,५०० प्रति महिना डे-स्कॉलर विद्यार्थ्यांना.
क	विशेष भत्ते (दिव्यांगाच्या प्रकारानुसार त्या अनुषंगिक उदा. वाचन भत्ता, संरक्षण भत्ता, मदत भत्ता, इत्यादी.)	रुपये २,००० प्रति महिना
ड	पुस्तके व स्टेशनरी	रुपये ५,००० प्रति वर्ष
इ	संगणक व त्याच्या संबंधित सुटे भाग खरेदीच्या खर्चाची प्रतिपूर्ती	एक व्यक्तीला पूर्ण अभ्यासक्रमात एकदाच रुपये ४५,००० देय (विद्यार्थ्यांने खरेदीचा पुरावा जसे बील/पावती सादर करणे आवश्यक)
ई	निवड झालेल्या उमेदवारांच्या विशिष्ट दिव्यांगासाठी आवश्यक असलेल्या सॉफ्टवेअरसह मदत व मदतीच्या साहित्याच्या खरेदीच्या खर्चाची प्रतिपूर्ती.	एक व्यक्तीला पूर्ण अभ्यासक्रमात एकदाच रुपये ३०,००० देय (विद्यार्थ्यांने सादर केलेले देयक/व्हाऊचर नुसार परतफेड केली जाते).

सदर योजनांची मंजूर रक्कम केंद्र शासनाकडून थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये Direct Benefit Transfer (DBT) अंतर्गत जमा करण्यात येते. उपरोक्त योजनांची सविस्तर माहिती केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालयाच्या संकेतस्थळ www.disabilityaffairs.gov.in /केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टल (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) वर देण्यात आलेली आहे.

सदर योजना केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टलद्वारे (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) ऑनलाईनरीत्या राबविण्यात येते. सदर योजनेच्या लाभासाठी चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्षात नव्याने प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी नवीन (Fresh) व मागील शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्ती मंजूर झालेल्या पात्र विद्यार्थ्यांनी नूतनीकरणासाठी (Renewal) NSP पोर्टलवर नमूद करण्यात आलेल्या अंतिम मुदतीच्या आत ऑनलाईन अर्ज करणे अनिवार्य आहे.

सन २०२१-२२ साठी केंद्र शासनाच्या नॅशनल स्कॉलरशिप पोर्टलद्वारे ३९ विद्यार्थ्यांना केंद्र शासनाकडून DBT अंतर्गत थेट रुपये ०.४४ कोटी देण्यात आले.

३. प्रगती शिष्यवृत्ती योजना [AICTE-Pragati Scholarship Scheme for Girl Students (Degree/Diploma)]

अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची मंजूरी असलेल्या संस्था व तांत्रिक अभ्यासक्रमांमध्ये (पदविका, पदवी) शिकणाऱ्या विद्यार्थिनींसाठी प्रगती शिष्यवृत्ती योजना सुरू केलेली आहे. सदर योजनेकरिता कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न (दोन्ही पालकांचे एकत्रित) रुपये ८ लाखांपर्यंत निश्चित करण्यात आलेले आहे. सन २०२०-२१ पासून सदर योजनेसाठी महाराष्ट्र राज्यामध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य यांना नोडल ऑफिस म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. या योजनेअंतर्गत महाराष्ट्र राज्यासाठी केंद्र शासनाकडून खालीलप्रमाणे शिष्यवृत्तीचा संच निर्धारित करण्यात आला आहे.

● शिष्यवृत्तीचा नवीन (Fresh) संच / कोटा (Quota)

राज्य	अ.क्र.	अभ्यासक्रम	संच संस्था
महाराष्ट्र	१	पदविका	६२४
	२	पदवी	५५३

● शिष्यवृत्ती रक्कम

अ.क्र.	शिष्यवृत्तीचे घटक	एक रक्कम (Lump sum Amount)
अ	संस्थेला देय असणारे शुल्क, संगणक स्टेशनरी, पुस्तके, यंत्रसामग्री, सॉफ्टवेअर इत्यादी.	रुपये ५०,००० प्रति वर्ष

सदर योजनांची मंजूर रक्कम केंद्र शासनाकडून थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये Direct Benefit Transfer (DBT) अंतर्गत जमा करण्यात येते.

उपरोक्त योजनांची सविस्तर माहिती अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या संकेतस्थळ www.aicte-india.org /केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टल (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) वर देण्यात आलेली आहे.

सदर योजना केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टलद्वारे (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) ऑनलाईनरीत्या राबविण्यात येते. सदर योजनेच्या लाभासाठी चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्षात नव्याने प्रवेशित विद्यार्थिनींनी नवीन (Fresh) व मागील शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्ती मंजूर झालेल्या पात्र विद्यार्थिनींनी नूतनीकरणासाठी (Renewal) अर्ज NSP पोर्टलवर नमूद करण्यात आलेल्या अंतिम मुदतीच्या आत ऑनलाईन अर्ज करणे अनिवार्य आहे.

सन २०२१-२२ साठी केंद्र शासनाच्या नॅशनल स्कॉलरशिप पोर्टलद्वारे १,०३१ विद्यार्थिनींना केंद्र शासनाकडून DBT अंतर्गत थेट रुपये ५.१५५ कोटी देण्यात आले. (पदविका विद्यार्थिनींची संख्या ६९९ वितरित निधी ३.४९५० कोटी व पदवी विद्यार्थिनींची संख्या ३३२ वितरित निधी १.६६०० कोटी).

४. सक्षम शिष्यवृत्ती योजना [AICTE-Saksham Scholarship Scheme for Specially – Abled Students (Degree/Diploma)]

मानव संसाधन मंत्रालय, भारत सरकार यांची अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद तर्फे अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची मंजूरी असलेल्या संस्था व तांत्रिक अभ्यासक्रमांमध्ये (पदविका, पदवी) शिकणाऱ्या विशेष सक्षम विद्यार्थ्यांसाठी सक्षम शिष्यवृत्ती योजना सुरू केलेली आहे. सदर योजनेकरिता कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न (दोन्ही पालकांचे एकत्रित) रुपये ८ लाखांपर्यंत व दिव्यांग विद्यार्थ्यांच्या दिव्यांगाचे प्रमाण ४० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असावे असे निश्चित करण्यात आलेले आहे. सन २०२०-२१ पासून सदर योजनेसाठी महाराष्ट्र राज्यामध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य यांना नोडल ऑफिस म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

● शिष्यवृत्तीचा नवीन (Fresh) संच / कोटा (Quota)

राज्य	अ.क्र.	अभ्यासक्रम	संच संख्या
महाराष्ट्र	१	पदविका	सर्व पात्र
	२	पदवी	सर्व पात्र

● शिष्यवृत्ती रक्कम

अ.क्र.	शिष्यवृत्तीचे घटक	एक रक्कम (Lump sum Amount)
अ	संस्थेला देय असणारे शुल्क, संगणक, स्टेशनरी, पुस्तके, यंत्रसामग्री, सॉफ्टवेअर, इत्यादी.	रुपये ५०,००० प्रति वर्ष

सदर योजनांची मंजूर रक्कम केंद्र शासनाकडून थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये Direct Benefit Transfer (DBT) अंतर्गत जमा करण्यात येते.

उपरोक्त योजनांची सविस्तर माहिती अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या संकेतस्थळ www.aicte-india.org /केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टल (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) वर देण्यात आलेली आहे.

सदर योजना केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टलद्वारे (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) ऑनलाईनरीत्या राबविण्यात येते. सदर योजनेच्या लाभासाठी चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्षात नव्याने प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी नवीन (Fresh) व मागील शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्ती मंजूर झालेल्या पात्र विद्यार्थ्यांनी नूतनीकरणासाठी (Renewal) अर्ज NSP पोर्टलवर नमूद करण्यात आलेल्या अंतिम मुदतीच्या आत ऑनलाईन अर्ज करणे अनिवार्य आहे.

सन २०२१-२२ मध्ये केंद्र शासनाच्या नॅशनल स्कॉलरशिप पोर्टलद्वारे २७ विद्यार्थ्यांना केंद्र शासनाकडून DBT अंतर्गत थेट रुपये ०.१३५० कोटी देण्यात आले. (पदविका विद्यार्थी संख्या २० वितरित निधी ०.१००० कोटी व पदवी विद्यार्थी संख्या ७ वितरित निधी ०.३५० कोटी).

५. स्वनाथ शिष्यवृत्ती योजना [AICTE-Swanath Scholarship Scheme for Students (Degree/Diploma)]

अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची मंजुरी असलेल्या संस्था व तांत्रिक अभ्यासक्रमामध्ये (पदविका, पदवी) शिकणाऱ्या अनाथ किंवा ज्या विद्यार्थ्यांचे आई-वडील दोगेही किंवा दोगांपैकी एक कोविड-१९ ने मृत्यू पावले आहेत किंवा ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक सशस्त्र दल आणि केंद्रीय निमलष्करी दलांच्या कारवाईमध्ये शहीद झाले आहेत अशा विद्यार्थ्यांसाठी स्वनाथ शिष्यवृत्ती योजना सन २०२१-२२ पासून सुरू केलेली आहे. सदर योजनेकरिता कुटुंबाचे सर्व स्रोतांमार्फत मिळणारे वार्षिक उत्पन्न रुपये ८ लाखांपर्यंत निश्चित करण्यात आलेले आहे. सदर योजनेसाठी महाराष्ट्र राज्यामध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य यांना नोडल ऑफिस म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

या योजनेअंतर्गत केंद्र शासनाकडून संपूर्ण देशासाठी खालीलप्रमाणे शिष्यवृत्तीचा संच निर्धारित करण्यात आला आहे.

● शिष्यवृत्तीचा नवीन (Fresh) संच / कोटा (Quota)

अ.क्र.	अभ्यासक्रम	संच संख्या
१	पदविका	१०००
२	पदवी	१०००

● शिष्यवृत्ती रक्कम

अ.क्र.	शिष्यवृत्तीचे घटक	एक रक्कम (Lump sum Amount)
अ	संस्थेला देय असणारे शुल्क, संगणक, स्टेशनरी, पुस्तके, यंत्रसामग्री, सॉफ्टवेअर, इत्यादी.	रुपये ५०,००० प्रति वर्ष

सदर योजनांची मंजूर रक्कम केंद्र शासनाकडून थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये Direct Benefit Transfer (DBT) अंतर्गत जमा करण्यात येईल.

उपरोक्त योजनांची सविस्तर माहिती अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या संकेतस्थळ www.aicte-india.org /केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टल (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) वर देण्यात आलेली आहे.

सदर योजना केंद्र शासनाच्या National Scholarship Portal (NSP) पोर्टलद्वारे (संकेतस्थळ www.scholarships.gov.in) ऑनलाईनरीत्या राबविण्यात येते. सदर योजनेच्या लाभासाठी चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्षात नव्याने प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी नवीन (Fresh) व मागील शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्ती मंजूर झालेल्या पात्र विद्यार्थ्यांनी नूतनीकरणासाठी (Renewal) अर्ज NSP पोर्टलवर नमूद करण्यात आलेल्या अंतिम मुदतीच्या आत ऑनलाईन करणे अनिवार्य आहे.

सन २०२१-२२ मध्ये केंद्र शासनाच्या नॅशनल स्कॉलरशिप पोर्टलद्वारे ११४ विद्यार्थ्यांना केंद्र शासनाकडून DBT अंतर्गत थेट रुपये ०.५७०० कोटी देण्यात आले. (पदविका विद्यार्थी संख्या ३६ वितरित निधी ०.१८०० कोटी व पदवी विद्यार्थी संख्या ७८ वितरित निधी ०.३९०० कोटी).

(१०) उन्नत महाराष्ट्र अभियान

राज्यातील उच्च व तंत्रशिक्षण संस्थांच्या मदतीने राज्यातील विविध सामाजिक व विकासाच्या दैनंदिन जीवनातील समस्यांची उकल करून त्यावर तोडगा काढण्याच्या हेतूने राज्यातील दर्जेदार शैक्षणिक संस्था, विविध शासकीय यंत्रणा (जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, नगरपालिका, पंचायत समिती, जिल्हा विकास आणि नियोजन विकास यंत्रणा इत्यादी) यांच्या दरम्यान परस्पर सहकार्य वृद्धिंगत करून त्याद्वारे संशोधनाच्या माध्यमातून विविध योजनांच्या अंमलबजावणीच्या प्रक्रियेला नवीन स्वरूप देऊन स्थानिक पातळीवरील विकासाच्या प्रश्नांवर तंत्रज्ञानाचा वापर करून उपाय शोधण्याच्या दृष्टीने शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक बैठक-३६११/(५६/१५)/तांशि-२, दिनांक १३ जानेवारी २०१६ अन्वये “ उन्नत महाराष्ट्र अभियान ” हे संपूर्ण राज्यात राबविण्यात येते.

देशातील ग्रामीण क्षेत्रातील विकास कामांमध्ये आयआयटी सारख्या प्रगत शैक्षणिक संस्था व तत्सम अभियांत्रिकी महाविद्यालयांसारख्या प्रगत शैक्षणिक संस्थांचा सहभाग वाढवून परिवर्तन घडविण्यासाठी केंद्र शासनमार्फत उन्नत भारत अभियान देशातील निवडक, प्रगत शैक्षणिक संस्थांमार्फत राबविण्यात येत आहे. याच धर्तीवर महाराष्ट्र राज्यात देखील अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने आणि अन्य शिक्षण संस्थांमध्ये सुरु असलेले संशोधन हे अधिकाधिक राज्यातील विविध सामाजिक व विकासाशी निगडित दैनंदिन जीवनातील समस्यांची (उदा. ग्रामीण योजनेंतर्गत ग्राम स्वच्छता, शौचालये, सांडपाणी व्यवस्थापन, पेयजल, रस्ते विकास, रस्त्याचे मूल्यांकन करून मजबुतीकरण करणे, जलसंधारण, इंधन व ऊर्जा, आरोग्य, दुष्काळ इत्यादी) उकल करून ते लोकाभिमुख करण्यासाठी “ उन्नत महाराष्ट्र अभियान ” हे संपूर्ण राज्यात राबविण्यात येते.

या समस्या सोडविण्यासाठी आयआयटी व तत्सम अभियांत्रिकी महाविद्यालयांसारख्या संस्थांमधील संशोधन व कुशल मनुष्यबळ वापरून तंत्रज्ञानाच्या साहाय्याने उपाय सुचविण्यात येतात.

सदर योजनेची उद्दिष्टे :—

१. शैक्षणिक संस्थांतील प्रचलित पुस्तकी संशोधनापेक्षा प्रत्यक्ष व्यवहारातील समस्यांवर संशोधन करणे आणि या हेतूने नागरिक, लोकप्रतिनिधी, शासकीय यंत्रणा यांचा सहभाग वाढवून मागणीवर आधारित संशोधनास उत्तेजन देणे.
२. शैक्षणिक संस्थेतील अभ्यासक्रम आणि संशोधन विकासात्मक करून विकास क्षेत्रामधील व्यावसायिक व संशोधन निर्माण करणे.
३. सदर योजनेसाठी तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई येथे प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष स्थापित केलेला असून संपूर्ण योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये या कक्षाचा महत्त्वपूर्ण सहभाग असतो.
४. विविध शासकीय यंत्रणा, शैक्षणिक संस्था यांचेमध्ये समन्वय साधणे, संस्थांना योजना राबविताना आवश्यक ती सांख्यिकी माहिती उपलब्ध करण्यासाठी मदत करणे, निधी उपलब्धतेबद्दल मार्गदर्शन सल्लागार समितीस साहाय्य करणे इत्यादी कामे प्रामुख्याने प्रकल्प समन्वयक कक्षाकडून पार पाडली जातात.
५. संचालक तंत्रशिक्षण हे योजनेच्या सल्लागार समितीचे सदस्य सचिव असून प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाचे प्रमुख या नात्याने सल्लागार समितीची बैठक आवश्यकतेनुसार आयोजित करणे, शासन आणि उन्नत महाराष्ट्र अभियानात सहभागी संस्था यांचेमध्ये समन्वय साधणे इत्यादी महत्त्वपूर्ण जबाबदारी हाताळली जाते.

सदर योजनेसाठी मागील ४ वर्षांत खालीलप्रमाणे रक्कम वितरित करण्यात आलेली आहे.

आर्थिक वर्ष	अर्थसंकल्पित निधी	शासनाकडून वितरित करण्यात आलेला निधी	खर्च करण्यात आलेला निधी
२०१९-२०	१ कोटी	६०.०० लाख	५०.३७ लाख
२०२०-२१	१ कोटी	कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगामुळे वर्ष २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात होणाऱ्या अर्थ-व्यवस्थेवरील परिणामाबाबत वित्त विभाग शासन निर्णय, दिनांक ४ मे २०२० अन्वये करण्यात आलेल्या उपाययोजनांमुळे सदर योजनेसाठी आर्थिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये निधीचे वितरण करण्यात आले नाही.	
२०२१-२२	१ कोटी	५३.८० लाख	३३.२४ लाख
२०२२-२३	१ कोटी	३५.२८ लाख (जानेवारी-२०२३ अखेर वितरित निधी)	३५.२८ लाख

फलनिष्पत्ती :-

- सदर योजनेमध्ये एकूण ४७ संस्था सहभागी आहेत.
- योजनेत सहभागी प्रत्येक संस्थेमध्ये “तंत्रज्ञान आणि विकास” कक्ष स्थापित झालेला आहे. त्या-त्या विभागातील संबंधित शासकीय यंत्रणा, स्थानिक स्वराज्य संस्था, एनजीओ यांनी संस्थेतील “तंत्रज्ञान आणि विकास” कक्ष यांचेशी संपर्क साधणे अपेक्षित आहे.
- प्रकल्पात प्रथमतः सहभागी झालेल्या संस्थांपैकी १७ संस्थांनी उल्लेखनीय कामे पूर्ण केली असून “उचित तंत्रज्ञान” Appropriate Technology चा वापर करून जवळपास १०० प्रकल्प पूर्ण केले आहेत.
- वरील प्रकल्पामध्ये जलशुद्धीकरण प्रकल्प, ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनेचे मूल्यमापन, सुरक्षित पेय जल पुरवठा मूल्यमापन, जलयुक्त शिवार योजनेचे मूल्यमापन, नद्या व जलस्रोतांचे पुनर्भरण, पाणीपुरवठा योजनांचे त्रयस्थ लेखा परीक्षण, ग्रामीण भागात टँकरद्वारे पाणीपुरवठा योजनांचे मूल्यमापन, मलनिस्सारण योजनांमध्ये सुधारणा इत्यादी प्रस्तावांचा समावेश आहे.
- दळणवळण / रस्तेविषयक प्रस्तावांमध्ये रस्ते, सडक यांचे मूल्यमापन, त्यांची देखभाल, त्रयस्थ परीक्षण इत्यादीबाबत प्रकल्प आहेत.
- तसेच माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करून ग्रीन हाउस प्रकल्पांचे व्यवस्थापन, स्वयंचलीकरण, इत्यादी प्रकल्प आहेत.
- ऊर्जा संवर्धनविषयक प्रकल्पांमध्ये धूरविरहित चूल, सौर आधारित मोबाईल फोन चार्जर, पंप, दिवे, सोलर पंप, घनकचरा व्यवस्थापन इत्यादी प्रकारचे प्रकल्प आहेत.
- उपरोक्त प्रकल्पांमुळे शैक्षणिक संशोधनात वाढ झाली असून नामवंत संशोधन पत्रिकांमध्ये या अनुषंगाने प्रकाशित होणाऱ्या शोध निबंधांची संख्यादेखील वाढली आहे.
- सरदार पटेल अभियांत्रिकी महाविद्यालय, मुंबई, व्हीजेटीआय, मुंबई, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे यांसारख्या संस्थांनी आपल्या अभ्यासक्रमांत Development Engineering हा विषय समाविष्ट केला आहे. यामुळे विद्यार्थ्यांना ग्रामीण व नागरी भागातील समस्या व त्यांची उकल याबाबतचे ज्ञान मिळते.

(११) राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षा अभियान (RUSA)

उच्च शिक्षणाची गुणवत्ता व पाया यांचे सबलीकरण करण्यासाठी एकछत्री योजना अभियान स्वरूपात राबविण्याकरिता केंद्र शासनाने “राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षा अभियान (RUSA)” ही योजना १२ व्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये राबविण्याचे ठरविले आहे. राष्ट्रीय उच्च शिक्षण पद्धतीमध्ये संधी उपलब्धता, समानता आणि उच्चतम गुणवत्ता धारण करण्यासाठी उच्च शिक्षणात जलद कार्यक्षमता, पारदर्शकता आणि फलित निष्पत्ती आणि जबाबदारीची जाणीव निर्माण करणे हा राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षा अभियान (RUSA) योजनेचा उद्देश आहे. यासाठी राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षण अभियानाची अंमलबजावणी राज्यात करणेबाबत शासनाने शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक रुसायो-२०१३/प्र.क्र.४१८/विशि-३, दिनांक २० मे २०१५ अन्वये निर्गमित केलेला आहे.

रुसा अंतर्गत १८ घटकांचा समावेश असून, त्यातील घटक क्रमांक ७ -- नवीन व्यावसायिक महाविद्यालये या घटकांतर्गत निती आयोगाने निवडलेल्या महाराष्ट्रातील गडचिरोली, नंदुरबार, उस्मानाबाद व वाशिम या जिल्हांमध्ये नवीन अभियांत्रिकी महाविद्यालये सुरू करणेबाबतचा प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

सदरच्या शासन निर्णयान्वये केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या प्रकल्प आराखड्यानुसार व त्यासाठी विहित केलेल्या निकषानुसार राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षा अभियान प्रकल्पाच्या प्रस्तावित नियतव्ययाच्या केंद्र व राज्य हिश्याचे प्रमाण शासकीय संस्थांसाठी ६५:३५ असे आहे.

(१२) तंत्र शिक्षणाचा दर्जा सुधार कार्यक्रम-- टप्पा तिसरा (TEQIP-III)

केंद्र शासनाद्वारे जागतिक बँकेच्या आर्थिक साहाय्याने शैक्षणिक वर्ष २००२-०३ पासून तंत्र शिक्षणाचा दर्जा सुधार कार्यक्रम (TEQIP) राबविण्यात येत आहे. सदर कार्यक्रमात पहिल्या टप्प्यात तसेच दुसऱ्या टप्प्यात महाराष्ट्र राज्यातील एकूण १७ संस्थांची निवड झालेली होती. दिनांक १ एप्रिल २०१७ ते दिनांक ३१ जानेवारी २०२२ या कालावधीत तिसऱ्या टप्प्यात राज्यातील पुढील ११ संस्थांची व १ संलग्न तंत्रशास्त्र विद्यापीठाची निवड झालेली आहे.

अ. क्र.	संस्थांची नावे
१	अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे
२	रसायन तंत्रज्ञान संस्था, मुंबई
३	वीरमाता जिजाबाई तंत्रशास्त्र संस्था, माटुंगा, मुंबई
४	सरदार पटेल अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अंधेरी, मुंबई
५	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, औरंगाबाद
६	वालचंद अभियांत्रिकी महाविद्यालय, सांगली
७	श्री गुरुगोविंदसिंहजी अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र संस्था, नांदेड
८	डिपार्टमेंट ऑफ केमिकल टेक्नॉलॉजी, कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
९	डिपार्टमेंट ऑफ टेक्नॉलॉजी, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
१०	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, कराड
११	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, जळगाव
१२	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जिल्हा रायगड

तंत्रशिक्षणाचा दर्जा सुधार कार्यक्रम टप्पा-१ व टप्पा-२ प्रमाणे प्रकल्पाच्या या तिसऱ्या टप्प्याच्या उद्दिष्टांमध्ये राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर अत्यंत वेगाने होणाऱ्या आर्थिक व तंत्रज्ञान क्षेत्रातील विकास विचारात घेऊन अभियांत्रिकी अभ्यासक्रमाच्या शिक्षण पद्धतीत गरजेनुसार बदल करणे, संशोधनासाठी सुविधा उपलब्ध करून देणे, उद्योजक तसेच शास्त्रज्ञांशी समन्वय साधणे, अध्यापकांना प्रशिक्षणाद्वारे कार्यक्षम बनविणे, सदर शिक्षण पद्धतीला विकासाभिमुखी, दर्जेदार व अधिक कार्यक्षम बनविणे, भारतातील आर्थिकदृष्ट्या मागास राज्य, पर्वतीय प्रदेश यांतील प्रकल्प संस्थांना मार्गदर्शन करून त्यांचा दर्जा उंचाविणे, संलग्नित तंत्रशास्त्र विद्यापीठांच्या संस्थांना संशोधनासाठी मदत करणे इत्यादी बाबी अंतर्भूत आहेत.

प्रकल्प वैशिष्ट्ये

- निवडलेल्या सर्व संस्था आणि तंत्रशास्त्र विद्यापीठे हे एकतर शासकीय किंवा अशासकीय अनुदानित आहेत.
- केंद्र सरकारचा हा १००% अनुदानित प्रकल्प आहे.
- या प्रकल्पात निवड झालेल्या महाराष्ट्र राज्यातील ११ संस्था आणि १ संलग्नित तंत्रशास्त्र विद्यापीठ यांना मेन्टी संस्था म्हणून इतर ९ राज्यांमधून (उत्तरप्रदेश, ओडिसा, राजस्थान, मध्यप्रदेश, उत्तराखंड, झारखंड, बिहार, मणिपूर आणि हिमाचल प्रदेश) १७ संस्थांना प्रकल्पांतर्गत बाबीबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.
- सदर प्रकल्पांतर्गत १२ संस्थांसाठी एकूण रुपये १०३.९० कोटी इतके अनुदान होते. त्यापैकी संस्थांनी रुपये ९९.०३ कोटी इतक्या अनुदानाचा विनियोग केलेला आहे.

(१३) तंत्रशिक्षण संचालनालय, म. रा., मुंबई येथील महत्त्वाच्या इतर बाबींची ऑनलाईन माहिती (तंत्रज्ञान विकास)

तंत्रशिक्षण संचालनालयाने विद्यार्थी व पालकांसाठी विविध अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र व तंत्रनिकेतनात प्रवेशाविषयी माहिती देण्यासाठी ऑक्टोबर १९९८ पासून www.dtemaharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर विस्तृत माहिती उपलब्ध करून दिलेली आहे. सदर माहितीद्वारे विद्यार्थी व पालकांना प्रवेशाविषयी व विविध अभ्यासक्रमांविषयी संस्थावार माहिती मिळू शकते.

संचालनालयांतर्गत माहिती तंत्रज्ञानाचा उपयोग करून संस्था व विद्यार्थीविषयक माहिती प्रणाली व ऑनलाईन डेटाबॅक प्रणाली विकसित करून वापरण्यात येत आहे. तसेच खालील प्रणाली चाचणी पातळीवर विकसित केली आहे.

१. कर्मचारी व अधिकारी माहिती प्रणाली
२. लेखा व खर्चविषयक माहिती प्रणाली
३. तक्रार निवारण माहिती प्रणाली
४. आवक-जावक माहिती प्रणाली
५. निविदा व खरेदी प्रणाली

ऑनलाईन ॲडमिशन

- (१) राज्य शासनाने २०१५ मध्ये पारित केलेल्या महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २८ – विनाअनुदानित खाजगी व्यवसायिक शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाचे व शुल्काचे विनियमन करण्यासाठी आणि त्यांच्याशी संबंधित किंवा तदनुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करण्याकरिताच्या अधिनियमानुसार व्यावसायिक पदवी व पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठी प्रवेश परीक्षा व प्रवेश प्रक्रियेसाठी आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना सक्षम प्राधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे.
- (२) महाराष्ट्र विनाअनुदानित व्यावसायिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २ (द) सह कलम ३ (१) व (२) नुसार दिनांक १९ मे २०१८ रोजी अधिसूचित करण्यात आलेल्या अधिसूचनेसोबतच्या अनुसूची 'क' (Schedule A) मधील व्यावसायिक पदविका पाठ्यक्रमांपैकी अनुक्रमांक १ येथील – अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका, अनुक्रमांक २ येथील – औषधनिर्माणशास्त्र पदविका व अनुक्रमांक ३ येथील – हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान पदविका हे तीन व्यावसायिक अभ्यासक्रम शासन अधिसूचना क्रमांक संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.२५२/तांशि-४, दिनांक ५ जुलै २०१८, असाधारण क्रमांक २३२ अन्वये व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमधून वगळण्यात आलेले आहेत.
- (३) शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-२०१९/(प्र.क्र.०६/१९)/तांशि-५, दिनांक ६ फेब्रुवारी २०१९ अन्वये, शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पासून तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील विविध पदविका स्तरावरील अभ्यासक्रमांची प्रवेश प्रक्रिया ऑनलाईन पद्धतीने आवश्यक ती गोपनीयता राखून, उचित रीतीने, विद्यार्थी व पालक यांचे हित विचारात घेता प्रचार, प्रसार व जागरूकता निर्माण करून प्रक्रिया राबविण्याच्या संबंधात सर्व निर्णय घेण्याचे अधिकार संचालक, तंत्रशिक्षण यांना असणे आवश्यक असल्यामुळे अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका, औषधनिर्माणशास्त्र पदविका व हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान पदविका या पदविका अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश प्रक्रियेकरिता संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना “सक्षम प्राधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे.
- (४) तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत, उमेदवारांच्या कागदपत्रांची प्रत्यक्ष छाननी प्रक्रियेसह ई-स्कूटनीची संकल्पना राबविण्यात आलेली आहे. यामध्ये ऑनलाईन अर्ज भरणे व निश्चित करणे याकरिता उमेदवार त्यांच्या सोयीनुसार छाननीची पद्धत / पर्याय निवडू शकतात.
  - (a) **पर्याय १** : उमेदवार ऑनलाईन नोंदणी करून “ई-स्कूटनी” पद्धतीचा पर्याय निवडू शकतात. या पद्धतीमध्ये उमेदवार कोणत्याही ठिकाणावरून इंटरनेटशी जोडलेल्या कोणत्याही संगणकावरून अथवा मोबाईलवरून (स्मार्टफोन) ऑनलाईन अर्ज भरणे आणि सबमिट करणे व आवश्यक कागदपत्रे अपलोड करणे शक्य आहे. तसेच उमेदवाराला अर्जाच्या पडताळणीसाठी व निश्चितीसाठी कोठेही प्रत्यक्ष जाण्याची आवश्यकता नाही. उमेदवाराचा अर्ज व कागदपत्रे सुविधा केंद्राद्वारे (एफसीद्वारे) ऑनलाईन पद्धतीने पडताळले व निश्चित केले जातात.
  - (b) **पर्याय २** : उमेदवार मोबाईलवरून (स्मार्टफोन) अथवा संगणकावरून ऑनलाईन नोंदणी करून “प्रत्यक्ष स्कूटनी” पद्धतीचा पर्याय निवडू शकतात. ज्या उमेदवारांकडे संगणक अथवा मोबाईल (स्मार्टफोन) इत्यादी सुविधा नाहीत असे उमेदवार त्यांच्या जवळील सुविधा केंद्रावर जाऊन ऑनलाईन नोंदणी करून सोयीस्कर वेळ घेऊ शकतात. ऑनलाईन नोंदणी झालेले उमेदवार पुढील प्रक्रियेसाठी सुविधा

केंद्राची तारीख व वेळ ठरवून घेतात. उमेदवार ऑनलाईन अर्ज भरणे, स्कॅन करून आवश्यक कागदपत्रे अपलोड करणे इत्यादी प्रक्रिया सुविधा केंद्रावर निःशुल्कपणे करू शकतात. उमेदवारांनी त्यांना नेमून दिलेल्या वेळेत सुविधा केंद्रावर उपस्थित राहून व नियमांचे पालन करून अर्ज पडताळणी व त्याची निश्चिती करणे अशा प्रक्रिया निःशुल्क पार पाडण्यात येतात.

- (५) शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ करिता सुधारित प्रवेश नियमानुसार प्रवेशासाठीच्या तीन प्रवेश फेऱ्या घेण्यात येत आहेत. फेरीनिहाय उपलब्ध जागांची माहिती संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येते. प्रत्येक फेरीकरिता उमेदवार स्वतंत्र विकल्प अर्ज भरू शकतो. उमेदवाराला झालेले जागावाटप त्यांच्या लॉगिनमध्ये कळविण्यात येते. उमेदवारांनी त्यांच्या / तिच्या लॉगिनमधून पात्रता गुण, प्रवर्ग, लिंग, आरक्षण, केलेले दावे बरोबर आहेत याची खात्री करून घेणे आवश्यक असते. तसेच उमेदवाराने दाखल केलेले दावे योग्य व बरोबर असल्याबाबतची सुसंगत कागदपत्रे अपलोड केलेले आहेत याची खात्री करणे आवश्यक असते. जागावाटपाची अचूकता सुनिश्चित केल्यावर, उमेदवाराने स्वतःच्या लॉगिनमधून वाटप करण्यात आलेली जागा स्वीकारण्यात येते (Self ARC). प्रवेश निश्चिती (Self ARC) उमेदवारास पुढील फेरीत सहभाग घ्यावयाचा असल्यास “बेटरमेंट”, तसेच सहभाग घ्यावयाचा नसल्यास “फ्रीज” असे पर्याय उपलब्ध असतात. “बेटरमेंट” पर्यायाच्या आधारे उमेदवारांना त्यांच्या पसंतीक्रमातील वरच्या क्रमांकावरील संस्था / शाखा मिळू शकतात.
- (६) प्रत्येक प्रवेश फेरीनंतर उमेदवार आवश्यक वाटल्यास आपला पसंतीक्रम बदलून नव्याने विकल्प अर्ज भरू शकतो. पूर्वीच्या प्रवेश फेरीतील वाटप करण्यात आलेली जागा अबाधित ठेवण्यात येते.
- (७) मेरिट लिस्ट, उपलब्ध जागांची माहिती, जागावाटप, संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केली जाते. ही सर्व माहिती उमेदवार घर बसल्या संगणकावर बघू शकतात. प्रवेशाचे वेळापत्रकानुसार पहिल्या व दुसऱ्या फेरीनंतर उमेदवार त्याला अंतिम वाटप करण्यात आलेल्या संस्थेत शिक्षण शुल्क व आवश्यक मूळ कागदपत्रांसह प्रत्यक्ष जाऊन प्रवेश निश्चित करू शकतो.
- (८) प्रवेश प्रक्रियेतून वरच्या विकल्पावर जागावाटप मिळण्याची संधी उमेदवारास उपलब्ध करून दिल्याने गुणवत्ता न डावलता उमेदवारास त्याची इच्छुक संस्था / शाखा मिळण्यास ऑनलाईन प्रवेश पद्धती अत्यंत फायदेशीर व सुटसुटीत झालेली आहे.

ग्रंथालयांचे संगणकीकरण

शासकीय तंत्रनिकेतन, अभियांत्रिकी महाविद्यालये यांमधील ग्रंथालय संगणकीकरणासाठी आवश्यक साधनसामग्री खरेदी करून सर्व पुस्तकांची माहिती संगणकावर साठवून ठेवण्यात आलेली आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना कोणत्या पुस्तकांच्या किती प्रती आहेत ? सध्या कोणती पुस्तके उपलब्ध आहेत ? प्रत्येक पुस्तकामध्ये कोणती माहिती उपलब्ध होऊ शकते ? याची माहिती तात्काळ उपलब्ध होऊ शकते. पुस्तकांची देवाणघेवाण संगणकाद्वारे केली जाते.

अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांसाठी विशेष तुकडी

“शासन निर्णय, क्रमांक टीईडी-१०१०/(३३४/२०१०)/तांशि-५, दिनांक १३ सप्टेंबर २०११ अन्वये राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल भागातील विद्यमान शासकीय तंत्रनिकेतन, नांदेड, शासकीय तंत्रनिकेतन, मुंबई, शासकीय मुद्रण तंत्र संस्था, मुंबई, शासकीय तंत्रनिकेतन, ठाणे, शासकीय तंत्रनिकेतन, जळगाव, शासकीय तंत्रनिकेतन, सोलापूर येथे अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांसाठी शैक्षणिक वर्ष २०११-१२ पासून व शासन निर्णय क्रमांक टीईडी-२०११/(३४७/२०११)/तांशि-५, दिनांक १९ जुलै २०१२ अन्वये शासकीय तंत्रनिकेतन, अंबड, जिल्हा जालना, शासकीय तंत्रनिकेतन, जालना, शासकीय तंत्रनिकेतन, रत्नागिरी, शासकीय तंत्रनिकेतन, ब्रह्मपुरी, जिल्हा चंद्रपूर, शासकीय तंत्रनिकेतन, कराड येथे अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांसाठी शैक्षणिक वर्ष २०१२-१३ पासून तसेच शासन निर्णय क्रमांक मान्यता-२०१४/प्र. क्र. ७०/तांशि-५, दिनांक ८ जुलै २०१४ अन्वये शासकीय तंत्रनिकेतन, पुणे, पु. ला. शासकीय तंत्रनिकेतन, लातूर व शासकीय तंत्रनिकेतन, हिंगोली येथे अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांसाठी शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून दुसरी पाळी सुरू करण्यात आलेली आहे. शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी द्वितीय पाळीत सुरू असलेल्या सर्व अभ्यासक्रमांना नियमित अभ्यासक्रम (Regular Courses) म्हणून सुरू ठेवण्यास मान्यता दिली आहे. तसेच नियमित पाळी, प्रथम पाळी, द्वितीय पाळी व अर्धवेळ अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशक्षमतेसह संबंधित संस्थेची एकत्रित प्रवेशक्षमता गृहीत धरण्यात येऊन एपीएच-२०२०-२१ मधील मानके व प्रमाणकांस अनुसरून निर्धारित केल्यानुसार शिक्षक, पायाभूत भौतिक सोयी व सुविधा इत्यादीबाबतच्या कमतरतेच्या त्रुटींची पूर्तता पुढील २ वर्षांत करणे आवश्यक असल्याचे नमूद केलेले आहे.

तसेच शासन अल्पसंख्याक विकास विभाग, मंत्रालय यांचा शासन निर्णय क्रमांक तंत्रनि-२०१५/प्र. क्र. ०३/का-८, दिनांक ६ जून २०१५ अन्वये मुक्ताईनगर, जिल्हा जळगाव येथे अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांकरिता ३०० प्रवेशक्षमतेचे नवीन शासकीय तंत्रनिकेतन सुरू करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.”

(१४) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद (AICTE)

“अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद” (ALL INDIA COUNCIL FOR TECHNICAL EDUCATION) हे केंद्र शासनाने विशेष कायदा (अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद अधिनियम, ५२/१९८७) करून स्थापन केलेले सांविधिक मंडळ असून देशातील सर्व राज्यांमधील तंत्रशिक्षणाचा विकास व विस्ताराच्या सर्व बाबी सदर मंडळाच्या नियंत्रणाखाली आलेल्या आहेत. सदर अधिनियम २८ मार्च १९८८ पासून अमलात आला आहे व त्यानुसार देशातील सर्व तंत्रशिक्षण संस्थांना सदर परिषदेची मान्यता असणे बंधनकारक असून कोणतीही नवीन तंत्रशिक्षण संस्था सुरू करावयाची असेल अथवा अस्तित्वात असणाऱ्या तंत्रशिक्षण संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरू करावयाचा असेल अथवा चालू अभ्यासक्रमांच्या मंजूर प्रवेशक्षमतेत बदल करावयाचा असेल तर त्यासाठी सदर परिषदेची पूर्वमान्यता घेणे कायद्याने बंधनकारक ठरविण्यात आले आहे. सदर परिषदेच्या शर्ती व कार्ये पुढीलप्रमाणे आहेत :-

अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या शर्ती व कार्ये

- (१) तंत्रशिक्षणाच्या विविध क्षेत्रांचे सर्वेक्षण करणे, संबंधित बाबतीत माहिती गोळा करणे आणि तंत्रशिक्षणाच्या विकास व विस्ताराची गरज जाणून घेणे.
- (२) देशातील सर्वच स्तरावरील तंत्रशिक्षणाच्या विकासाचा समन्वय साधणे.
- (३) तंत्रसंस्था व आयोगाच्या सहकार्याने तंत्रशिक्षण देणारी विद्यापीठे यांना अनुदान देणे.
- (४) तंत्रशास्त्रातील प्रचलित आणि नवीन क्षेत्रात नवीनीकरण, संशोधन व विकास यांना चालना देणे, शिक्षणाचा एकंदरीत स्तर व विकासाची गरज भागविण्याच्या दृष्टीने नवीन तंत्रशास्त्राचा अंगीकार निर्मिती करणे.
- (५) समाजातील दुर्बल घटक, अपंग व महिलांसाठी तंत्रशिक्षणाच्या योजना तयार करणे.
- (६) तंत्रशिक्षण व इतर संबंधित यंत्रणा असे संशोधन व संस्था, उद्योग व समाजाचा विकास यांमध्ये परिणामकारक समन्वय साधणे.
- (७) प्रमाणके व यंत्रणांचा अंतर्भाव करून तंत्र संस्था व तंत्रशिक्षण देणारी विद्यापीठे यामध्ये योग्य ती कार्यक्षमता वाढविणारी योजना निर्माण करणे.
- (८) शिक्षकांसाठी प्रारंभी व सेवेत असताना प्रशिक्षण देणाऱ्या योजना तयार करणे, त्यासाठी संस्था व केंद्रांची निवड करणे आणि कर्मचाऱ्यांच्या विकासाच्या दृष्टीने नवीन केंद्रे स्थापन करणे.
- (९) अभ्यासक्रम, पाठ्यक्रम, भौतिक व शैक्षणिक सोयी, कर्मचारी वर्ग, कर्मचाऱ्यांची अर्हता, शिक्षणाचा दर्जा, आढावा व परीक्षा यांच्याबाबतीत प्रमाणके विहित करणे.
- (१०) शिक्षण शुल्क व इतर शुल्क आकारण्याबाबत प्रमाणके व मार्गदर्शक तत्त्वे निश्चित करणे.
- (११) नवीन तंत्रशिक्षण संस्था/अभ्यासक्रम/योजना यांना परवानगी देणे.
- (१२) तंत्रशिक्षण क्षेत्रातील कोणत्याही संस्थेला अथवा व्यावसायिक मंडळाला परीक्षा घेणे व प्रमाणपत्र देणे इत्यादी बाबींसह तंत्रशिक्षणामध्ये कोणत्याही शक्ती, अधिकार, विशेष अधिकार प्रदान करण्यासंबंधात केंद्र शासनाला सल्ला देणे.
- (१३) तंत्र संस्थांना स्वायत्तता देण्यासाठी प्रमाणके निश्चित करणे.
- (१४) तंत्र शिक्षणाचे व्यापारीकरण होऊ नये यासाठी आवश्यक ती सर्व काळजी घेणे / उपाययोजना करणे.
- (१५) तंत्र संस्था आणि तंत्रशिक्षण देणारी विद्यापीठे यामधून विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे उपलब्ध करणे.
- (१६) कोणत्याही तंत्र शिक्षण संस्थेची तपासणी करणे.
- (१७) ज्या संस्था परिषदेने विहित केलेल्या कालावधीमध्ये परिषदेने दिलेल्या निदेशांची अंमलबजावणी करित नाहीत त्या संस्थांच्याबाबतीत अनुदान रोखणे अथवा बंद करणे आणि परिषदेच्या आदेशांची अंमलबजावणी होणाऱ्या दृष्टीने आवश्यक ती सर्व उपाययोजना करणे.
- (१८) प्रचलित संस्थांच्या मजबुतीकरणासाठी उपाययोजना करणे व परिषदेच्या जवाबदाऱ्या परिणामकारकरीत्या कार्यवाहीत येण्याच्या दृष्टीने नवीन यंत्रणा स्थापन करणे, तसेच गरजेनुसार व्यावसायिक, तांत्रिक व साहाय्यकारी कर्मचाऱ्यांची निर्मिती करणे.
- (१९) विविध स्तरावरील आणि विविध प्रकारच्या अभ्यासक्रमाच्या तंत्रशिक्षण संस्था अनुदान मिळण्यास पात्र असल्याचे घोषित करणे.
- (२०) तंत्र शिक्षण देणारी कोणतीही संस्था मानीव विद्यापीठ म्हणून घोषित करण्याबाबत आयोगाला सल्ला देणे.

- (२१) राष्ट्रीय अधिकृती (नॅशनल बोर्ड ऑफ अॅक्रिडिशन) मंडळाची स्थापना करणे व त्याद्वारे परिषदेने घालून दिलेली मार्गदर्शक व प्रमाणके यांच्या आधाराने तंत्रशिक्षण संस्थांची वेळोवेळी तपासणी करणे आणि या संस्थांच्या मान्यतेसाठी अथवा मान्यता रद्द करण्याच्या दृष्टीने परिषदेला अथवा आयोगाला शिफारस करणे.
- (२२) विहित करण्यात येतील अशी इतर कार्ये करणे.

तंत्रशिक्षण संस्थेच्या अथवा तंत्रशिक्षण देणाऱ्या विद्यापीठांच्या आर्थिक गरजेचे मूल्यमापन करण्यासाठी किंवा त्यामधील शिक्षणाचा, परीक्षांचा अथवा संशोधनाचा दर्जा पाहण्यासाठी परिषदेकडून कोणताही विभाग अथवा तंत्रशिक्षण संस्थेतील किंवा संबंधित विद्यापीठातील विभाग यांची तपासणी केली जाऊ शकते.”

(१५) अखिल भारतीय भेषजी परिषद (P.C.I.)

संसदेने पारित केलेल्या फार्मसी अधिनियम, १९४८ मधील तरतुदीनुसार भारतीय भेषजी परिषदेची स्थापना करण्यात आली. या परिषद (पीसीआय) द्वारे भारतातील फार्मसी शिक्षण आणि व्यवसाय नियंत्रित केले जाते. फार्मसी व्यवसायाच्या नियमनाखाली चांगल्या तरतुदी करण्याच्या उद्देशाने फार्मसी कौन्सिलची स्थापना सेक्शन ३ नुसार दिनांक ९ ऑगस्ट १९४९ रोजी करण्यात आली.

अखिल भारतीय भेषजी परिषदेची उद्दिष्टे

फार्मसी अधिनियमांतर्गत फार्मासिस्ट म्हणून नोंदणी करण्याच्या उद्देशाने देशातील फार्मसी शिक्षणाचे नियमन करणे व या व्यवसायाचे व कार्यपद्धतीचे नियमन करणे.

अखिल भारतीय भेषजी परिषदेची कार्ये आणि कर्तव्ये

- (१) फार्मासिस्ट म्हणून पात्र होण्यासाठी आवश्यक शिक्षणाची किमान मानके निर्धारित करणे.
- (२) फार्मसी अभ्यासक्रमाचे शिक्षण घेणाऱ्या संस्थांनी PCI ची मान्यता घेताना पूर्तता करावयाच्या निकष / अटींची रचना करणे.
- (३) देशभरातून शैक्षणिक मानकांची एकसमान अंमलबजावणी सुनिश्चित करणे.
- (४) विहित निकषांची उपलब्धता पडताळण्यासाठी फार्मसी कायदांतर्गत मंजूरी मिळविणाऱ्या फार्मसी संस्थांची पडताळणी करणे.
- (५) फार्मासिस्टसाठी अभ्यासक्रम आणि परीक्षेची पद्धत मंजूर करणे.
- (६) पीसीआयने ठरवलेल्या शैक्षणिक मानदंडाचे सुव्यवस्थितपणे अनुपालन न करणाऱ्या संस्थांची मान्यता मागे घेण्याची कारवाई करणे.
- (७) फार्मसी अॅक्ट लागू असलेल्या भागाव्यतिरिक्त इतर देशांतील / परदेशांतील शैक्षणिक पात्रतेस मान्यता देणे.
- (८) फार्मासिस्टचे केंद्रीय नोंदणी रजिस्टर ठेवणे.

(१६) वास्तुकला परिषद (C.O.A.)

दिनांक १ सप्टेंबर १९७२ रोजी भारतीय संसदेने अधिनियमित केलेल्या आर्किटेक्ट अॅक्ट, १९७२ च्या तरतुदीनुसार भारत सरकारकडून वास्तुकला परिषद (सीओए) ची स्थापना करण्यात आली आहे.

वास्तुकला परिषदेची कार्ये

- (१) वास्तुकला परिषद वास्तुकला शिक्षणाचे मानक, प्रवेश पात्रता आणि अभ्यासाची मानके ठरविणे.
- (२) आर्किटेक्टर्सची नोंद ठेवण्याबरोबरच संपूर्ण भारतभरातील शिक्षण आणि आर्किटेक्ट व्यवसायाचे नियमन करणे.
- (३) आर्किटेक्टचा व्यवसाय करण्यास उत्सुक असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने आर्किटेक्चर कौन्सिलमध्ये नोंदणी केली असावी.
- (४) आर्किटेक्टचा व्यवसाय आर्किटेक्टस (व्यावसायिक आचार) विनियम, १९८९ द्वारे नियंत्रित केला जातो, ज्यामध्ये व्यावसायिक आचार आणि शिष्टाचार, गुंतवणुकीच्या अटी आणि शुल्काचे प्रमाण, आर्किटेक्चरल स्पर्धा मार्गदर्शक तत्त्वे इत्यादींचे बाबत विनियम करण्याबाबत विनियम, आर्किटेक्चर कौन्सिलने मार्गदर्शक तत्त्वे निर्धारित करून दिलेली आहेत.
- (५) घटक महाविद्यालये / विद्यापीठे, मानद विद्यापीठे, संलग्न महाविद्यालये / शाळा, आयआयटी, एनआयटी आणि स्वायत्त संस्था या वास्तुशास्त्र अभ्यासक्रमाचे शिक्षण देणाऱ्या संस्थांसाठी कौन्सिल ऑफ आर्किटेक्चरद्वारे आर्किटेक्चरल एज्युकेशनचे किमान मानक १९८३ निर्धारित करण्यात आले आहेत.
- (६) वास्तुशास्त्र अभ्यासक्रमांच्या संस्थांना मान्यतेसाठी पूर्तता करावयाच्या निकषांची अटींची रचना करणे.
- (७) Architect चे नोंदणी रजिस्टर ठेवणे.

(१७) प्रवेश नियामक प्राधिकरण

सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २८ अन्वये महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ मधील तरतुदीनुसार शिक्षण शुल्क समिती व प्रवेश नियंत्रण समिती या समितीचे अस्तित्व संपुष्टात येऊन प्रवेश नियामक प्राधिकरण व शुल्क नियामक प्राधिकरण व राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष, मुंबई ही तीन स्वतंत्र कार्यालये अस्तित्वात आली आहेत. त्या अनुषंगाने शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग दिनांक ४ ऑगस्ट २०१५ अन्वये सदर तीनही कार्यालयांसाठी पदनिर्मिती करण्यात आली आहे.

प्रस्तुत अधिनियमानुसार कलम ७ अन्वये प्रवेश नियामक प्राधिकरणास प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करण्याचे आणि नेमून दिलेल्या कार्याचा वापर करण्याचा अधिकार असून कलम ९ नुसार थोडक्यात खालीलप्रमाणे कार्ये, अधिकार व कार्यपद्धती आहेत :—

- (१) या अधिनियमान्वये स्थापन केलेल्या सीईटी कक्षामार्फत सीईटीचे संचालन व संनियंत्रण करणे.
- (२) प्रवेश प्रस्तावांची पडताळणी करणे व त्यांना अंतिमतः मान्यता देणे.
- (३) या अधिनियमाच्या तरतुदींच्या विरुद्ध प्रवेश दिला असल्यास सदर प्रवेश रद्द करणे.
- (४) हितसंबंधित घटकांच्या तक्रारींचे निवारण करणे.
- (५) विनाअनुदानित संस्थांमधील विद्यार्थ्यांशी प्रवेशासंबंधी हितसंबंधित घटकांमधील विवादांवर अभिनिर्णय करणे.
- (६) प्राधिकरणाला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे प्रवेश प्रस्तावांची छाननी आणि निवारण यंत्रणेसंबंधी आपली कार्यपद्धती विहित करणे.
- (७) विनाअनुदानित संस्थांची प्रवेश प्रक्रिया अनुचित, अपारदर्शक व शोषण करणारी आहे म्हणून प्राधिकरणांच्या निर्णयामुळे प्रतिकूल परिणाम होण्याची शक्यता असलेल्या व्यक्तींना आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर, ती प्रवेश प्रक्रिया अवैध असल्याचे घोषित करणे.
- (८) सदर अधिनियमाचे उल्लंघन करून दिलेल्या प्रवेशाबद्दल त्या संस्थेची संलग्नता किंवा मान्यता काढून घेण्यासाठी संबंधित संलग्न विद्यापीठाला, मंडळाला किंवा अशा इतर प्राधिकरणांना शिफारस करणे.

(१८) शुल्क नियामक प्राधिकरण

- (१) सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २८ अन्वये महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ मधील तरतुदीनुसार शिक्षण शुल्क समिती व प्रवेश नियंत्रण समिती या समितीचे अस्तित्व संपुष्टात येऊन प्रवेश नियामक प्राधिकरण व शुल्क नियामक प्राधिकरण व राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष, मुंबई ही तीन स्वतंत्र कार्यालये अस्तित्वात आली आहेत.
- (२) त्या अनुषंगाने शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, दिनांक ४ ऑगस्ट २०१५ अन्वये सदर तीनही कार्यालयांसाठी पदनिर्मिती करण्यात आली आहे.
- (३) प्रस्तुत अधिनियमानुसार कलम ११ शुल्क नियामक प्राधिकरणास प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करण्याचे आणि नेमून दिलेल्या कार्याचा वापर करण्याचा अधिकार असून कलम १३ नुसार थोडक्यात खालीलप्रमाणे कार्ये, अधिकार व कार्यपद्धती आहेत.
  १. या अधिनियमान्वये स्थापन केलेल्या शुल्क नियामक प्राधिकरण संचालन व संनियंत्रण करणे.
  २. शुल्क प्रस्तावाची पडताळणी करणे व त्यांच्या या वाजवी शुल्कास मान्यता देणे.
  ३. सदर शैक्षणिक संस्थांच्या बांधकाम व सुविधा यांची पडताळणी करणे.
  ४. हितसंबंधित घटकांच्या तक्रारींचे निवारण करणे.
  ५. संस्थांचे शुल्क निश्चितीबाबत मान्य नसल्यास त्याविरुद्ध Review करण्यात येते त्यावर प्राधिकरण अधिनियमातील बदल तरतुदीनुसार कार्यवाही करते.
  ६. प्राधिकरणाला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे शुल्क प्रस्तावांची छाननी आणि निवारण यंत्रणेसंबंधी आपली कार्यपद्धती विहित करणे.
  ७. सदर अधिनियमाचे उल्लंघन करून दिलेल्या शुल्क आकारण्याबद्दल त्या संस्थेची संलग्नता किंवा मान्यता काढून घेण्यासाठी संबंधित संलग्न विद्यापीठाला, मंडळाला किंवा अशा इतर प्राधिकरणांना शिफारस करणे.

(१९) राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष

विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश परीक्षेत एकसूत्रता आणण्याच्या उद्देशाने राज्य शासनाने, महाराष्ट्र विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५ (अधिनियम क्रमांक २८) कलम १० अन्वये राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा (CET CELL) कक्षाची स्थापना केली आहे.

राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्षामार्फत उपरोक्त अधिनियमातील कलम १० व उप-कलम ४ अन्वये शासकीय, शासन अनुदानित आणि खाजगी विना अनुदानित महाविद्यालयांच्या वैद्यकीय शिक्षण, तंत्रशिक्षण व उच्च शिक्षण अंतर्गत येणाऱ्या विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रमांची सामायिक प्रवेश परीक्षा (CET) व केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया (CAP) आवश्यक तो परीक्षक वर्ग, मूल्यमापक व नियामक यांची नियुक्ती करण्यात येऊन, पारदर्शकता व गोपनीयता राखून पार पाडण्यात येते.

इच्छुक सर्व उमेदवारांना सर्व संबंधित विविध व्यावसायिक परीक्षांविषयीचे वेळापत्रक शैक्षणिक वर्षाच्या आरंभापूर्वीच माहिती व्हावे या दृष्टीने शैक्षणिक वर्षापूर्वीच्या डिसेंबर महिन्यात सर्व माहितीसह विद्यार्थ्यांच्या माहितीस्तव समयसारिणी विविध वर्तमानपत्रांतून (राज्य, जिल्हा तसेच देशस्तरावर) प्रसिद्ध करण्यात येते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना आवश्यक लेखी परीक्षेची तयारी करण्यास भरपूर वेळ व त्याशिवाय आवश्यक ती मानसिक तयारी करण्यास भरपूर वाव मिळतो. तसेच संबंधित व्यावसायिक विषयांच्या लेखी परीक्षांविषयीचे सविस्तर वेळापत्रक जिल्हा, राज्य व देशपातळीवरील वर्तमानपत्रांतून, मराठी, हिंदी, इंग्रजी या भाषिक वर्तमान पत्रांच्या सर्व आवृत्त्यांमधून प्रसिद्ध करण्यात येते, त्यामुळे राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्षाची जाहिरात / वेळापत्रक देशपातळीवरील तळागाळाच्या विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचते.

(२०) महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ

महाराष्ट्र शासनमार्फत सन १९६३ मध्ये तंत्रशिक्षण परीक्षा मंडळ स्थापन करण्यात आलेले आहे. सन १९९९ मध्ये शासनाने महाराष्ट्र अधिनियम, ३८/१९९७ नुसार तंत्रशिक्षण परीक्षा मंडळाला स्वायत्त दर्जा प्रदान करून मंडळाचे नाव महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ असे बदलण्यात आले.

महाराष्ट्र राज्यातील पदविका स्तरावरील तंत्रशिक्षणाशी संबंधित बाबींचे नियमन करणे हे महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाचे उद्दिष्ट आहे. मंडळाचे मुख्य कार्यालय मुंबई येथे आहे तर मुंबई, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर अशी चार विभागीय कार्यालये कार्यरत आहेत.

मंडळाचे कामकाज नियामक परिषद व नियामक मंडळ यांच्या अधिपत्याखाली केले जाते. नियामक परिषद हे मंडळाचे सर्वोच्च अंग आहे.

महाराष्ट्रातील तंत्रनिकेतने, फार्मसी व इतर तांत्रिक संस्था मिळून ८५४ संस्था (एआयसीटीई मान्यताप्राप्त-३५१, पीसीआय मान्यताप्राप्त फार्मसी-३३२ व शासनमान्य अल्प मुदतीचे अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या-१७१) मंडळांशी संलग्न आहेत. मंडळामार्फत ९३ पदविका अभ्यासक्रम (एआयसीटीई मान्यताप्राप्त-४५, पीसीआय मान्यता प्राप्त फार्मसी-०१ व शासन मान्य अल्प मुदतीचे अभ्यासक्रम-४७) राबविले जातात.

तक्ता क्रमांक १

(१) विभागातील कार्यालये / महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्थेची माहिती दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	संस्थेचे नाव
१	२

शासकीय कार्यालये

- (१) तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- (२) सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, मुंबई
- (३) सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, पुणे
- (४) सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, नाशिक
- (५) सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद
- (६) सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, अमरावती
- (७) सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, नागपूर
- (८) महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई

१

२

- (९) उपसचिव, तंत्रशिक्षण मंडळ, विभागीय कार्यालय, मुंबई
 (१०) उपसचिव, तंत्रशिक्षण मंडळ, विभागीय कार्यालय, पुणे
 (११) उपसचिव, तंत्रशिक्षण मंडळ, विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद
 (१२) उपसचिव, तंत्रशिक्षण मंडळ, विभागीय कार्यालय, नागपूर

महाराष्ट्र शासनाचे एकल तंत्रज्ञान विद्यापीठ

- (१) सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालये

- (१) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, कराड
 (२) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, औरंगाबाद
 (३) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अमरावती
 (४) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, जळगाव
 (५) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, चंद्रपूर
 (६) शासकीय अभियांत्रिकी व संशोधन महाविद्यालय, अवसरी (खुर्द)
 (७) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूर
 (८) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, यवतमाळ
 (९) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, रत्नागिरी

शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये

- (१) शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, कराड
 (२) शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, औरंगाबाद
 (३) शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, अमरावती
 (४) शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, रत्नागिरी

वसतिगृह

- (१) सर ज. जी. वसतिगृह, मुंबई

शासकीय तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था

- (१) शासकीय तंत्रनिकेतन, मुंबई
 (२) शासकीय मुद्रण तंत्र संस्था, मुंबई
 (३) शासकीय तंत्रनिकेतन, ठाणे
 (४) शासकीय तंत्रनिकेतन, पेण
 (५) शासकीय तंत्रनिकेतन, रत्नागिरी
 (६) शासकीय तंत्रनिकेतन, मालवण
 (७) शासकीय तंत्रनिकेतन, विक्रमगड
 (८) शासकीय तंत्रनिकेतन, पुणे
 (९) महाराष्ट्र राज्य इन्स्टिट्यूट ऑफ हॉटेल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी, पुणे
 (१०) शासकीय तंत्रनिकेतन, अवसरी, पुणे
 (११) शासकीय दूरशिक्षण तंत्रनिकेतन, पुणे

१	२
(१२)	शासकीय तंत्रनिकेतन, सोलापूर
(१३)	शासकीय तंत्रनिकेतन, कोल्हापूर
(१४)	शासकीय तंत्रनिकेतन, कराड
(१५)	शासकीय तंत्रनिकेतन, मिरज
(१६)	शासकीय निवासी महिला तंत्रनिकेतन, तासगाव, सांगली
(१७)	शासकीय तंत्रनिकेतन, नाशिक
(१८)	शिक्षण महर्षी दादासाहेब रावल शासकीय तंत्रनिकेतन, धुळे
(१९)	शासकीय तंत्रनिकेतन, अहमदनगर
(२०)	शासकीय तंत्रनिकेतन, जळगाव
(२१)	शासकीय तंत्रनिकेतन, नंदुरबार
(२२)	शासकीय तंत्रनिकेतन, औरंगाबाद
(२३)	शासकीय तंत्रनिकेतन, उस्मानाबाद
(२४)	पुरणमल लाहोटी शासकीय तंत्रनिकेतन, लातूर
(२५)	शासकीय निवासी महिला तंत्रनिकेतन, लातूर
(२६)	शासकीय तंत्रनिकेतन, जालना
(२७)	शासकीय तंत्रनिकेतन, बीड
(२८)	शासकीय तंत्रनिकेतन, नांदेड
(२९)	शासकीय तंत्रनिकेतन, जितूर
(३०)	शासकीय तंत्रनिकेतन, हिंगोली
(३१)	शासकीय तंत्रनिकेतन, अंबड, जि. जालना
(३२)	शासकीय तंत्रनिकेतन, अमरावती
(३३)	शासकीय तंत्रनिकेतन, वाशिम
(३४)	शासकीय तंत्रनिकेतन, खामगाव
(३५)	शासकीय तंत्रनिकेतन, यवतमाळ
(३६)	शासकीय तंत्रनिकेतन, मूर्तिजापूर, जि. अकोला
(३७)	शासकीय तंत्रनिकेतन, अचलपूर
(३८)	शासकीय तंत्रनिकेतन, नागपूर
(३९)	शासकीय हॉटेल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी, नागपूर
(४०)	शासकीय तंत्रनिकेतन, साकोली
(४१)	शासकीय तंत्रनिकेतन, ब्रह्मपुरी
(४२)	शासकीय तंत्रनिकेतन, गडचिरोली
(४३)	शासकीय तंत्रनिकेतन, आर्वी
(४४)	शासकीय तंत्रनिकेतन, गोंदिया

(२) अनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्थेची माहिती दर्शविणारा तक्ता

तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील अनुदानपात्र विद्यापीठे व अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी महाविद्यालये व तत्सम पदवी संस्थांची यादी

अ. क्र.	संस्थेचे नाव
१	२

विद्यापीठे	संस्था
------------	--------

- (१) मुंबई विद्यापीठास परिरक्षण अनुदान संस्था सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालय, मुंबई
 (२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, मु. पो. लोणेरे, तालुका माणगाव, जिल्हा रायगड

अभियांत्रिकी महाविद्यालये

- (१) व्ही. जे. टी. आय. मुंबई
 (२) सरदार पटेल कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, मुंबई
 (३) रसायन तंत्रशास्त्र संस्था, माटुंगा, मुंबई
 (४) वालचंद अभियांत्रिकी महाविद्यालय, सांगली
 (५) श्री गुरुगोविंदसिंह कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नांदेड

औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये

- (१) बॉम्बे कॉलेज ऑफ फार्मसी, मुंबई
 (२) के. एम. कुंदनानी कॉलेज ऑफ फार्मसी, मुंबई
 (३) सी. यू. शहा कॉलेज ऑफ फार्मसी, मुंबई
 (४) भारती विद्यापीठ, पुणे कॉलेज ऑफ फार्मसी, पुणे
 (५) एम. व्ही. पी. समाजाचे कॉलेज ऑफ फार्मसी, नाशिक

वास्तुशास्त्र महाविद्यालये

- (१) रचना संसदचे अॅकॅडमी ऑफ आर्किटेक्चर, मुंबई
 (२) भारतीय कला प्रसारण सभेचे कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, पुणे

तंत्रनिकेतने व तत्सम पदविका संस्थांची यादी

अ. क्र.	संस्थेचे नाव
१	२

- १ एस. बी. एम. पॉलिटॅक्निक, मुंबई
 २ के. जे. सोमय्या पॉलिटॅक्निक, मुंबई
 ३ एम. एच. साबुसिद्धिक पॉलिटॅक्निक, मुंबई
 ४ सेंट झेवियर्स टेक्निकल इन्स्टिट्यूट, मुंबई
 ५ अँगनल टेक्निकल कॉलेज, (पॉलिटॅक्निक), मुंबई
 ६ दि. सिंथेटिक अॅण्ड आर्ट सिल्क मिल्स रिसर्च असोशिएशन, ससमिरा, वरळी, मुंबई
 ७ सोफिया श्री. वसंतकुमार सोमाजी मेमोरिअल पॉलिटॅक्निक, मुंबई

१	२
८	प्रेमलीला विठ्ठलदास पॉलिटैक्निक, मुंबई
९	के. एम. कुंदनानी कॉलेज ऑफ फार्मसी, उल्हासनगर
१०	इन्स्टि. ऑफ पेट्रो-केमिकल इंजिनिअरिंग, लोणरे, रायगड
११	कुसरो वाडिया इन्स्टि. ऑफ टेक्नॉ. पुणे
१२	भारती विद्यापीठ इन्स्टि. ऑफ फार्मसी (पॉलि.), एरंडवणे, पुणे
१३	डी. ई. सोसायटी टेक्निकल इन्स्टि., पुणे
१४	महाराष्ट्र इन्स्टि. ऑफ प्रिंटिंग टेक्नॉ., पुणे
१५	इन्स्टि. ऑफ सिव्हिल अँड रुरल इंजि., गारगोटी
१६	के. डी. सी. अ. इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, उजळाईवाडी, कोल्हापूर
१७	डी. एस. टी. एस. मंडळाचे इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, (पॉलि.), सोलापूर
१८	स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, मिरज
१९	प्रवरा रुरल कॉलेज ऑफ फार्मसी, लोणी, अहमदनगर
२०	श्रीमती एस. एस. पाटील इन्स्टि. ऑफ टेक्नॉ., चोपडा, जळगांव,
२१	अ. आय. टी. एस. इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, मालेगाव, नाशिक
२२	कमला नेहरू पॉलिटैक्निक (फार्मसी), औरंगाबाद
२३	चन्नाबसवेश्वर पॉलिटैक्निक कॉलेज, लातूर
२४	आदर्श शिक्षण प्रसारक मंडळाचे डिप्लोमा इन फार्मसी इन्स्टि., उस्मानाबाद
२५	शिवाजी इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, परभणी
२६	शारदा भवन शिक्षण संस्थेचे नांदेड फार्मसी कॉलेज (पॉलि), नांदेड
२७	जय भवानी शिक्षण प्रसारक मंडळ इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, गढी गेवराई, बीड
२८	महाराष्ट्र पॉलिटैक्निक इन्स्टि., निलंगा, लातूर
२९	गीतादेवी खंडेलवाल इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, अकोला.
३०	डॉ. पंजाबराव देशमुख पॉलि., अमरावती
३१	आचार्य श्रीमन्नारायण तंत्र संस्था, पिपरी, वर्धा
३२	विदर्भ युथ वेलफेअर सोसायटीचे इन्स्टि. ऑफ डिप्लोमा इन फार्मसी, बोरगाव, मेघे, वर्धा
३३	श्रीमती कुसुमताई वानखेडे इन्स्टि. ऑफ फार्मसी, काटोल, नागपूर
३४	अॅड. व्ही. आर. मनोहर, औषधनिर्माणशास्त्र पदविका संस्था, वानाडोंगरी, नागपूर
३५	अॅड. व्ही. आर. मनोहर, वैद्यकीय प्रयोगशाळा तंत्र शिक्षण संस्था, वानाडोंगरी, नागपूर
३६	वुमेन्स टेक्न. एज्युकेशन अँड रिसर्च इन्स्टि., नागपूर

तक्ता क्रमांक ३

३. विद्यापीठनिहाय अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्र शास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. B. A. Technology University, Lonere, Raigad.	600 (2)	—	19662 (63)	498 (1)	20760 (66)
2	एस. एन. डी. टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई S.N.D.T. Women's University, Mumbai	—	—	—	300 (1)	300 (1)
3	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	—	720 (2)	25696 (62)	—	26416 (64)
4	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule University, Pune	360 (1)	—	44291 (99)	—	44651 (100)
5	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	360 (1)	—	1500 (5)	120 (1)	1980 (7)
6	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. Dr. B. A. Marathwada University, Aurangabad.	360 (1)	—	1725 (6)	22 (1)	2107 (8)
7	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड. SRT Marathwada University, Nanded	—	610 (1)	—	—	610 (1)
8	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	300 (1)	390 (1)	6630 (13)	360 (1)	7680 (16)
9	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती. Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	390 (1)	—	6153 (20)	60 (1)	6603 (22)
10	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	300 (1)	—	13767 (30)	132 (1)	14199 (32)

तक्ता क्रमांक ३-चालू

१	२					
11	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur	—	—	2310 (6)	—	2310 (6)
12	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली Gondwana University, Gadchiroli	330 (1)	—	—	—	330 (1)
13	अभिमत विद्यापीठ Deemed to be University	—	—	—	209 (1)	209 (1)
14	सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे COEP Technological University, Pune.	—	—	—	713 (1)	713 (1)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था)		3000	1720	121734	2424	128868
Total Intake Capacity (Institutes)		(9)	(4)	(304)	(9)	(326)

तक्ता क्रमांक ४

४. विभागनिहाय अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती Amravati	690 (2)	—	6153 (20)	60 (1)	6903 (23)
2	औरंगाबाद Aurangabad	360 (1)	610 (1)	7479 (24)	22 (1)	8471 (27)
3	मुंबई Mumbai	300 (1)	720 (2)	25696 (62)	1007 (3)	27723 (68)
4	नागपूर Nagpur	630 (2)	—	16587 (38)	132 (1)	17349 (41)
5	नाशिक Nashik	360 (1)	—	15484 (44)	120 (1)	15964 (46)
6	पुणे Pune	660 (2)	390 (1)	50335 (116)	1073 (2)	52458 (121)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था)		3000	1720	121734	2414	128868
Total Intake Capacity (Institutes)		(9)	(4)	(304)	(9)	(326)

तक्ता क्रमांक ५

५. जिल्हानिहाय अभियांत्रिकी / तंत्रशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	3540 (10)	—	3540 (10)
2	अकोला (Akola)	—	—	408 (2)	—	408 (2)
3	अमरावती (Amravati)	390 (1)	—	2910 (7)	60 (1)	3360 (9)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	360 (1)	—	3609 (10)	22 (1)	3991 (12)
5	बीड (Beed)	—	—	960 (3)	—	960 (3)
6	भंडारा (Bhandara)	—	—	384 (2)	—	384 (2)
7	बुलढाणा (Buldhana)	—	—	1665 (7)	—	1665 (7)
8	चंद्रपूर (Chandrapur)	330 (1)	—	1170 (3)	—	1500 (4)
9	धुळे (Dhule)	—	—	1740 (5)	—	1740 (5)
10	गडचिरोली (Gadchiroli)	—	—	—	—	—
11	गोंदिया (Gondia)	—	—	—	—	—
12	हिंगोली (Hingoli)	—	—	—	—	—
13	जळगाव (Jalgaon)	360 (1)	—	2190 (7)	120 (1)	2670 (9)
14	जालना (Jalna)	—	—	210 (1)	—	210 (1)
15	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	—	6390 (13)	360 (1)	6750 (14)
16	लातूर (Latur)	—	—	900 (3)	—	900 (3)
17	मुंबई शहर (Mumbai City)	—	540 (1)	1500 (4)	209 (1)	2249 (6)
18	मुंबई उपनगर (Mumbai Suburban)	—	180 (1)	6930 (13)	300 (1)	7410 (15)
19	नागपूर (Nagpur)	300 (1)	—	13866 (28)	132 (1)	14298 (30)
20	नांदेड (Nanded)	—	610 (1)	1020 (3)	—	1630 (4)
21	नंदुरबार (Nandurbar)	—	—	456 (2)	—	456 (2)
22	नाशिक (Nashik)	—	—	7558 (20)	—	7558 (20)
23	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	—	570 (3)	—	570 (3)
24	पालघर (Palghar)	—	—	2490 (6)	—	2490 (6)
25	परभणी (Parbhani)	—	—	210 (1)	—	210 (1)

तक्ता क्रमांक ५-चालू

जिल्हानिहाय अभियांत्रिकी / तंत्रशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
26	पुणे (Pune)	360 (1)	—	33733 (71)	713(1)	34806 (73)
27	रायगड (Raigad)	—	—	5634 (14)	498 (1)	6132 (15)
28	रत्नागिरी (Ratnagiri)	300 (1)	—	990 (4)	—	1290 (5)
29	सांगली (Sangli)	—	390 (1)	3225 (8)	—	3615 (9)
30	सातारा (Satara)	300 (1)	—	2031 (9)	—	2331 (10)
31	सिंधुदुर्ग (Sindhudurg)	—	—	540 (2)	—	540 (2)
32	सोलापूर (Solapur)	—	—	4956 (15)	—	4956 (15)
33	ठाणे (Thane)	—	—	7612 (19)	—	7612 (19)
34	वाशिम (Washim)	—	—	300 (1)	—	300 (1)
35	वर्धा (Wardha)	—	—	1167 (5)	—	1167 (5)
36	यवतमाळ (Yavatmal)	300 (1)	—	870 (3)	—	1170 (4)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		3000 (9)	1720 (4)	121734 (304)	2414 (9)	128868 (326)

तक्ता ६
TABLE 6

६. महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय, अशासकीय अनुदानित, विनाअनुदानित तत्वावरील अभियांत्रिकी

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणरे Dr. B. A. Technology University, Lonere	एसएनडीटी महिला विद्यापीठ, मुंबई SNDT Women's University, Mumbai	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon
1	2	3	4	5	6	7
1	अॅरोनॉटिकल इंजिनिअरिंग Aeronautical Engg.	—	—	—	—	—
2	अॅग्रीकल्चरल इंजिनिअरिंग Agricultural Engg.	—	—	—	—	—
3	अॅग्रीकल्चर इंजिनिअरिंग Agriculture Engg.	—	—	—	—	—
4	ऑटोमोबाईल इंजिनिअरिंग Automobile Engg.	—	—	180	180	—
5	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स Artificial Intelligence	60	—	—	—	—
6	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड डाटा सायन्स Artificial Intelligence and Data Science	480	—	1080	2160	—
7	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड मशिन लर्निंग Artificial Intelligence and Machine Learning	150	—	420	390	—
8	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स (एआय) अॅण्ड डाटा सायन्स Artificial Intelligence (AI) and Data Science	30	—	180	300	—
9	ऑटोमोटिव्ह टेक्नॉलॉजी Automotive Technology	—	—	—	—	—
10	ऑटोमोशन अॅण्ड रोबोटिक्स Automation and Robotics	120	—	120	330	—
11	बायोमेडिकल इंजिनिअरिंग Bio-Medical Engg.	54	—	90	—	—
12	बायो-टेक्नॉलॉजी Bio-Technology	—	—	—	60	—
13	केमिकल इंजिनिअरिंग Chemical Engineering	114	—	390	480	90
14	सिव्हिल इंजिनिअरिंग Civil Engineering	3342	—	2688	5480	360
15	सिव्हिल अॅण्ड इनव्हायर्समेंटल इंजिनिअरिंग Civil and Environmental Engineering	60	—	—	—	—
16	सिव्हिल अॅण्ड इन्फ्रास्ट्रक्चर इंजिनिअरिंग Civil and Infrastructure Engineering	60	—	60	—	—
17	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Computer Engineering	1554	60	5931	10581	300
18	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग (प्रादेशिक भाषा) Computer Engineering (Regional Language)	—	—	—	60	—
19	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड बिजनेस सिस्टीम्स Computer Science and Business Systems	—	—	—	60	—

६

महाविद्यालयामधील २०२२-२३ मधील अभ्यासक्रमनिहाय विद्यापीठातील प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद Dr. B. A. Marathwada University, Aurangabad	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT Marathwada University, Nanded	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur	गोंडवाणा विद्यापीठ, गडचिरोली Gondwana University, Gadchiroli	अभिमत विद्यापीठ Deemed to be University	सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे COEP Technological University, Pune	एकूण Total
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
—	—	60	—	114	—	—	—	—	174
30	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	60	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	360
—	—	—	—	420	—	—	—	—	480
60	—	—	120	288	—	—	—	—	4188
—	—	—	—	60	—	—	—	—	1020
60	—	180	120	90	—	—	—	—	960
—	—	30	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	570
—	—	—	—	30	—	—	—	—	174
—	—	30	—	144	—	—	—	—	204
—	30	180	135	116	—	—	75	—	1610
420	60	1140	1017	1710	360	60	—	75	16712
—	—	60	—	—	—	—	—	—	120
—	—	—	—	—	—	—	—	—	120
—	—	120	117	606	—	—	—	150	19419
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	60	—	60	—	—	—	—	180

1	2	3	4	5	6	7
20	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड डिझाईन Computer Science and Design	60	—	60	120	—
21	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड डेटा सायन्स). Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence and Data Science).	120	—	—	—	—
22	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आयओटी) Computer Science and Engineering (IOT)	—	—	—	—	—
23	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (सायबर सिक्युरिटी) Computer Science and Engineering (Cyber Security).	—	—	—	60	—
24	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग Computer Science and Engg.	3777	—	60	—	180
25	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Computer Science and Technology	—	60	—	—	—
26	कॉम्प्युटर टेक्नॉलॉजी Computer Technology	—	—	—	—	—
27	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स). Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence).	60	—	—	300	60
28	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (इंटरनेट ऑफ थिंग्ज अॅण्ड सायबर सिक्युरिटी इन्क्लुडिंग ब्लॉक चेन टेक्नॉलॉजी). Computer Science and Engg. (Internet of Things and Cyber Security Block Chain Technogoly).	—	—	480	—	—
29	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड मशिन लर्निंग). Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence and Machine Learning.	150	—	1080	300	60
30	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (सायबर सिक्युरिटी) Computer Science and Engineering (Cyber Security).	—	—	60	—	—
31	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (डाटा सायन्स) Computer Science and Engg. (Data Science).	270	—	450	—	60
32	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Computer Science and Information Technology	—	—	—	—	—
33	सायबर सिक्युरिटी Cyber Security	—	—	60	—	—
34	डाटा इंजिनिअरिंग Data Engineering	—	—	60	—	—
35	डाटा सायन्स Data Science	—	60	—	60	—
36	डिस्टफ टेक्नॉलॉजी Dyestuff Technology	—	—	—	—	—

६--पुढे चालू

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
60	—	—	—	60	—	—	—	—	360
—	—	—	—	—	—	—	—	—	120
—	—	—	—	120	—	—	—	—	120
—	—	—	—	120	—	—	—	—	180
345	120	1410	1560	2172	540	60	—	—	10224
—	—	60	—	—	—	—	—	—	120
—	—	—	—	318	—	—	—	—	318
—	—	120	—	60	—	—	—	—	600
—	—	60	—	—	—	—	—	—	540
—	—	300	—	540	—	—	—	—	2430
—	—	—	—	120	—	—	—	—	180
—	—	240	60	240	—	—	—	—	1320
—	—	60	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	120	—	—	—	—	240
—	—	—	—	—	—	—	18	—	18

1	2	3	4	5	6	7
37	इलेक्ट्रिकल अॅण्ड इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Electrical and Electronics Engg.	60	—	—	—	—
38	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कॉम्प्युटर सायन्स Electronics and Computer Science	60	—	930	—	—
39	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग (VLSI डिझाइन अॅण्ड टेक्नॉलॉजी) Electronics Engineering (VLSI Design and Technology)	30	—	—	—	—
40	इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग (इलेक्ट्रिकल अॅण्ड पॉवर) Electrical Engg. (Electrical and Power)	60	—	—	—	—
41	इलेक्ट्रिकल अॅण्ड कम्प्युटर इंजिनिअरिंग (Electrical and Computer Engg.)	120	—	—	—	—
42	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कम्प्युटर इंजिनिअरिंग Electronics and Computer Engg.	390	—	—	330	—
43	इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग (इलेक्ट्रॉनिक अॅण्ड पॉवर) Electrical Engg. (Electronic and Power)	—	—	—	—	—
44	इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग Electrical Engineering	2343	—	1350	2828	270
45	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कम्युनिकेशन इंजिनिअरिंग Electronics and Communication Engg.	180	60	—	—	—
46	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड टेलि-कम्युनिकेशन इंजिनिअरिंग Electronics and Tele-Comm. Engg.	1944	—	2937	6501	150
47	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Electronics Engg.	120	—	120	60	—
48	फूड इंजिनिअरिंग अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Food Engineering & Technology	—	—	—	—	—
49	फूड टेक्नॉलॉजी Food Technology	120	—	—	—	15
50	फूड टेक्नॉलॉजी अॅण्ड मॅनेजमेंट Food Technology and Manegement	60	—	—	—	—
51	फॅशन टेक्नॉलॉजी Fashion Technology	—	—	—	—	—
52	फायबर अॅण्ड टेक्सटाईल प्रोसेसिंग टेक्नॉलॉजी Fibres and Textile Processing Technology	—	—	—	—	—
53	इंडस्ट्रिअल आयओटी Industrial IOT	—	—	—	—	—
54	इन्फर्मेशन टेक्नॉलॉजी Information Technology	432	60	3232	4095	30
55	इन्स्ट्रुमेन्टेशन अॅण्ड कंट्रोल इंजिनिअरिंग Instrumentation & Control Engineering	30	—	—	250	—
56	इन्स्ट्रुमेन्टेशन इंजिनिअरिंग Instrumentation Engineering	48	—	90	150	60

६--पुढे चालू

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
90	—	—	—	—	—	—	—	—	150
—	—	60	—	120	—	—	—	—	1170
—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	120
120	—	—	—	—	60	—	—	—	900
60	—	—	180	234	—	—	—	—	474
210	30	660	507	1416	240	60	—	75	9989
—	—	—	—	432	—	—	—	—	672
90	120	780	900	1239	480	60	—	75	15276
—	—	60	—	180	—	—	—	—	540
—	—	—	—	—	—	—	16	—	16
10	—	120	15	12	—	—	—	—	292
—	—	600	—	—	—	—	—	—	120
—	—	30	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	34	—	34
—	—	—	60	114	—	—	—	—	174
60	60	180	660	972	120	—	—	—	9901
—	—	—	—	—	—	—	—	38	318
—	40	—	30	—	—	30	—	—	448

1	2	3	4	5	6	7
57	इंटरनेट ऑफ थिंग्ज Internet of Things (IOT)	—	—	30	—	—
58	मैनमेड टेक्सटाईल टेक्नॉलॉजी Man-Made Textile Technology	—	—	—	—	—
59	मॅन्युफॅक्चरिंग सायन्स अॅण्ड इंजिनअरिंग Manufacturing Science and Engineering	—	—	—	—	—
60	मेकॅट्रॉनिक्स इंजिनअरिंग Mechatronics Engineering	180	—	120	90	—
61	मेकॅनिकल अॅण्ड अॅटोमेशन इंजिनअरिंग Mechanical and Automation Engineering	60	—	—	—	—
62	मेकॅनिकल इंजिनअरिंग Mechanical Engineering	3738	—	3978	8946	300
63	मेकॅनिकल इंजिनअरिंग (सॅंडविच) Mechanical Engineering (Sandwich)	—	—	—	90	—
64	मेकॅनिकल अॅण्ड मेकॅट्रॉनिक्स इंजि. (अॅडिटिव्ह मॅन्युफॅक्चरिंग. Mechanical and Mechatronics Engg. (Additive Manufacturing).	—	—	60	—	—
65	मेटालर्जी अॅण्ड मटेरिअल टेक्नॉलॉजी Metallurgy and Material Technology	—	—	—	—	—
66	मायनिंग इंजिनअरिंग Mining Engineering	180	—	—	—	—
67	ऑईल अॅण्ड पेन्टस् टेक्नॉलॉजी Oil and Paints Technology	—	—	—	—	—
68	ऑईल फॅट्स अॅण्ड वॅक्सेस टेक्नॉलॉजी Oil Fats and Waxes Technology	—	—	—	—	15
69	ऑईल टेक्नॉलॉजी Oil Technology	—	—	—	—	—
70	ऑईल, ओलिओकेमिकल अॅण्ड सरफॅक्ट टेक्नॉलॉजी Oil, Oleochemicals and Sufractants Tech.	—	—	—	—	—
71	पेन्टस् टेक्नॉलॉजी Paints Technology	—	—	—	—	15
72	पेपर अॅण्ड पल्प टेक्नॉलॉजी Paper and Pulp Technology	—	—	—	—	—
73	पेट्रो-केमिकल इंजिनअरिंग Petro-Chemical Engineering	54	—	—	—	—
74	पेट्रो-केमिकल टेक्नॉलॉजी Petro-Chemical Technology	—	—	—	—	—
75	फार्मास्युटिकल अॅण्ड फाईन केमिकल टेक्नॉलॉजी Pharmasutical and Fine Chemical Tech.	—	—	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7
76	फार्मास्युटिकल केमिस्ट्री अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Pharmasutical Chemistry and Tech.	—	—	—	—	—
77	प्लॉस्टिक अॅण्ड पॉलिमर इंजिनिअरिंग Plastic and Polymer Engineering	—	—	—	—	—
78	प्लॉस्टिक अॅण्ड पॉलिमर टेक्नॉलॉजी Plastic and Polymer Technology	—	—	—	—	—
79	प्लॉस्टिक टेक्नॉलॉजी Plastic Technology	—	—	—	—	15
80	प्रिंटिंग टेक्नॉलॉजी Printing Technology	—	—	—	60	—
81	पॉलिमर इंजिनिअरिंग अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Polymer Engineering and Technololy	—	—	—	—	—
82	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग Production Engineering	—	—	—	30	—
83	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग (सॅंडविच) Production Engineering (Sandwich)	—	—	60	30	—
84	रोबोटिक्स Robotics	30	—	—	—	—
85	रोबोटिक्स अॅण्ड ऑटोमेशन Robotics and Automation	—	—	—	210	—
86	रोबोटिक्स अॅण्ड आर्टिफिसअल इंटेलिजेन्स Robotics and Artificial Intelligence	—	—	—	—	—
87	सेफ्टी अॅण्ड फायर इंजिनिअरिंग Sefety and Fire Engineering	60	—	—	—	—
88	स्ट्रक्चरल इंजिनिअरिंग Structural Engg.	—	—	—	60	—
89	सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी Surface Coating Technology	—	—	—	—	—
90	टेक्सटाईल केमिस्ट्री Textile Chemistry	—	—	—	—	—
91	टेक्सटाईल इंजिनिअरिंग / टेक्नॉलॉजी Textile Engineering/ Technology	—	—	—	—	—
92	टेक्सटाईल प्लॅन्ट इंजिनिअरिंग Textile Plant Engineering	—	—	—	—	—
93	टेक्सटाईल टेक्नॉलॉजी Textile Technology	—	—	60	—	—
एकूण Grand Total		20760	300	26416	44651	1980

६--पुढे चालू

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
—	—	—	—	—	—	—	18	—	18
60	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	11	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	16	—	16
—	60	—	—	—	—	—	—	—	90
—	—	—	—	—	—	—	—	—	90
—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	210
—	—	—	—	54	—	—	—	—	54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	14	—	—	16	—	30
—	—	60	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	30	—	—	—	—	—	30
—	—	30	—	—	—	—	—	—	30
—	30	60	—	—	—	—	—	—	150
2107	610	7680	6603	14199	2310	330	209	713	128868

तक्ता क्रमांक ७

७. विद्यापीठनिहाय औषधनिर्माणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1.	एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई SNDT Women's University, Mumbai	—	30(1)	—	—	30(1)
2.	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	40(1)	160(2)	2420(29)	—	2620(32)
3.	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune	—	60(1)	4720(56)	—	4780(57)
4.	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव. Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	—	—	1480(16)	—	1480(16)
5.	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. Dr. B.A. Marathwada University, Aurangabad.	60(1)	—	920(10)	—	980(11)
6.	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT Marathwada University, Nanded	—	—	1780(24)	60(1)	1840(25)
7.	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	60(1)	—	1140(13)	—	1200(14)
8.	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती. Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	60(1)	—	1780(21)	—	1840(22)
9.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	—	—	1200(16)	30 (1)	1230(17)
10.	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.	—	—	220(3)	—	220(3)
11.	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली Gondwana University, Gadchiroli	—	—	200(2)	—	200(2)

तक्ता क्रमांक ७--चालू

१	२	३	४	५	६	७
12.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. B. A. Technology University, Lonere, Raigad.	—	—	15280(193)	—	15280(193)
13.	भारती विद्यापीठ, पुणे Bharati University, Pune	—	60(1)	—	—	60(1)
14.	अभिमत विद्यापीठ Deemed to be University	—	—	—	30(1)	30(1)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था)						
Total Intake Capacity (Institutes)		220(4)	310(5)	31140(383)	120(3)	31790(395)

टिप : संस्थांची आकडेवारी कसात दर्शविण्यात आलेली आहे.

Note : Figures in brackets indicates Number of Institutes

तक्ता क्रमांक ८

८. विभागनिहाय औषधनिर्माणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	60(1)	—	2580(31)	—	2640(32)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	60(1)	—	6740(82)	60(1)	6860(84)
3	मुंबई (Mumbai)	40(1)	190(3)	3160(38)	30(1)	3420(43)
4	नागपूर (Nagpur)	—	—	2560(34)	30(1)	2590(35)
5	नाशिक (Nashik)	—	60(1)	7900(97)	—	7960(98)
6	पुणे (Pune)	60(1)	60(1)	8200(101)	—	8320(103)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		220(4)	310(5)	31140(383)	120(3)	31790(395)

तक्ता क्रमांक ९

९. जिल्हानिहाय औषधनिर्माणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	-	-	2360(30)	-	2360(30)
2	अकोला (Akola)	-	-	60(1)	-	60(1)
3	अमरावती (Amravati)	60(1)	-	540(7)	-	600(8)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	60(1)	-	2020(23)	-	2080(24)
5	बीड (Beed)	-	-	720(8)	-	720(8)
6	भंडारा (Bhandara)	-	-	220(3)	-	220(3)
7	बुलढाणा (Buldhana)	-	-	1060(11)	-	1060(11)
8	चंद्रपूर (Chandrapur)	-	-	360(4)	-	360(4)
9	धुळे (Dhule)	-	-	1280(14)	-	1280(14)
10	गोंदिया (Gondia)	-	-	280(4)	-	280(4)
11	जळगाव (Jalgaon)	-	-	1180(15)	-	1180(15)
12	जालना (Jalna)	-	-	660(7)	-	660(7)
13	कोल्हापूर (Kolhapur)	-	-	1500(17)	-	1500(17)
14	लातूर (Latur)	-	-	1100(15)	-	1100(15)
15	मुंबई शहर (Mumbai City)	-	60(1)	-	30(1)	90(2)
16	मुंबई उपनगर (Mumbai Suburban)	-	130(2)	360(4)	-	490(6)
17	नागपूर (Nagpur)	-	-	1260(17)	30(1)	1290(18)
18	नांदेड (Nanded)	-	-	740(10)	60(1)	800(11)
19	नंदुरबार (Nandurbar)	-	-	560(6)	-	560(6)
20	नाशिक (Nashik)	-	60(1)	2520(32)	-	2580(33)
21	उस्मानाबाद (Osmanabad)	-	-	660(9)	-	660(9)
22	पुणे (Pune)	-	60(1)	4180(51)	-	4240(52)
23	रायगड (Raigad)	-	-	880(10)	-	880(10)
24	रत्नागिरी (Ratnagiri)	40(1)	-	220(3)	-	260(4)
25	सांगली (Sangli)	-	-	780(9)	-	780(9)
26	सातारा (Satara)	60(1)	-	860(12)	-	920(13)
27	सिलव्हासा (Silvassa)*	-	-	-	-	-
28	सोलापूर (Solapur)	-	-	880(12)	-	880(12)
29	ठाणे (Thane)	-	-	820(11)	-	820(11)
30	वर्धा (Wardha)	-	-	440(6)	-	440(6)
31	यवतमाळ (Yavatmal)	-	-	540(7)	-	540(7)
32	वाशिम (Washim)	-	-	380(5)	-	380(5)
33	हिंगोली (Hingoli)	-	-	260(3)	-	260(3)
34	पालघर (Palghar)	-	-	360(4)	-	360(4)
35	सिंधुदुर्ग (Sindhudurg)	-	-	520(6)	-	520(6)
36	परभणी (Parbhani)	-	-	580(7)	-	580(7)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		220(4)	310(5)	31140(383)	120(3)	31790(395)

तक्ता क्रमांक १०

विद्यापीठनिहाय वास्तुशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	—	147(2)	1780(26)	—	1927(28)
2	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	20(1)	1560(21)	—	1580(22)
3	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	—	—	—	—	—
4	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. Dr. B.A. Marathwada University, Aurangabad.	—	—	70(2)	—	70(2)
5	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. B.A. Technology University, Lonere, Raigad.	—	—	220(5)	—	220(5)
6	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड Swami Ramanand Tirth Marathwada University, Nanded.	—	—	20(1)	—	20(1)
7	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	—	—	430(9)	—	430(9)
8	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	—	—	100(3)	—	100(3)
9	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	—	—	490(8)	—	490(8)
10	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर. Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.	—	—	70(2)	—	70(2)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		—	167(3)	4740(77)	—	4907(80)

तक्ता क्रमांक ११

विभागांनहाय वास्तुशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	—	—	100(3)	—	100(3)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	—	130(4)	—	130(4)
3	मुंबई (Mumbai)	—	147(2)	1780(26)	—	1927(28)
4	नागपूर (Nagpur)	—	—	490(8)	—	490(8)
5	नाशिक (Nashik)	—	—	320(5)	—	320(5)
6	पुणे (Pune)	—	20(1)	1920(31)	—	1940(32)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था)		—	167(3)	4740(77)	—	4907(80)
Total Intake Capacity (Institutes)						

तक्ता क्रमांक १२

जिल्हानिहाय वास्तुशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	80(2)	—	80(2)
2	अकोला (Akola)	—	—	40(1)	—	40(1)
3	अमरावती (Amravati)	—	—	60(2)	—	60(2)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	—	110(3)	—	110(3)
5	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	—	250(6)	—	250(6)
6	मुंबई शहर (Mumbai City)	—	147(2)	40(1)	—	187(3)
7	मुंबई (Mumbai) (Sub.)	—	—	820(10)	—	820(10)
8	नागपूर (Nagpur)	—	—	470(7)	—	470(7)
9	नाशिक (Nashik)	—	—	240(3)	—	240(3)
10	पुणे (Pune)	—	20(1)	1400(19)	—	1420(20)
11	रायगड (Raigad)	—	—	440(6)	—	440(6)
12	रत्नागिरी (Ratnagiri)	—	—	40(1)	—	40(1)
13	सांगली (Sangli)	—	—	120(2)	—	120(2)
14	सातारा (Satara)	—	—	80(2)	—	80(2)
15	सोलापूर (Solapur)	—	—	70(2)	—	70(2)
16	ठाणे (Thane)	—	—	280(5)	—	280(5)
17	लातूर (Latur)	—	—	20(1)	—	20(1)
18	पालघर (Palghar)	—	—	160(3)	—	160(3)
19	वर्धा (Wardha)	—	—	20(1)	—	20(1)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था)		—	167(3)	4740(77)	—	4907(80)
Total Intake Capacity (Institutes)						

तक्ता क्रमांक १३

विद्यापीठनिहाय हॉटेल मॅनेजमेंट अँड केटरिंग टेक्नॉलॉजी पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	
1	एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई SNDT Women's University, Mumbai	—	—	—	—	—
2	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	—	—	—	—	—
3	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	420(5)	—	420(5)
4	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव. Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	—	—	—	—	—
5	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. B.A. Technology University, Lonere, Raigad.	—	—	240(2)	—	240(2)
6	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT, Marathwada University, Nanded	—	—	—	—	—
7	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	—	—	—	—	—
8	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati. University, Amravati.	—	—	—	—	—
9	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	—	36(1)	120(2)	—	156(3)
10	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर. Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.	—	—	—	—	—
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		—	36(1)	780(9)	—	816(10)

तक्ता क्रमांक १४

विभागांनिहाय हॉटेल मॅनेजमेंट अँड केटरिंग टेक्नॉलॉजी पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती Amrawati	—	—	—	—	—
2	औरंगाबाद Aurangabad	—	—	120(1)	—	120(1)
3	मुंबई Mumbai	—	—	—	—	—
4	नागपूर Nagpur	—	36(1)	120(2)	—	156(3)
5	नाशिक Nashik	—	—	180(2)	—	180(2)
6	पुणे Pune	—	—	360(4)	—	360(4)
एकूण Total		—	36(1)	780(9)	—	816(10)

तक्ता क्रमांक १५

जिल्हानिहाय हॉटेल मॅनेजमेंट अँड केटरिंग टेक्नॉलॉजी पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभाग / जिल्ह्याचे नाव Name of Region / District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	जळगाव (Jalgaon)	—	—	120(1)	—	120(1)
2	नागपूर (Nagpur)	—	36(1)	120(2)	—	156(3)
3	नाशिक (Nashik)	—	—	60(1)	—	60(1)
4	पुणे (Pune)	—	—	360(4)	—	360(4)
5	नांदेड (Nanded)	—	—	120(1)	—	120(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		—	36(1)	780(9)	—	816(10)

तक्ता क्रमांक १६

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय व विद्यापीठनिहाय नियोजन पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभाग/जिल्हा Region/District	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
			शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/ विभाग/अभिमत University Managed/Dept./ Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८
1	पुणे Pune	सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे COEP Technological University, Pune.	—	—	—	60(1)	60(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)			—	—	—	60(1)	60(1)

तक्ता क्रमांक १७

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय व विद्यापीठनिहाय अभिकल्प (Design) पदवी अभ्यासक्रम
प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभागाचे नाव Name of Region	जिल्हा District	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
				शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/ विभाग/अभिमत University Managed/Dept./ Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८	९
1	मुंबई Mumbai	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai.	—	—	60(1)	—	60(1)
2	मुंबई Mumbai	ठाणे Thane	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai.	—	—	60(1)	—	60(1)
3	पुणे Pune	पुणे Pune	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे. Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	90(1)	—	60(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)				—	—	210(3)	—	210(3)

तक्ता क्रमांक १८

विद्यापीठनिहाय फार्म डी. अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	
1	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. Dr. B.A. Marathwada University, Aurangabad.	30(1)	—	30(1)	—	60(2)
2	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT, Marathwada University, Nanded.	—	—	90(3)	—	90(3)
3	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	30(1)	—	—	—	30(1)
4	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	240(8)	—	240(8)
5	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	—	—	60(2)	—	60(2)
6	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. B. A. Technology University, Lonere, Raigad.	—	—	120(4)	—	120(4)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		60(2)	—	540(18)	—	600(20)

तक्ता क्रमांक १९

विभागनिहाय फार्म डी. अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	
1	अमरावती (Amravati)	30(1)	—	—	—	30(1)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	30(1)	—	180(6)	—	210(7)
3	नाशिक (Nashik)	—	—	120(4)	—	120(4)
4	पुणे (Pune)	—	—	240(8)	—	240(8)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		60(2)	—	540(18)	—	600(20)

तक्ता क्रमांक २०

जिल्हानिहाय फार्म डी. अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	60(2)	—	60(2)
2	अमरावती (Amravati)	30(1)	—	—	—	30(1)
3	औरंगाबाद (Aurangabad)	30(1)	—	30(1)	—	60(2)
4	बीड (Beed)	—	—	30(1)	—	30(1)
5	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	—	60(2)	—	60(2)
6	लातूर (Latur)	—	—	60(2)	—	60(2)
7	नांदेड (Nanded)	—	—	30(1)	—	30(1)
8	नाशिक (Nashik)	—	—	60(2)	—	60(2)
9	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	—	30(1)	—	30(1)
10	पुणे (Pune)	—	—	180(6)	—	180(6)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		60(2)	—	540(18)	—	600(20)

तक्ता क्रमांक २१

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय व विद्यापीठनिहाय नियोजन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभाग/जिल्हा Region/District	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
			शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/ विभाग/अभिमत University Managed/Dept./ Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८
1	पुणे Pune	सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे COEP Technology University, Pune.	—	—	—	31(1)	31(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)			—	—	—	31(1)	31(1)

तक्ता क्रमांक २२

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय व विद्यापीठनिहाय Pharm. D. (Post Baccalaureate) अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता
दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभाग Region	जिल्हा District	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
				शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/ विभाग/अभिमत University Managed/Dept./ Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८	९
1	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. Babasaheb Ambedkar Technological University, Lonere, Raigad.	—	—	10(1)	—	10(1)
2	औरंगाबाद Aurangabad	लातूर Latur	स्वामी रामानंद तिर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड. SRT, Marathwada University, Nanded.	—	—	10(1)	—	10(1)
3	पुणे Pune	पुणे Pune	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे. Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	30(3)	—	30(3)
4	पुणे Pune	पुणे Pune	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे. Dr. Babasaheb Ambedkar Technological University, Lonere.	—	—	10(1)	—	10(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)				—	—	60(6)	—	60(6)

तक्ता क्रमांक २३

विद्यापीठनिहाय अभियांत्रिकी पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड Dr. B.A. Technology University, Lonere, Raigad.	—	—	1425(29)	172(1)	1597(30)

तक्ता क्रमांक २३- चालू

१	२	३	४	५	६	७
2	एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई SNDT Women's University, Mumbai.	—	—	—	27(1)	27(1)
3	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	—	485(2)	1135(30)	—	1620(32)
4	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	3337(58)	—	3337(58)
5	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव. Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	54(1)	—	18(1)	36(1)	108(3)
6	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद Dr. B.A. Marathwada University, Aurangabad.	126(1)	—	195(2)	10(1)	331(4)
7	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT, Marathwada University, Nanded.	—	189(1)	—	—	189(1)
8	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	161(1)	240(1)	378(7)	90(1)	869(10)
9	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	139(1)	—	922(16)	40(1)	1101(18)
10	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	—	—	1274(20)	60(1)	1334(21)
11	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर. Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur	—	—	241(4)	—	241(4)
12	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली Gondwana University, Gadchiroli	36(1)	—	108(2)	—	144(3)
13	सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे COEP Technological University, Pune.	—	—	—	486(1)	486(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		516(5)	914(4)	9033(169)	921(8)	11384(186)

तक्ता क्रमांक २४

विभागांनिहाय अभियांत्रिकी पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	139(1)	—	922(16)	40(1)	1101(18)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	126(1)	189(1)	921(14)	10(1)	1246(17)
3	मुंबई (Mumbai)	—	485(2)	1135(30)	199(2)	1819(34)
4	नागपूर (Nagpur)	36(1)	—	1520(24)	60(1)	1616(26)
5	नाशिक (Nashik)	54(1)	—	899(18)	36(1)	989(20)
6	पुणे (Pune)	161(1)	240(1)	3636(67)	576(2)	4613(71)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)		516(5)	914(4)	9033(169)	921(8)	11384(186)

तक्ता क्रमांक २५

जिल्हानिहाय अभियांत्रिकी पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	210(5)	—	210(5)
2	अकोला (Akola)	—	—	36(1)	—	36(1)
3	अमरावती (Amravati)	139(1)	—	519(7)	40(1)	698(9)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	126(1)	—	507(6)	10(1)	643(8)
5	बीड (Beed)	—	—	144(2)	—	144(2)
6	बुलढाणा (Buldhana)	—	—	286(6)	—	286(6)
7	चंद्रपूर (Chandrapur)	36(1)	—	108(2)	—	144(3)
8	धुळे (Dhule)	—	—	54(2)	—	54(2)
9	गोंदिया (Gondia)	—	—	—	—	—
10	हिंगोली (Hingoli)	—	—	—	—	—

तक्ता क्रमांक २५- चालू

१	२	३	४	५	६	७
11	जळगाव (Jalgaon)	54(1)	—	180(3)	36(1)	270(5)
12	जालना (Jalna)	—	—	36(1)	—	36(1)
13	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	—	366(9)	90(1)	456(10)
14	लातूर (Latur)	—	—	72(1)	—	72(1)
15	मुंबई शहर (Mumbai City)	—	395(1)	24(1)	—	419(2)
16	मुंबई उपनगर (Mumbai Sub.)	—	90(1)	300(9)	27(1)	417(11)
17	नागपूर (Nagpur)	—	—	1316(20)	60(1)	1376(21)
18	नांदेड (Nanded)	—	189(1)	81(2)	—	270(3)
19	नंदुरबार (Nandurbar)	—	—	—	—	—
20	नाशिक (Nashik)	—	—	455(8)	—	455(8)
21	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	—	81(2)	—	81(2)
22	परभणी (Parbhani)	—	—	—	—	—
23	पुणे (Pune)	—	—	2672(45)	486(1)	3158(46)
24	रायगड (Raigad)	—	—	340(7)	172(1)	512(8)
25	रत्नागिरी (Ratnagiri)	—	—	18(1)	—	18(1)
26	सांगली (Sangli)	—	240(1)	222(2)	—	462(3)
27	सातारा (Satara)	161(1)	—	57(3)	—	218(4)
28	सोलापूर (Solapur)	—	—	319(8)	—	319(8)
29	ठाणे (Thane)	—	—	411(10)	—	411(10)
30	वर्धा (Wardha)	—	—	96(2)	—	96(2)
31	यवतमाळ (Yeotmal)	—	—	45(1)	—	45(1)
32	वाशिम (Washim)	—	—	36(1)	—	36(1)
33	पालघर (Palghar)	—	—	42(2)	—	42(2)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था)						
Total Intake Capacity (Institutes)		516(5)	914(4)	9033(169)	921(8)	11384(186)

तक्ता क्रमांक २६

विद्यापीठनिहाय औषधनिर्माणशास्त्र पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई SNDT, Women's University, Mumbai	-	33(1)	-	-	33(1)
2	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	12(1)	79(2)	423(15)	-	514(18)
3	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune.	-	53(1)	1593(44)	-	1646(45)
4	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव. Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	-	-	468(12)	-	468(12)
5	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. Dr. B.A. Marathwada University, Aurangabad.	23(1)	-	120(4)	-	143(5)
6	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT, Marathwada University, Nanded.	-	-	231(8)	60(1)	291(9)
7	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	30(1)	-	355(10)	-	385(11)
8	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	30(1)	-	308(8)	-	338(9)
9	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	-	-	314(7)	39(1)	353(8)
10	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे. Dr. B.A.T. U. Lonere.	-	-	438(17)	-	438(17)
11	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur	-	-	42(2)	-	42(2)
12	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली Gondwana University, Gadchiroli	-	-	51(2)	-	51(2)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		95(4)	165(4)	4343(129)	99(2)	4702(139)

विभागनिहाय औषधनिर्माणशास्त्र पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	30(1)	—	308(8)	—	338(9)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	23(1)	—	555(18)	60(1)	638(20)
3	मुंबई (Mumbai)	12(1)	112(3)	423(15)	—	547(19)
4	नागपूर (Nagpur)	—	—	365(9)	39(1)	404(10)
5	नाशिक (Nashik)	—	53(1)	1248(35)	—	1301(36)
6	पुणे (Pune)	30(1)	—	1444(44)	—	1474(45)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		95(4)	165(4)	4343(129)	99(2)	4702(139)

जिल्हानिहाय औषधनिर्माणशास्त्र पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	274 (7)	—	274 (7)
2	अकोला (Akola)	—	—	30 (1)	—	30 (1)
3	अमरावती (Amravati)	30 (1)	—	60 (2)	—	90 (3)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	23 (1)	—	147 (4)	—	170 (5)
5	बीड (Beed)	—	—	105 (2)	—	105 (2)
6	बुलढाणा (Buldhana)	—	—	120 (3)	—	120 (3)
7	चंद्रपूर (Chandrapur)	—	—	51 (2)	—	51 (2)
8	धुळे (Dhule)	—	—	353 (6)	—	353 (6)
9	हिंगोली (Hingoli)	—	—	18 (1)	—	18 (1)
10	जळगाव (Jalgaon)	—	—	124 (6)	—	124 (6)
11	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	—	148 (5)	—	148 (5)
12	लातूर (Latur)	—	—	195 (7)	—	195 (7)
13	मुंबई शहर (Mumbai City)	—	25 (1)	—	—	25 (1)
14	मुंबई उपनगर (Mumbai Sub.)	—	87 (2)	120 (3)	—	207 (5)
15	नागपूर (Nagpur)	—	—	245 (5)	39 (1)	284 (6)
16	नांदेड (Nanded)	—	—	54 (2)	60 (1)	114 (3)
17	नंदुरबार (Nandurbar)	—	—	60 (2)	—	60 (2)
18	नाशिक (Nashik)	—	53 (1)	437 (14)	—	490 (15)
19	पुणे (Pune)	—	—	945 (27)	—	945 (27)
20	परभणी (Parbhani)	—	—	6 (1)	—	6 (1)
21	रायगड (Raigad)	—	—	112 (4)	—	112 (4)
22	रत्नागिरी (Ratnagiri)	12 (1)	—	15 (1)	—	27 (2)
23	सांगली (Sangli)	—	—	171 (4)	—	171 (4)
24	सातारा (Satara)	30 (1)	—	126 (5)	—	156 (6)
25	सोलापूर (Solapur)	—	—	54 (3)	—	54 (3)
26	ठाणे (Thane)	—	—	92 (4)	—	92 (4)
27	वर्धा (Wardha)	—	—	69 (2)	—	69 (2)
28	यवतमाळ (Yavatmal)	—	—	98 (2)	—	98 (2)
29	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	—	30 (1)	—	30 (1)
30	सिलवासा (Silvassa)	—	—	—	—	—
31	पालघर (Palghar)	—	—	69 (2)	—	69 (2)
32	सिंधुदुर्ग (Sindhudurga)	—	—	15 (1)	—	15 (1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake(Institutes)		95(4)	165(4)	4343(129)	99(2)	4702(139)

तक्ता क्रमांक २९

विद्यापीठनिहाय वास्तुशास्त्र पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. B.A.T.U. Lonere, Raigad	—	—	40(2)	—	40(2)
2	श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई S. N. D. T., Women's University, Mumbai.	—	—	—	—	—
3	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	—	—	160(7)	—	160(7)
4	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	210(7)	—	210(7)
5	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	—	—	—	—	—
6	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. Dr. B. A. Marathwada University, Aurangabad.	—	—	—	—	—
7	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड. S.R.T. Marathwada University, Nanded.	—	—	—	—	—
8	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	—	—	30(2)	—	30(2)
9	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	—	—	—	—	—
10	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	—	—	100(3)	—	100(3)
11	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर. Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur	—	—	—	—	—
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		—	—	540 (21)	—	540 (21)

तक्ता क्रमांक ३०

विभागांनहाय वास्तुशास्त्र पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	—	—	—	—	—
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	—	20 (1)	—	20 (1)
3	मुंबई (Mumbai)	—	—	160 (7)	—	160 (7)
4	नागपूर (Nagpur)	—	—	100 (3)	—	100 (3)
5	नाशिक (Nashik)	—	—	—	—	—
6	पुणे (Pune)	—	—	260 (10)	—	260 (10)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		—	—	540 (21)	—	540 (21)

तक्ता क्रमांक ३१

जिल्हानिहाय वास्तुशास्त्र पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	—	—	—
2	अकोला (Akola)	—	—	—	—	—
3	अमरावती (Amravati)	—	—	—	—	—
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	—	20 (1)	—	20 (1)
5	बीड (Beed)	—	—	—	—	—
6	बुलढाणा (Buldhana)	—	—	—	—	—
7	चंद्रपूर (Chandrapur)	—	—	—	—	—
8	धुळे (Dhule)	—	—	—	—	—
9	जळगाव (Jalgaon)	—	—	—	—	—
10	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	—	10 (1)	—	10 (1)
11	मुंबई शहर (Mumbai City)	—	—	—	—	—
12	मुंबई उपनगर (Mumbai Sub.)	—	—	120 (5)	—	120 (5)
13	नागपूर (Nagpur)	—	—	100 (3)	—	100 (3)

तक्ता क्रमांक ३१- चालू

१	२	३	४	५	६	७
14	नांदेड (Nanded)	—	—	—	—	—
15	नंदुरबार (Nandurbar)	—	—	—	—	—
16	नाशिक (Nashik)	—	—	—	—	—
17	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	—	—	—	—
18	पुणे (Pune)	—	—	230(8)	—	230(8)
19	रायगड (Raigad)	—	—	40(2)	—	40(2)
20	रत्नागिरी (Ratnagiri)	—	—	—	—	—
21	सांगली (Sangli)	—	—	20(1)	—	20(1)
22	सातारा (Satara)	—	—	—	—	—
23	सोलापूर (Solapur)	—	—	—	—	—
24	वर्धा (Wardha)	—	—	—	—	—
25	यवतमाळ (Yeotmal)	—	—	—	—	—
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था)						
Total Intake(Institutes)		—	—	540(21)	—	540(21)

तक्ता क्रमांक ३२

विद्यापीठनिहाय मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर ॲप्लीकेशन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता
सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई SNDT, Women's University, Mumbai.	—	—	120(2)	60(1)	180(3)
2	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	—	60(1)	1230(12)	—	1290(13)
3	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	4275(45)	40(1)	4315(46)
4	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव. Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	—	—	540(4)	60(1)	600(5)
5	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद Dr. B.A. Marathwada University, Aurangabad.	60 (1)	—	180(3)	120(2)	360(6)

तक्ता क्रमांक ३२- चालू

१	२	३	४	५	६	७
6	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT Marathwada University, Nanded.	—	—	270(4)	60(1)	330(5)
7	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली Gondwana University, Gadchiroli	—	—	90(2)	—	90(2)
8	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	30(1)	—	480(6)	60(1)	570(8)
9	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती. Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	—	—	420(5)	60(1)	480(6)
10	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	—	—	550(8)	30(1)	580(9)
11	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.	—	—	60(1)	60(1)	120(2)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		90(2)	60(1)	8215(92)	550(10)	8915(105)

तक्ता क्रमांक ३३

विभागनिहाय मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर ॲप्लीकेशन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता
सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचालित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	—	—	420(5)	60(1)	480(6)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	60(1)	—	450(7)	180(3)	690(11)
3	मुंबई (Mumbai)	—	60(1)	1230(12)	60(1)	1350(14)
4	नागपूर (Nagpur)	—	—	640(10)	30(1)	670(11)
5	नाशिक (Nashik)	—	—	1230(14)	60(1)	1290(15)
6	पुणे (Pune)	30(1)	—	4245(44)	160(3)	4435(48)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		90(2)	60(1)	8215(92)	550(10)	8915(105)

तक्ता क्रमांक ३४

जिल्हानिहाय मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर ॲप्लीकेशन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता
सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	300(4)	—	300(4)
2	अमरावती (Amravati)	—	—	300(4)	60(1)	360(5)
3	औरंगाबाद (Aurangabad)	60(1)	—	180(3)	60(1)	300(5)
4	बुलढाणा (Buldhana)	—	—	120(1)	—	120(1)
5	चंद्रपूर (Chandrapur)	—	—	90(2)	—	90(2)
6	धुळे (Dhule)	—	—	240(2)	—	240(2)
7	जळगांव (Jalgaon)	—	—	360(3)	60(1)	420(4)
8	कोल्हापूर (kolhapur)	—	—	180(3)	60(1)	240(4)
9	लातूर (Latur)	—	—	180(2)	—	180(2)
10	मुंबई शहर (Mumbai City)	—	60(1)	120(1)	—	180(2)
11	मुंबई उपनगर (Mumbai Sub.)	—	—	540(5)	60(1)	600(6)
12	नागपूर (Nagpur)	—	—	510(7)	30(1)	540(8)
13	नांदेड (Nanded)	—	—	30(1)	60(1)	90(2)
14	नाशिक (Nashik)	—	—	330(5)	—	330(5)
15	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	—	—	60(1)	60(1)
16	परभणी (Parbhani)	—	—	60(1)	—	60(1)
17	पुणे (Pune)	—	—	3705(37)	40(1)	3745(38)
18	रायगड (Raigad)	—	—	—	—	—
19	रत्नागिरी (Ratnagiri)	—	—	90(1)	—	90(1)
20	सांगली (Sangli)	—	—	120(1)	—	120(1)
21	सातारा (Satara)	30(1)	—	180(2)	—	210(3)
22	सोलापूर (Solapur)	—	—	60(1)	60(1)	120(2)
23	ठाणे (Thane)	—	—	420(4)	—	420(4)
24	वर्धा (Wardha)	—	—	40(1)	—	40(1)
25	यवतमाळ (Yavatmal)	—	—	—	—	—
26	पालघर (Palghar)	—	—	60(1)	—	60(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		90(2)	60(1)	8215(92)	550(10)	8915(105)

तक्ता क्रमांक ३५

विद्यापीठनिहाय व्यवस्थापनशास्त्र (एमबीए/एमएमएस) पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता
सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute			एकूण Total	
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided		विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed
१	२	३	४	५	६	७
1	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड. Dr. B. A. Technology University, Lonere, Raigad.	—	—	—	30(1)	30(1)
2	एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई SNTD, Women's University, Mumbai	—	—	—	180(2)	180(2)
3	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई Mumbai University, Mumbai	180(1)	—	7226(62)	240(2)	7646(65)
4	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे Savitribai Phule Pune University, Pune	—	—	18249(139)	240(2)	18489(141)
5	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव. Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.	—	—	1020(8)	60(1)	1080(9)
6	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. Dr. B. A. Marathwada University, Aurangabad.	—	—	2340(19)	120(2)	2460(21)
7	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड SRT, Marathwada University, Nanded	—	—	420(4)	120(2)	540(6)
8	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर Shivaji University, Kolhapur	—	—	1812(21)	60(1)	1872(22)
9	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती Sant Gadgebaba Amravati University, Amravati.	—	—	480(7)	60(1)	540(8)
10	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.	—	—	4776(44)	60(1)	4836(45)
11	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर. Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.	—	—	360(4)	120(1)	480(5)
12	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली Gondwana University, Gadchiroli	—	—	480(3)	120(1)	600(4)
13	सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे COEP Technological University, Pune	—	—	—	30(1)	30(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		180(1)	—	37163(311)	1440(18)	38783(330)

तक्ता क्रमांक ३६

विभागनिहाय व्यवस्थापनशास्त्र (एमबीए/एमएमएस) पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता
सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	—	—	480(7)	60(1)	540(8)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	—	2760(23)	240(4)	3000(27)
3	मुंबई (Mumbai)	180(1)	—	7226(62)	330(4)	7736(67)
4	नागपूर (Nagpur)	—	—	5256(47)	180(2)	5436(49)
5	नाशिक (Nashik)	—	—	4500(42)	120(2)	4620(44)
6	पुणे (Pune)	—	—	16941(130)	510(5)	17451(135)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)		180(1)	—	37163(311)	1440(18)	38783(330)

तक्ता क्रमांक ३७

जिल्हानिहाय व्यवस्थापनशास्त्र (एमबीए/एमएमएस) पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता
सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	—	1440(13)	—	1440(13)
2	अकोला (Akola)	—	—	—	—	—
3	अमरावती (Amravati)	—	—	360(5)	60(1)	420(6)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	—	1020(10)	60(1)	1080(11)
5	बीड (Beed)	—	—	960(5)	—	960(5)
6	भंडारा (Bhandara)	—	—	294(4)	—	294(4)

तक्ता क्रमांक ३७- चालू

१	२	३	४	५	६	७
7	बुलढाणा (Buldhana)	—	—	60(1)	—	60(1)
8	चंद्रपूर (Chandrapur)	—	—	480(3)	—	480(3)
9	धुळे (Dhule)	—	—	180(2)	—	180(2)
10	गडचिरोली (Gadchiroli)	—	—	—	120(1)	120(1)
11	गोंदिया (Gondia)	—	—	120(2)	—	120(2)
12	जळगाव (Jalgaon)	—	—	840(6)	60(1)	900(7)
13	जालना (Jalna)	—	—	300(3)	—	300(3)
14	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	—	714(7)	60(1)	774(8)
15	लातूर (Latur)	—	—	120(1)	60(1)	180(2)
16	मुंबई शहर (Mumbai City)	180(1)	—	1470(12)	120(1)	1770(14)
17	मुंबई उपनगर (Mumbai Sub.)	—	—	2190(17)	180(2)	2370(19)
18	नागपूर (Nagpur)	—	—	4188(35)	60(1)	4248(36)
19	नांदेड (Nanded)	—	—	300(3)	60(1)	360(4)
20	नंदुरबार (Nandurbar)	—	—	—	—	—
21	नाशिक (Nashik)	—	—	2040(21)	60(1)	2100(22)
22	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	—	60(1)	60(1)	120(2)
23	पालघर (Palghar)	—	—	450(4)	—	450(4)
24	परभणी (Parbhani)	—	—	—	—	—
25	पुणे (Pune)	—	—	14769(105)	330(3)	15099(108)
26	रायगड (Raigad)	—	—	720(7)	30(1)	750(8)
27	रत्नागिरी (Ratnagiri)	—	—	294(5)	—	294(5)
28	सांगली (Sangli)	—	—	480(6)	—	480(6)
29	सातारा (Satara)	—	—	618(8)	—	618(8)
30	सिलवासा (Silvasa)	—	—	60(1)	—	60(1)
31	सोलापूर (Solapur)	—	—	360(4)	120(1)	480(5)
32	ठाणे (Thane)	—	—	2102(17)	—	2102(17)
33	वर्धा (Wardha)	—	—	174(3)	—	174(3)
34	यवतमाळ (Yeotmal)	—	—	60(1)	—	60(1)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था)						
Total Intake (Institutes)		180(1)	—	37163(311)	1440(18)	38783(330)

तक्ता क्रमांक ३८

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय व विद्यापीठनिहाय हॉटेल मॅनेजमेंट अँड केटरिंग टेक्नॉलॉजी पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम
प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभाग Region	जिल्हा District	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
				शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/ विभाग/अभिमत University Managed/Dept./ Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८	९
1	पुणे Pune	पुणे Pune	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे. Savitribai Phule Pune University, Pune.	—	—	24(1)	—	24(1)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)				—	—	24(1)	—	24(1)

तक्ता क्रमांक ३९

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय व विद्यापीठनिहाय अभियांत्रिकी एकत्मिक पदव्युत्तर पदवी (Integrated)
अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभागाचे नाव Name of Region	जिल्हा District	विद्यापीठाचे नाव Name of University	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
				शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/ विभाग/अभिमत University Managed/Dept./ Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८	९
1	औरंगाबाद Aurangabad	जालना Jalna	अभिमत विद्यापीठ, Deemed to be University.	—	—	—	60(1)	60(1)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake Capacity (Institutes)				—	—	—	60(1)	60(1)

तक्ता क्रमांक ४०

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी पदविका (Post HSC) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता
दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभाग Region	जिल्हा District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
			शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८
1	पुणे (Pune)	पुणे (Pune)	—	40(1)	—	—	40(1)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)			—	40(1)	—	—	40(1)

तक्ता क्रमांक ४१

विभागनिहाय, जिल्हानिहाय हॉटेल मॅनेजमेंट अॅण्ड केटरिंग टेक्नॉलॉजी पदविका (Post HSC) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता
दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr. No.	विभाग Region	जिल्हा District	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
			शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७	८
1	नागपूर (Nagpur)	नागपूर (Nagpur)	60(1)	—	—	—	60(1)
2	नाशिक (Nashik)	नाशिक (Nashik)	—	—	60(1)	—	60(1)
3	पुणे (Pune)	पुणे (Pune)	60(1)	—	—	—	60(1)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	लातूर (Latur)	—	—	60(1)	—	60(1)
		नांदेड (Nanded)	—	—	60(1)	—	60(1)
एकूण प्रवेशक्षमता (संस्था) Total Intake (Institutes)			120(2)	—	180(3)	—	300(5)

विभागाधिहाय पदविका (Post S.S.C.) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

Region	Government		Government Aided		Un-Aided		University Managed		Total	
	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake
Amravati	6	2160	1	180	11	2358	–	–	18	4698
Aurangabad	10	3850	–	–	46	10380	–	–	56	14230
Mumbai	7	2710	9	2354	39	11147	1	450	56	16661
Nagpur	6	2452	1	120	44	10097	–	–	51	12669
Nashik	5	2410	–	–	74	19921	–	–	79	22331
Pune	8	3680	4	1130	96	26867	–	–	108	31677
Grand Total	(42)	17262	(15)	3784	(310)	80770	1	450	(368)	102266

तक्ता क्रमांक ४३

जिल्हानिहाय पदविका (Post S.S.C.) अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

District	Government		Government Aided		Un-Aided		University Managed		Total Sum of No. of inst.	
	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake	No. of inst.	Intake
Ahmednagar	1	520	—	—	26	6744	—	—	27	7264
Akola	1	300	—	—	1	240	—	—	2	540
Amravati	2	840	1	180	4	768	—	—	7	1788
Aurangabad	1	690	—	—	11	2865	—	—	12	3555
Beed	1	300	—	—	9	2175	—	—	10	2475
Bhandara	1	270	—	—	4	540	—	—	5	810
Buldhana	1	360	—	—	4	750	—	—	5	1110
Chandrapur	1	390	—	—	11	2970	—	—	12	3360
Dhule	1	270	—	—	9	2143	—	—	10	2413
Gadchiroli	1	210	—	—	—	—	—	—	1	210
Gondiya	1	360	—	—	3	600	—	—	4	960
Hingoli	1	240	—	—	1	150	—	—	2	390
Jalgaon	1	570	—	—	13	2814	—	—	14	3384
Jalna	2	870	—	—	3	330	—	—	5	1200
Kolhapur	1	610	1	360	18	5403	—	—	20	6373
Latur	2	740	—	—	11	2280	—	—	13	3020
Mumbai-City	1	120	6	1630	2	960	—	—	9	2710
Mumbai-Suburban	1	810	3	724	3	900	—	—	7	2434
Nagpur	1	882	—	—	20	4662	—	—	21	5544
Nanded	1	460	—	—	6	1650	—	—	7	2110
Nandurbar	1	240	—	—	2	480	—	—	3	720
Nashik	1	810	—	—	24	7740	—	—	25	8550
Osmanabad	1	370	—	—	3	510	—	—	4	880
Palghar	1	240	—	—	5	1410	—	—	6	1650
Parbhani	1	180	—	—	2	420	—	—	3	600
Pune	3	1320	2	570	31	10575	—	—	36	12465
Raigad	1	260	—	—	10	2676	1	450	12	3386
Ratnagiri	1	480	—	—	5	1140	—	—	6	1620
Sangli	2	610	1	200	12	2939	—	—	15	3749
Satara	1	570	—	—	15	3120	—	—	16	3690
Sindhudurg	1	320	—	—	2	450	—	—	3	770
Solapur	1	570	—	—	20	4830	—	—	21	5400
Thane	1	480	—	—	12	3611	—	—	13	4091
Wardha	1	340	1	120	6	1325	—	—	8	1785
Washim	1	360	—	—	—	—	—	—	1	360
Yavatmal	1	300	—	—	2	600	—	—	3	900
Grand Total	42	17262	15	3784	310	80770	1	450	368	102266

तक्ता क्रमांक ४४

विभागनिहाय डी. फार्मसी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अमरावती (Amravati)	60(1)	60(1)	2160(36)	—	2280(38)
2	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	480(7)	6120(102)	—	6600(109)
3	मुंबई (Mumbai)	30(1)	100(2)	2280(38)	—	2410(41)
4	नागपूर (Nagpur)	—	180(3)	2520(42)	—	2700(45)
5	नाशिक (Nashik)	60(1)	240(4)	7020(117)	—	7320(122)
6	पुणे (Pune)	60(1)	240(4)	7560(126)	—	7860(131)
एकूण प्रवेश क्षमता (संख्या) Total Intake (Institutes)		210(4)	1300(21)	27660(461)	—	29170(486)

तक्ता क्रमांक ४५

जिल्हानिहाय डी. फार्मसी अभ्यासक्रम प्रवेश क्षमता दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३

अ.क्र. Sr.No.	विभागाचे नाव Name of Region	संस्थेचा दर्जा Status of Institute				एकूण Total
		शासकीय Govt.	अशा. अनुदानित Non Govt. Aided	अशा. विनाअनुदानित Non Govt. Un-Aided	विद्यापीठ संचलित/विभाग/अभिमत University Managed/Dept./Deemed	
१	२	३	४	५	६	७
1	अहमदनगर (Ahmednagar)	—	60(1)	2280(38)	—	2340(39)
2	अकोला (Akola)	—	60(1)	120(2)	—	180(3)
3	अमरावती (Amravati)	60(1)	—	420(7)	—	480(8)
4	औरंगाबाद (Aurangabad)	—	120(1)	1740(29)	—	1860(30)
5	बीड (Beed)	—	60(1)	780(13)	—	840(14)
6	भंडारा (Bhandara)	—	—	180(3)	—	180(3)
7	बुलढाणा (Buldhana)	—	—	720(12)	—	720(12)
8	चंद्रपूर (Chandrapur)	—	—	300(5)	—	300(5)

तक्ता क्रमांक ४५- चालू

१	२	३	४	५	६	७
9	धुळे (Dhule)	—	—	960(16)	—	960(16)
10	गोंदिया (Gondia)	—	—	300(5)	—	300(5)
11	हिंगोली (Hingoli)	—	—	240(4)	—	240(4)
12	जळगाव (Jalgaon)	60(1)	60(1)	1080(18)	—	1200(20)
13	जालना (Jalna)	—	—	540(9)	—	540(9)
14	कोल्हापूर (Kolhapur)	—	60(1)	1440(24)	—	1500(25)
15	लातूर (Latur)	—	120(2)	960(16)	—	1080(18)
16	मुंबई शहर (Mumbai City)	—	—	60(1)	—	60(1)
17	मुंबई उपनगर (Mumbai Sub.)	—	40(1)	60(1)	—	100(2)
18	नागपूर (Nagpur)	—	120(2)	1200(20)	—	1320(22)
19	नांदेड (Nanded)	—	60(1)	720(12)	—	780(13)
20	नंदुरबार (Nandurbar)	—	—	480(8)	—	480(8)
21	नाशिक (Nashik)	—	120(2)	2220(37)	—	2340(39)
22	उस्मानाबाद (Osmanabad)	—	60(1)	480(8)	—	540(9)
23	पालघर (Palghar)	—	—	180(3)	—	180(3)
24	परभणी (Parbhani)	—	60(1)	660(11)	—	720(12)
25	पुणे (Pune)	—	60(1)	3360(56)	—	3420(57)
26	रायगड (Raigad)	—	—	540(9)	—	540(9)
27	रत्नागिरी (Ratnagiri)	30(1)	—	240(4)	—	270(5)
28	सांगली (Sangli)	—	60(1)	840(14)	—	900(15)
29	सातारा (Satara)	60(1)	—	1020(17)	—	1080(18)
30	सिंधुदुर्ग (Sindhudurga)	—	—	480(8)	—	480(8)
31	सोलापूर (Solapur)	—	60(1)	900(15)	—	960(16)
32	ठाणे (Thane)	—	60(1)	720(12)	—	780(13)
33	वर्धा (Wardha)	—	60(1)	540(9)	—	600(10)
34	वाशिम (Washim)	—	—	300(5)	—	300(5)
35	यवतमाळ (Yavatmal)	—	—	600(10)	—	600(10)
एकूण प्रवेश क्षमता (संस्था)						
Total Intake (Institutes)		210(4)	1300(21)	27660(461)	—	29170(486)

तक्ता क्रमांक ४६

TABLE NO. 46

महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय, अशासकीय, अनुदानित व विनाअनुदान तत्त्वावर चालणाऱ्या तंत्रनिकेतनामध्ये
(ए.आय.सी.टी.)

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara
1	2	3	4	5	6	7	8
1	प्रशासकीय सेवा Administration Services	-	-	-	-	-	-
2	अग्रीकल्चर इंजिनिअरिंग Agriculture Engineering	-	-	-	60	-	-
3	अपेरल मॅन्युफॅक्चरिंग अॅन्ड डिझायनिंग Apperal Manufacturing and Design.	-	-	-	-	-	-
4	आर्किटेक्चर असिस्टंटशिप Architecture Assistanceship	-	-	-	-	-	-
5	आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्स अॅन्ड मशीन लर्निंग Artificial Intelligence (AI) and Machine Learning	-	-	-	210	-	-
6	ऑटोमोशन अॅन्ड रोबोटिक्स Automation and Robotics	-	-	-	-	-	-
7	ऑटोमोबाईल इंजिनिअरिंग Automobile Engineering	120	-	-	30	30	-
8	केमिकल इंजिनिअरिंग Chemical Engineering	120	-	60	-	-	-
9	सिव्हिल अॅन्ड रुरल इंजि. Civil & Rural Engineering	-	-	60	-	-	-
10	सिव्हिल इंजिनिअरिंग Civil Engineering	1470	120	360	600	435	210
11	सिव्हिल अॅन्ड इन्व्हार्मॅटल इंजिनिअरिंग Civil and Environmental Engg.	-	-	-	-	-	-
12	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग अॅन्ड आयओटी Computer Engineering and IOT	-	-	-	-	-	-
13	कॉम्प्युटर सायन्स अॅन्ड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Computer Science & Information Technology	-	-	-	-	-	-
14	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Computer Engineering	1014	120	294	570	195	-
15	कॉम्प्युटर टेक्नॉलॉजी Computer Technology	450	-	-	-	120	60

Table No. 46

शिकविल्या जाणाऱ्या पदविका अभ्यासक्रमांची व प्रवेश क्षमतेची जिल्हानिहाय माहिती दर्शविणारा तक्ता सन २०२२-२३
मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम)

बुलढाणा Buldhana	चंद्रपूर Chandrapur	धुळे Dhule	गडचिरोली Gadchiroli	गोंदिया Gondia	हिंगोली Hingoli	जळगाव Jalgaon	जालना Jalna	कोल्हापूर Kolhapur	लातूर Latur	मुंबई शहर Mumbai City	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	30	180	-	60	30
-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	60	-
-	-	30	-	-	-	60	-	120	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	90	-
-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-
150	720	604	60	240	30	693	300	1113	789	270	240
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-
120	210	406	30	120	60	675	120	1088	489	480	474
60	120	60	-	60	-	-	-	-	-	-	30

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नागपूर Nagpur	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani
1	2	21	22	23	24	25	26	27
1	प्रशासकीय सेवा Administration Services	-	-	-	-	-	-	-
2	अॅग्रीकल्चर इंजिनिअरिंग Agriculture Engineering	-	-	-	-	-	-	-
3	अॅपेरल मॅन्युफॅक्चरिंग अॅन्ड डिझायनिंग Apperal Manufacturing and Design.	-	-	-	-	-	-	-
4	आर्किटेक्चर असिस्टंटशिप Architecture Assistance Ship	-	-	-	-	-	-	-
5	आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्स अॅन्ड मशीन लर्निंग Artificial Intelligence (AI) and Machine Learning	30	-	-	60	-	30	-
6	ऑटोमोशन अॅन्ड रोबोटिक्स Automation and Robotics	-	-	-	-	-	-	-
7	ऑटोमोबाईल इंजिनिअरिंग Automobile Engineering	60	-	-	210	30	-	-
8	केमिकल इंजिनिअरिंग Chemical Engineering	-	-	-	60	-	-	-
9	सिव्हिल अॅन्ड रुरल इंजि. Civil & Rural Engineering	-	-	-	-	-	-	-
10	सिव्हिल इंजिनिअरिंग Civil Engineering	827	450	180	1650	240	360	180
11	सिव्हिल अॅन्ड इन्व्हार्मॅटल इंजिनिअरिंग Civil and Environmental Engg.	-	-	-	-	-	-	-
12	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग अॅन्ड आयओटी Computer Engineering and IOT	-	-	-	-	-	-	-
13	कॉम्प्युटर सायन्स अॅन्ड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Computer Science & Information Technology	-	-	-	-	-	-	-
14	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Computer Engineering	525	360	180	1050	150	480	120
15	कॉम्प्युटर टेक्नॉलॉजी Computer Technology	257	-	-	570	-	-	-

Table No. 46--contd.

पुणे Pune	रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	60
120	120	—	60	60	—	—	90	—	—	—	1170
—	60	—	—	—	—	—	60	—	—	—	240
360	60	144	90	30	—	—	150	—	60	—	1584
30	130	30	60	45	—	—	90	89	—	—	834
—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	180
2235	774	354	836	570	165	1116	744	319	60	180	19644
—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	60
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
2715	624	264	660	555	150	741	480	199	—	60	15778
240	60	—	90	—	—	330	221	—	—	105	2833

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara
1	2	3	4	5	6	7	8
16	कॉम्प्युटर सायन्स अँड इंजिनिअरिंग Computer Science & Engineering	—	—	—	90	180	30
17	कॉम्प्युटर हार्डवेअर अँड मेंटनन्स Computer Hardware and Maintenance	—	—	—	—	—	—
18	कन्स्ट्रक्शन टेक्नॉलॉजी Construction Technology	—	—	—	—	—	—
19	क्लाऊड कम्प्युटिंग अँड बीग डाटा Cloud Computing and Big Data	60	—	—	—	—	—
20	डिजिटल इलेक्ट्रॉनिक्स Digital Electronics	—	—	—	—	—	—
21	ड्रेस डिझायनिंग अँड गारमेंटस् मॅन्युफॅक्चरिंग Dress Designing & Garments Manufacturing	—	—	—	30	—	—
22	इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग Electrical Engineering	750	120	180	600	390	210
23	इलेक्ट्रिकल पॉवर सिस्टीम Electrical Power System	—	—	—	—	—	—
24	इलेक्ट्रॉनिक्स अँड कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Electronics & Computer Engg.	—	—	—	60	—	—
25	इलेक्ट्रॉनिक्स अँड कम्युनिकेशन इंजि. Electronics & Communication Engg.	—	—	—	—	30	—
26	इलेक्ट्रॉनिक्स अँड टेलि-कम्यु. इंजिनिअरिंग Electronics & Telecommunication Engineering	750	—	324	375	270	30
27	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Electronics Engineering	—	—	60	—	—	—
28	इलेक्ट्रॉनिक्स प्रॉडक्शन अँड मेंटनन्स Electronics Production and Maintenance	—	—	—	60	—	—
29	फॅशन अँड क्लॉथिंग टेक्नॉलॉजी Fashion & Clothing Technology	—	—	—	—	—	—
30	फूड टेक्नॉलॉजी Food Technology	—	—	—	—	—	—

अ. क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	नागपूर	नांदेड	नंदुरबार	नाशिक	उस्मानाबाद	पालघर	परभणी
Sr. No.	Course Name	Nagpur	Nanded	Nandurbar	Nashik	Osmanabad	Palghar	Parbhani
1	2	21	22	23	24	25	26	27
16	कॉम्प्युटर सायन्स अँड इंजिनिअरिंग Computer Science & Engineering	180	-	-	-	-	-	-
17	कॉम्प्युटर हार्डवेअर अँड मेंटनन्स Computer Hardware and Maintance	-	-	-	-	-	-	-
18	कन्स्ट्रक्शन टेक्नॉलॉजी Construction Technology	60	-	-	-	-	-	-
19	क्लाऊड कम्प्युटिंग अँड बीग डाटा Cloud Computing and Big Data	-	-	-	-	-	30	-
20	डिजिटल इलेक्ट्रॉनिक्स Digital Electronics	-	-	-	-	-	-	-
21	ड्रेस डिझायनिंग अँड गारमेंटस् मॅन्युफॅक्चरिंग Dress Designing & Garments Manufacturing	-	-	-	60	40	-	-
22	इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरींग Electrical Engineering	1098	390	180	1530	120	180	30
23	इलेक्ट्रिकल पॉवर सिस्टिम Electrical Power Systems	-	-	-	-	-	-	-
24	इलेक्ट्रॉनिक्स अँड कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Electronics & Computer Engg.	-	-	-	-	-	-	-
25	इलेक्ट्रॉनिक्स अँड कम्युनिकेशन इंजि. Electronics & Communication Engg.	-	-	-	-	-	-	-
26	इलेक्ट्रॉनिक्स अँड टेलि-कम्यु. इंजिनिअरिंग Electronics & Telecommunication Engineering.	602	120	-	600	90	30	60
27	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Electronics Engineering	30	-	-	-	-	-	-
28	इलेक्ट्रॉनिक्स प्रॉडक्शन अँड मेंटनन्स Electronics Production and Maintenance	-	-	-	-	-	-	-
29	फॅशन अँड क्लॉथिंग टेक्नॉलॉजी Fashion & Clothing Technology	-	-	-	-	-	-	-
30	फूड टेक्नॉलॉजी Food Technology	-	-	-	-	-	-	-

Table No. 46--contd.

पुणे Pune	रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
—	—	—	—	60	—	—	—	60	—	—	1035
—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90
—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	30
30	—	—	60	—	—	—	—	60	—	—	360
975	234	147	582	435	120	780	311	319	60	165	14317
—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	240
60	—	—	—	—	60	—	—	60	—	—	330
1515	120	120	285	525	—	846	270	150	60	105	9492
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	544
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	110

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara
1	2	3	4	5	6	7	8
31	इंडस्ट्रियल इलेक्ट्रॉनिक्स Industrial Electronics	-	-	-	-	-	-
32	इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Information Technology	120	60	60	60	120	30
33	इन्स्ट्रुमेन्टेशन इंजिनिअरिंग Instrumentation Engineering	40	-	-	-	-	-
34	इंटरिअर डिझाइन Interior Design	-	-	-	-	-	-
35	इन्स्ट्रुमेन्टेशन अँड कंट्रोल इंजिनिअरिंग Instrumentation and Control Engineering.	-	-	-	-	-	-
36	नीटींग टेक्नॉलॉजी Knitting Technology	-	-	-	-	-	-
37	लेदर गुड्स अँड फुटवेअर टेक्नॉलॉजी Leather Goods & Footwear Technology.	-	-	-	-	-	-
38	लेदर टेक्नॉलॉजी Leather Technology	-	-	-	-	-	-
39	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग Mechanical Engineering	2040	120	360	810	675	210
40	मेकॅट्रॉनिक्स Mechatronics	240	-	-	-	-	-
41	मेडिकल इलेक्ट्रॉनिक्स Medical Electronics	30	-	-	-	-	-
42	मेडिकल लॅबोरेटरी टेक्नॉलॉजी Medical Laboratory Technology	-	-	-	-	-	-
43	मेटॅलर्जिकल इंजिनिअरिंग Metallurgical Engineering	-	-	-	-	-	-
44	मायनिंग अँड माईन सर्व्हेयिंग Mining & Mine Surveying	-	-	-	-	-	30
45	मायनिंग इंजिनिअरिंग Mining Engineering	-	-	-	-	-	-
46	ऑप्टलमीक टेक्नॉलॉजी Ophthalmic Technology	-	-	-	-	-	-

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नागपूर Nagpur	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani
1	2	21	22	23	24	25	26	27
31	इंडस्ट्रियल इलेक्ट्रॉनिक्स Industrial Electronics	-	-	-	-	-	-	-
32	इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Information Technology	90	90	-	420	-	-	-
33	इन्स्ट्रुमेंटेशन इंजिनिअरिंग Instrumentation Engineering	-	-	-	-	-	-	-
34	इंटीरिअर डिझाइन Interior Design	-	-	-	60	-	-	-
35	इन्स्ट्रुमेंटेशन अँड कंट्रोल इंजिनिअरिंग Instrumentation and Control Engineering.	-	-	-	-	-	-	-
36	नीटींग टेक्नॉलॉजी Knitting Technology	-	-	-	-	-	-	-
37	लेदर गुड्स अँड फुटवेअर टेक्नॉलॉजी Leather Goods & Footwear Technology	-	-	-	-	-	-	-
38	लेदर टेक्नॉलॉजी Leather Technology	-	-	-	-	-	-	-
39	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग Mechanical Engineering	1518	540	180	2130	210	540	210
40	मेकॅट्रॉनिक्स Mechatronics	30	-	-	90	-	-	-
41	मेडिकल इलेक्ट्रॉनिक्स Medical Electronics	-	40	-	-	-	-	-
42	मेडिकल लॅबोरेटरी टेक्नॉलॉजी Medical Laboratory Technology	-	60	-	-	-	-	-
43	मेटॅलर्जिकल इंजिनिअरिंग Metallurgical Engineering	36	-	-	-	-	-	-
44	मायनिंग अँड माईन सर्व्हेयिंग Mining & Mine Surveying	66	-	-	-	-	-	-
45	मायनिंग इंजिनिअरिंग Mining Engineering	45	-	-	-	-	-	-
46	ऑपथलमीक टेक्नॉलॉजी Ophthalmic Technology	-	-	-	-	-	-	-

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara
1	2	3	4	5	6	7	8
47	पॅकेजिंग टेक्नॉलॉजी Packaging Technology	-	-	-	-	-	-
48	पेट्रोकेमिकल इंजिनिअरिंग Petrochemical Engineering	-	-	-	-	-	-
49	प्लॅस्टिक अँड पॉलीमर इंजिनिअरिंग Plastic & Polymer Engineering	-	-	30	-	-	-
50	प्लॅस्टिक इंजिनिअरिंग Plastic Engineering	-	-	-	-	-	-
51	प्रिंटींग टेक्नॉलॉजी Printing Technology	-	-	-	-	30	-
52	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग Production Engineering	60	-	-	-	-	-
53	पॉलीमर टेक्नॉलॉजी Polymer Technology	-	-	-	-	-	-
54	रबर टेक्नॉलॉजी Rubber Technology	-	-	-	-	-	-
55	टेक्सटाईल केमिस्ट्री Textile Chemistry	-	-	-	-	-	-
56	टेक्सटाईल मॅन्युफॅक्चरिंग Textile Manufacturing	-	-	-	-	-	-
57	टेक्सटाईल टेक्नॉलॉजी Textile Technology	-	-	-	-	-	-
58	ट्रॅव्हल्स अँड टुरिझम Travels & Tourism	-	-	-	-	-	-
Grand Total ...		7264	540	1788	3555	2475	810

Table No. 46--contd.

बुलढाणा Buldhana	चंद्रपूर Chandrapur	धुळे Dhule	गडचिरोली Gadchiroli	गोंदिया Gondia	हिंगोली Hingoli	जळगाव Jalgaon	जालना Jalna	कोल्हापूर Kolhapur	लातूर Latur	मुंबई शहर Mumbai City	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-
-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	60	-
-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	60	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1110	3360	2413	210	960	390	3384	1200	6373	3020	2710	2434

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नागपूर Nagpur	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani
1	2	21	22	23	24	25	26	27
47	पॅकेजिंग टेक्नॉलॉजी Packaging Technology	30	-	-	-	-	-	-
48	पेट्रोकेमिकल इंजिनिअरिंग Petrochemical Engineering	-	-	-	-	-	-	-
49	प्लॉस्टिक अँड पॉलीमर इंजिनिअरिंग Plastic & Polymer Engineering	-	-	-	-	-	-	-
50	प्लॉस्टिक इंजिनिअरिंग Plastic Engineering	-	-	-	-	-	-	-
51	प्रिंटींग टेक्नॉलॉजी Printing Technology	-	-	-	-	-	-	-
52	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग Production Engineering	-	60	-	-	-	-	-
53	पॉलीमर टेक्नॉलॉजी Polymer Technology	-	-	-	60	-	-	-
54	रबर टेक्नॉलॉजी Rubber Technology	-	-	-	-	-	-	-
55	टेक्सटाईल केमिस्ट्री Textile Chemistry	-	-	-	-	-	-	-
56	टेक्सटाईल मॅन्युफॅक्चरींग Textile Manufacturing	30	-	-	-	-	-	-
57	टेक्सटाईल टेक्नॉलॉजी Textile Technology	-	-	-	-	-	-	-
58	ट्रॅव्हल्स अँड टुरिझम Travels & Tourism	30	-	-	-	-	-	-
Grand Total ...		5544	2110	720	8550	880	1650	600

Table No. 46--contd.

पुणे Pune	रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	240
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	174
-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	100
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90
30	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	120
12465	3386	1620	3749	3690	770	5400	4091	1785	360	900	102266

महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय, अशासकीय अनुदानित व विना अनुदान तत्वावर चालणाऱ्या अभियांत्रिकी महाविद्यालयांमधील

(ए.आय.सी.टी.

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara	बुलढाणा Buldhana
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ऑरोनॉटिकल इंजि. Aeronautical Engg.	-	-	-	-	-	-	-
2	अग्रीकल्चरल इंजि. Agricultural Engg.	-	-	-	30	-	-	-
3	अग्रीकल्चर इंजि. Agriculture Engg.	-	-	-	-	-	-	-
4	ऑटोमोबाईल इंजिनिअरिंग Automobile Engineering.	-	-	-	-	-	-	-
5	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स Artificial Intelligence	-	-	-	-	-	-	-
6	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड डाटा सायन्स Artificial Intelligence and Data Science.	-	-	60	120	-	-	-
7	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड मशिन लर्निंग. Artificial Intelligence and Machine Learning.	-	-	-	-	30	-	-
8	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स (एआय) अॅण्ड डाटा सायन्स Artificial Intelligence (AI) and Data Science	-	-	60	60	-	-	-
9	ऑटोमोटिव्ह टेक्नॉलॉजी Automotive Technology	-	-	-	-	-	-	-
10	ऑटोमेशन अॅण्ड रोबोटिक्स Automation and Robotics	90	-	-	-	-	-	-
11	बायोमेडिकल इंजिनिअरिंग Bio-Medical Engineering	-	-	-	-	-	-	-
12	बायोटेक्नॉलॉजी Bio-Technology	-	-	-	-	-	-	-
13	केमिकल इंजिनिअरिंग Chemical Engg.	60	60	-	-	-	-	45
14	सिव्हिल इंजिनिअरिंग Civil Engineering	630	87	480	696	210	84	240
15	सिव्हिल अॅण्ड इन्व्हायर्मेंटल इंजिनिअरिंग Civil and Environmental Engg.	-	-	-	-	-	-	-
16	सिव्हिल अॅण्ड इन्फ्रास्ट्रक्चर इंजिनिअरिंग Civil and Infrastructure Engg.	-	-	-	-	-	-	-
17	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Computer Engg.	630	27	-	-	-	108	-

Table No. 47

शिकविल्या जाणाऱ्या पदवी अभ्यासक्रमाची व प्रवेश क्षमतेची जिल्हानिहाय माहिती दर्शविणारा तक्ता (२०२२-२३)

मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम)

चंद्रपूर Chandrapur	धुळे Dhule	गडचिरोली Gadchiroli	गोंदिया Gondia	हिंगोली Hingoli	जळगाव Jalgaon	जालना Jalna	कोल्हापूर Kolhapur	लातूर Latur	मुंबई शहर Mumbai City	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	नागपूर Nagpur
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	480
-	-	-	-	-	60	-	60	-	-	660	318
-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	120	60
-	-	-	-	-	-	-	120	-	60	60	90
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	60	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	30
-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	114
-	-	-	-	-	90	-	180	-	75	60	116
240	300	-	-	-	330	60	1020	180	120	180	1632
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	420	-	-	-	570	-	-	120	420	1800	510

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani	पुणे Pune
1	2	22	23	24	25	26	27	28
1	ॲरोनाॅटीकल इंजिनिअरिंग Aeronautical Engineering	-	-	-	-	-	-	-
2	ॲग्रीकल्चरल इंजिनिअरिंग Agricultural Engineering	-	-	-	-	-	-	-
3	ॲग्रीकल्चर इंजि. Agriculture Engg.	-	-	-	-	-	-	-
4	ॲटोमोबाईल इंजिनिअरिंग Automobile Engineering	-	-	-	-	30	-	180
5	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स Artificial Intelligence	-	-	-	-	-	-	-
6	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स ॲण्ड डाटा सायन्स Artificial Intelligence and Data Science.	-	-	420	60	60	-	1740
7	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स ॲण्ड मशिन लर्निंग. Artificial Intelligence and Machine Learning.	-	-	30	-	150	-	360
8	आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स (एआय) ॲण्ड डाटा सायन्स Artificial Intelligence (AI) and Data Science	-	-	90	-	-	-	210
9	ॲटोमोटिव्ह टेक्नॉलॉजी Automotive Technology	-	-	-	-	-	-	-
10	ॲटोमेशन ॲण्ड रोबोटिक्स Automation and Robotics	-	-	120	-	-	-	180
11	बायोमेडिकल इंजिनिअरिंग Bio-Medical Engineering	-	-	-	-	-	-	-
12	बायोटेक्नॉलॉजी Bio-Technology	-	-	-	-	-	-	60
13	केमिकल इंजिनिअरिंग Chemical Engg.	30	-	120	-	-	-	300
14	सिव्हिल इंजिनिअरिंग Civil Engineering	240	120	1212	150	360	60	3713
15	सिव्हिल ॲण्ड इन्व्हॉर्मॅटल इंजिनिअरिंग Civil and Environmental Engg.	-	-	60	-	-	-	-
16	सिव्हिल ॲण्ड इनफ्रास्ट्रक्चर इंजिनिअरिंग Civil and Infratructure Engg.	-	-	-	-	-	-	-
17	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Computer Engineering	60	60	1632	-	600	-	8469

Table No. 47--contd.

रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सिलवासा Silvassa	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
-	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	174
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	60
120	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	360
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	480
120	60	-	30	-	-	120	240	-	-	60	4188
60	-	-	-	-	-	-	90	-	-	-	1020
-	-	60	-	-	-	30	60	-	60	-	960
-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	570
30	-	-	-	-	-	54	-	-	-	-	174
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	204
114	90	60	-	-	-	-	180	-	-	30	1610
1068	90	495	423	90	-	864	834	234	60	210	16712
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120
-	60	-	-	-	-	-	60	-	-	-	120
1206	120	270	60	105	-	60	1794	228	-	150	19419

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara	बुलढाणा Buldhana
1	2	3	4	5	6	7	8	9
18	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग (प्रादेशिक भाषा) Computer Engineering (Regional Language)	-	-	-	-	-	-	-
19	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड बिजनेस सिस्टीम्स Computer Science and Business Systems	-	-	-	-	-	-	-
20	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड डिझाईन Computer Science and Design	60	-	-	60	-	-	-
21	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड डेटा सायन्स) Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence and Data Science).	-	-	-	-	-	-	-
22	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (इंटरनेट ऑफ थिंग्ज) Computer Science and Engineering (Internet of Things)	-	-	-	-	-	-	-
23	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (सायबर सिक््युरिटी) Computer Science and Engineering (Cyber Security)	-	-	-	-	-	-	-
24	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग Computer Science and Engineering	-	120	870	870	210	-	330
25	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Computer Science and Technology	-	-	-	-	-	-	-
26	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Computer Science and Information Technology.	-	-	-	-	-	-	-
27	कॉम्प्युटर टेक्नॉलॉजी Computer Technology	-	-	-	-	-	-	-
28	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स). Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence).	-	-	-	-	-	-	-
29	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (इंटरनेट ऑफ थिंग्ज अॅण्ड सायबर सिक््युरिटी इन्क्ल्युडिंग ब्लॉक चेन टेक्नॉलॉजी). Computer Science and Engineering (Internet of Things and Cyber Security Including Block Chain Technology).	-	-	-	-	-	-	-

Table No. 46--contd.

चंद्रपूर Chandrapur	धुळे Dhule	गडचिरोली Gadchiroli	गोंदिया Gondia	हिंगोली Hingoli	जळगाव Jalgaon	जालना Jalna	कोल्हापूर Kolhapur	लातूर Latur	मुंबई शहर Mumbai City	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	नागपूर Nagpur
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120
300	60	-	-	-	180	60	1620	60	-	-	2232
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	60	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	318
-	-	-	-	-	60	-	120	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	120	60	-

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani	पुणे Pune
1	2	22	23	24	25	26	27	28
18	कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग (प्रादेशिक भाषा) Computer Engineering (Regional Language)	-	-	-	-	-	-	60
19	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड बिजनेस सिस्टीम्स Computer Science and Business Systems	-	-	-	-	-	-	60
20	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड डिझाईन Computer Science and Design	-	-	120	-	-	-	-
21	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड डेटा सायन्स) Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence and Data Science).	-	-	-	-	-	-	-
22	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (इंटरनेट ऑफ थिंग्ज) Computer Science and Engineering (Internet of Things)	-	-	-	-	-	-	-
23	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (सायबर सिक्युरिटी) Computer Science and Engineering (Cyber Security)	-	-	-	-	-	-	60
24	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग Computer Science and Engineering	300	-	-	120	-	60	180
25	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Computer Science and Technology	-	-	-	-	-	-	-
26	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Computer Science and Information Technology.	-	-	-	-	-	-	-
27	कॉम्प्युटर टेक्नॉलॉजी Computer Technology	-	-	-	-	-	-	-
28	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स). Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence).	-	-	-	-	-	-	360
29	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (इंटरनेट ऑफ थिंग्ज अॅण्ड सायबर सिक्युरिटी इन्क्ल्युडिंग ब्लॉक चेन टेक्नॉलॉजी). Computer Science and Engineering (Internet of Things and Cyber Security Including Block Chain Technology).	-	-	-	-	-	-	-

Table No. 47--contd.

रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सिलवासा Silvassa	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	180
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	360
-	-	60	-	-	-	60	-	-	-	-	120
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	180
60	-	435	588	-	-	1179	-	150	60	180	10224
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120
-	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	318
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600
120	-	60	-	-	-	-	180	-	-	-	540

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara	बुलढाणा Buldhana
1	2	3	4	5	6	7	8	9
30	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (ऑर्टिफेसिअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड मशिन लर्निंग). Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence and Machine Learning).	-	-	-	120	-	-	-
31	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (सायबर सिक््युरिटी). Computer Science and Engineering (Cyber Security).	-	-	-	-	-	-	-
32	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (डाटा सायन्स). Computer Science and Engineering (Data Science).	-	-	60	120	30	-	-
33	सायबर सिक््युरिटी Cyber Security	-	-	-	-	-	-	-
34	डेटा इंजिनिअरिंग Data Engineering	-	-	-	-	-	-	-
35	डेटा सायन्स Data Science	-	-	-	-	-	-	-
36	डेस्टफ टेक्नॉलॉजी Dyestuff Technology	-	-	-	-	-	-	-
37	इलेक्ट्रिकल अॅण्ड इलेक्ट्रॉनिक्स इंजि. Electrical and Electronics Engg.	-	-	-	30	30	-	-
38	इलेक्ट्रिकल अॅण्ड कॉम्प्युटर इंजि. Electrical and Computer Engg.	-	-	-	-	-	-	-
39	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजि. (VLSI डिझाइन अॅण्ड टेक्नॉलॉजी) Electronics Engg. (VLSI Design and Technology)	-	-	-	-	-	-	-
40	इलेक्ट्रिकल इंजि. (इलेक्ट्रिकल अॅण्ड पॉवर) Electrical Engg. (Electrical and Power)	-	-	-	-	-	-	-
41	इलेक्ट्रिकल इंजि. (इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड पॉवर) Electrical Engg. (Electronics and Power)	-	-	-	60	-	-	150
42	इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग Electrical Engineering	330	27	240	444	120	54	90
43	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Electronics and Computer Engg.	240	-	-	270	60	-	-
44	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कम्युनिकेशन इंजि. Electronics and Communication Engineering.	-	-	-	-	-	-	-
45	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड टेलि-कम्यु. इंजिनिअरिंग Electronics and Telecommunication Engineering.	330	-	540	225	60	54	300

Table No. 47--contd.

चंद्रपूर Chandrapur	धुळे Dhule	गडचिरोली Gadchiroli	गोंदिया Gondia	हिंगोली Hingoli	जळगाव Jalgaon	जालना Jalna	कोल्हापूर Kolhapur	लातूर Latur	मुंबई शहर Mumbai City	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	नागपूर Nagpur
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
-	-	-	-	-	60	-	240	-	60	60	540
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	120
-	60	-	-	-	60	-	240	-	-	180	300
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	120
-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	234
240	210	-	-	-	360	30	540	60	60	180	1428
-	-	-	-	-	60	-	120	-	-	-	-
90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	432
90	210	-	-	-	240	-	660	120	300	1200	1188

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani	पुणे Pune
1	2	22	23	24	25	26	27	28
30	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (ऑर्टिफिसअल इंटेलिजेन्स अॅण्ड मशिन लर्निंग). Computer Science and Engineering (Artificial Intelligence and Machine Learning).	30	—	—	—	150	—	300
31	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (सायबर सिक्युरिटी). Computer Science and Engineering (Cyber Security).	—	—	—	—	—	—	—
32	कॉम्प्युटर सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग (डाटा सायन्स). Computer Science and Engineering (Data Science).	—	—	—	—	90	—	—
33	सायबर सिक्युरिटी Cyber Security	—	—	—	—	—	—	—
34	डेटा इंजिनिअरिंग Deta Engineering	—	—	—	—	60	—	—
35	डेटा सायन्स Deta Science	—	—	—	—	—	—	60
36	डेस्टफ टेक्नॉलॉजी Dyesuff Technology	—	—	—	—	—	—	—
37	इलेक्ट्रिकल अॅण्ड इलेक्ट्रॉनिक्स इंजि. Electrical and Electronics Engg.	30	—	—	30	—	30	—
38	इलेक्ट्रिकल अॅण्ड कॉम्प्युटर इंजि. Electrical and Computer Engg.	—	—	—	—	—	—	—
39	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजि. (VLSI डिझाइन अॅण्ड टेक्नॉलॉजी) Electronics Engg. (VLSI Design and Technology)	—	—	—	—	—	—	—
40	इलेक्ट्रिकल इंजि. (इलेक्ट्रिकल अॅण्ड पॉवर) Electrical Engg. (Electrical and Power)	—	—	—	—	—	—	—
41	इलेक्ट्रिकल इंजि. (इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड पॉवर) Electrical Engg. (Electronics & Power)	—	—	—	—	—	—	—
42	इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग Electrical Engineering	150	90	1005	—	150	—	1568
43	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कॉम्प्युटर इंजिनिअरिंग Electronics and Computer Engg.	—	—	—	—	—	—	90
44	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कम्युनिकेशन इंजि. Electronics and Communication Engineering.	—	—	—	—	—	—	60
45	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड टेलि-कम्यु. इंजिनिअरिंग Electronics and Telecommunication Engineering.	180	48	687	90	180	—	5559

Table No. 47--contd.

रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सिलवासा Silvassa	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
210	120	—	—	60	—	—	420	—	—	—	2430
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180
60	—	—	—	—	—	—	120	—	—	—	1320
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150
—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	120
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	474
504	150	405	240	60	—	510	360	174	60	150	9989
—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—	900
—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	672
372	120	255	366	45	—	840	810	87	—	120	15276

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara	बुलढाणा Buldhana
1	2	3	4	5	6	7	8	9
46	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कॉम्प्युटर सायन्स Electronics and Computer Science	-	-	-	-	-	-	-
47	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Electronics Engineering	-	-	-	-	-	-	-
48	फूड इंजिनिअरिंग अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Food Engineering & Technology	-	-	-	-	-	-	-
49	फूड टेक्नॉलॉजी Food Technology	-	-	15	10	-	-	-
50	फूड टेक्नॉलॉजी अॅण्ड मॅनेजमेंट Food Technology and Management	-	-	-	-	-	-	-
51	फॅशन टेक्नॉलॉजी Fashion Technology	-	-	-	-	-	-	-
52	फायबर अॅण्ड टेक्सटाईल प्रोसेसिंग टेक्नॉलॉजी Fiber and Textile Processing Tech.	-	-	-	-	-	-	-
53	इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Information Technology	300	-	480	60	60	-	180
54	इन्स्ट्रुमेंटेशन अॅण्ड कंट्रोल इंजिनिअरिंग Instrumentation & Control Engineering	30	-	-	-	-	-	-
55	इन्स्ट्रुमेंटेशन इंजिनिअरिंग Instrumentation Engineering	-	-	30	-	-	-	-
56	इंटरनेट ऑफ थिंग्ज (आयओटी) Internet of Things (IOT)	-	-	-	-	-	-	-
57	इंडस्ट्रियल आयओटी Industrial IOT	-	-	60	-	-	-	-
58	मॅन मेड टेक्सटाईल टेक्नॉलॉजी Man-Made Textile Technology	-	-	-	-	-	-	-
59	मॅन्युफॅक्चरिंग सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग Manufacturing Science and Engg.	-	-	-	-	-	-	-
60	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग Mechanical Engineering	690	87	420	684	150	84	330
61	मेकॅनिकल ऑटोमेशन इंजिनिअरिंग Mechanical Automation Engineering	-	-	-	60	-	-	-
62	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग (सॅण्डविच) Mechanical Engineering (Sandwitch)	30	-	-	-	-	-	-
63	मेकॅट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Mechatronics Engineering	60	-	-	-	-	-	-

Table No. 47--contd.

चंद्रपूर Chandrapur	धुळे Dhule	गडचिरोली Gadchiroli	गोंदिया Gondia	हिंगोली Hingoli	जळगाव Jalgaon	जालना Jalna	कोल्हापूर Kolhapur	लातूर Latur	मुंबई शहर Mumbai City	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	नागपूर Nagpur
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
-	-	-	-	-	-	-	60	-	120	420	120
-	60	-	-	-	-	-	-	60	60	-	180
-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-
60	-	-	-	-	15	-	60	-	-	-	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	-	-
-	60	-	-	-	30	-	60	60	420	1260	1062
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	-	-	-	-	60	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114
-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
270	300	-	-	-	420	60	1110	180	120	720	1902
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	-

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani	पुणे Pune
1	2	22	23	24	25	26	27	28
46	इलेक्ट्रॉनिक्स अॅण्ड कॉम्प्युटर सायन्स Electronics and Computer Science	—	—	—	—	60	—	—
47	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Electronics Engineering	—	—	—	—	—	—	60
48	फूड इंजिनिअरिंग अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Food Engineering & Technology	—	—	—	—	—	—	—
49	फूड टेक्नॉलॉजी Food Technology	60	—	—	—	—	—	—
50	फूड टेक्नॉलॉजी अॅण्ड मॅनेजमेंट Food Technology and Management	—	—	—	—	—	—	—
51	फॅशन टेक्नॉलॉजी Fashion Technology	—	—	—	—	—	—	—
52	फायबर अॅण्ड टेक्स्टाईल प्रोसेसिंग टेक्नॉलॉजी Fiber and Textile Processing Tech.	—	—	—	—	—	—	—
53	इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी Information Technology	120	—	540	—	240	—	3255
54	इन्स्ट्रुमेंटेशन अॅण्ड कंट्रोल इंजिनिअरिंग Instrumentation & Control Engineering	—	—	40	—	—	—	218
55	इन्स्ट्रुमेंटेशन इंजिनिअरिंग Instrumentation Engineering	40	48	—	—	—	—	150
56	इंटरनेट ऑफ थिंग्ज Internet of Things (IOT)	—	—	—	—	—	—	—
57	इंडस्ट्रियल आयओटी Industrial IOT	—	—	—	—	—	—	—
58	मॅन मेड टेक्स्टाईल टेक्नॉलॉजी Man-Made Textile Technology	—	—	—	—	—	—	—
59	मॅन्युफॅक्चरिंग सायन्स अॅण्ड इंजिनिअरिंग Manufacturing Science and Engg.	—	—	—	—	—	—	75
60	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग Mechanical Engineering	240	90	1422	120	360	60	7044
61	मेकॅनिकल अॅण्ड ऑटोमेशन इंजिनिअरिंग Mechanical and Automation Engineering.	—	—	—	—	—	—	—
62	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग (सॅण्डविच) Mechanical Engineering (Sandwich)	—	—	—	—	—	—	60
63	मेकॅट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग Mechatronics Engineering	—	—	—	—	—	—	30

Table No. 47--contd.

रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सिलवासा Silvassa	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
210	—	60	—	—	—	—	120	—	—	—	1170
—	—	60	—	—	—	—	60	—	—	—	540
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	292
—	60	60	—	—	—	—	—	—	—	—	120
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
516	60	60	78	—	—	120	850	30	—	—	9901
—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	318
—	30	—	—	—	—	—	60	—	—	—	448
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	174
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75
1278	240	615	546	150	—	999	1164	234	60	210	22359
—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—	120
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90
—	60	120	—	30	—	—	90	—	—	—	450

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara	बुलढाणा Buldhana
1	2	3	4	5	6	7	8	9
64	मेकॅनिकल अँड मेकॅट्रोनिक्स इंजिनिअरिंग (अॅडिटिव्ह मॅन्युफॅक्चरिंग) Mechanical and Mechatronics Engineering (Additive Manufacturing)	-	-	-	-	-	-	-
65	मेटालुर्जिकल अँड मटेरिअल टेक्नॉलॉजी Metallurgical and Material Technology.	-	-	-	-	-	-	-
66	मायनिंग इंजि. Mining Engineering	-	-	-	-	-	-	-
67	ऑईल अँड पेन्ट्स टेक्नॉलॉजी Oil and Paints Technology	-	-	15	-	-	-	-
68	ऑईल फॅट्स अँड व्हॉक्सस टेक्नॉलॉजी Oil Fats and Waxes Technology	-	-	-	-	-	-	-
69	ऑईल टेक्नॉलॉजी Oil Technology	-	-	-	-	-	-	-
70	ऑईल, ओलिओ केमिकल अँड सरफॅक्ट टेक्नॉलॉजी Oil, Oleo Chemical and Sufractants Technology	-	-	-	-	-	-	-
71	पेन्ट्स टेक्नॉलॉजी Paints Technology	-	-	-	-	-	-	-
72	पेपर अँड पल्प टेक्नॉलॉजी Paper and Pulp Technology	-	-	15	-	-	-	-
73	पेट्रोकेमिकल इंजिनिअरिंग Petrochemical Engineering	-	-	15	-	-	-	-
74	पेट्रोकेमिकल टेक्नॉलॉजी Petrochemical Technology	-	-	-	-	-	-	-
75	फार्मास्यूटीकल अँड फाईन केमिकल टेक्नॉलॉजी Pharmaceutical and Fine Chemicals Technology.	-	-	-	12	-	-	-
76	फार्मास्यूटीकल केमिस्ट्री अँड टेक्नॉलॉजी Pharmaceutical Chemistry and Technology.	-	-	-	-	-	-	-
77	प्लॅस्टिक अँड पॉलिमर इंजिनिअरिंग Plastic and Polymer Engineering	-	-	-	60	-	-	-
78	प्लॅस्टिक अँड पॉलिमर टेक्नॉलॉजी Plastic and Polymer Technology	-	-	-	-	-	-	-

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani	पुणे Pune
1	2	22	23	24	25	26	27	28
64	मेकॅनिकल अँड मेकॅट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग (ॲडिटिव्ह मॅन्युफॅक्चरिंग) Mechanical and Mechatronics Engineering (Additive Manufacturing)	-	-	-	-	-	-	-
65	मेटालुर्जिकल अँड मटेरिअल टेक्नॉलॉजी Metallurgical and Material Technology.	-	-	-	-	-	-	75
66	मायनिंग इंजि. Mining Engineering	-	-	-	-	-	-	-
67	ऑईल अँड पेन्ट्स टेक्नॉलॉजी Oil and Paints Technology	-	-	-	-	-	-	-
68	ऑईल फॅट्स अँड व्हॉक्सस टेक्नॉलॉजी Oil Fats & Waxes Technology	-	-	-	-	-	-	-
69	ऑईल टेक्नॉलॉजी Oil Technology	-	-	-	-	-	-	-
70	ऑईल, ओलिओ केमिकल अँड सरफॅक्ट टेक्नॉलॉजी Oil, Oleo Chemical and Sufractants Technology	-	-	-	-	-	-	-
71	पेन्ट्स टेक्नॉलॉजी Paints Technology	-	-	-	-	-	-	-
72	पेपर अँड पल्प टेक्नॉलॉजी Paper and Pulp Technology	-	-	-	-	-	-	-
73	पेट्रोकेमिकल इंजिनिअरिंग Petrochemical Engineering	-	-	-	-	-	-	-
74	पेट्रोकेमिकल टेक्नॉलॉजी Petrochemical Technology	-	-	-	-	-	-	-
75	फार्मास्यूटीकल अँड फाईन केमिकल टेक्नॉलॉजी Pharmaceutical and Fine Chemicals Technology.	-	-	-	-	-	-	-
76	फार्मासिटीकल केमिस्ट्री अँड टेक्नॉलॉजी Pharmaceutical Chemistry and Technology.	-	-	-	-	-	-	-
77	प्लॅस्टिक अँड पॉलिमर इंजिनिअरिंग Plastic and Polymer Engineering	-	-	-	-	-	-	-
78	प्लॅस्टिक अँड पॉलिमर टेक्नॉलॉजी Plastic and Polymer Technology	-	-	-	-	-	-	-

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	अहमदनगर Ahmadnagar	अकोला Akola	अमरावती Amravati	औरंगाबाद Aurangabad	बीड Beed	भंडारा Bhandara	बुलढाणा Buldhana
1	2	3	4	5	6	7	8	9
79	प्लॅस्टिक टेक्नॉलॉजी Plastic Technology	-	-	-	-	-	-	-
80	प्रिंटिंग टेक्नॉलॉजी Printing Technology	-	-	-	-	-	-	-
81	पॉलीमर इंजिनिअरिंग अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Polymer Engineering and Technology	-	-	-	-	-	-	-
82	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग Production Engineering	-	-	-	-	-	-	-
83	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग (सॅण्डविच) Production Engineering (Sandwich Pattern).	-	-	-	-	-	-	-
84	रोबोटिक्स Robotics	-	-	-	-	-	-	-
85	रोबोटिक्स अॅण्ड ऑटोमेशन Robotics and Automation	-	-	-	-	-	-	-
86	रोबोटिक्स अॅण्ड आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स Robotics and Artificial Intelligence	-	-	-	-	-	-	-
87	सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी Surface Coating Technology	-	-	-	-	-	-	-
88	सेफ्टी अॅण्ड फायर इंजि. Safety and Fire Engineering.	-	-	-	-	-	-	-
89	स्ट्रक्चरल इंजिनिअरिंग Structural Engg.	60	-	-	-	-	-	-
90	टेक्सटाईल केमिस्ट्री Textile Chemistry	-	-	-	-	-	-	-
91	टेक्सटाईल इंजिनिअरिंग / टेक्नॉलॉजी Textile Engineering / Technology	-	-	-	-	-	-	-
92	टेक्सटाईल प्लॅन्ट इंजिनिअरिंग Textile Plant Engineering	-	-	-	-	-	-	-
93	टेक्सटाईल टेक्नॉलॉजी Textile Technology	-	-	-	-	-	-	-
Total		3540	408	3360	3991	960	384	1665

Table No. 47--contd.

चंद्रपूर Chandrapur	धुळे Dhule	गडचिरोली Gadchiroli	गोंदिया Gondia	हिंगोली Hingoli	जळगाव Jalgaon	जालना Jalna	कोल्हापूर Kolhapur	लातूर Latur	मुंबई शहर Mumbai City	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	नागपूर Nagpur
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	-
-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54
-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	60	-	60	-	-
1500	1740	-	-	-	2670	210	6750	900	2249	7410	14298

अ. क्र. Sr. No.	अभ्यासक्रमाचे नाव Course Name	नांदेड Nanded	नंदुरबार Nandurbar	नाशिक Nashik	उस्मानाबाद Osmanabad	पालघर Palghar	परभणी Parbhani	पुणे Pune
1	2	22	23	24	25	26	27	28
79	प्लॅस्टिक टेक्नॉलॉजी Plastic Technology	-	-	-	-	-	-	-
80	प्रिंटिंग टेक्नॉलॉजी Printing Technology	-	-	-	-	-	-	60
81	पॉलीमर इंजिनिअरिंग अॅण्ड टेक्नॉलॉजी Polymer Engineering and Technology	-	-	-	-	-	-	-
82	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग Production Engineering	60	-	-	-	-	-	30
83	प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग (सॅण्डविच) Production Engineering (Sandwitch)	-	-	-	-	-	-	30
84	रोबोटिक्स Robotics	-	-	-	-	-	-	-
85	रोबोटिक्स अॅण्ड ऑटोमेशन Robotics and Automation	-	-	60	-	-	-	150
86	रोबोटिक्स अॅण्ड आर्टिफिसिअल इंटेलिजेन्स Robotics and Artificial Intelligence	-	-	-	-	-	-	-
87	सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी Surface Coating Technology	-	-	-	-	-	-	-
88	सेफ्टी अॅण्ड फायर इंजिनिअरिंग Safety and Fire Engineering.	60	-	-	-	-	-	-
89	स्ट्रक्चरल इंजिनिअरिंग Structural Engg.	-	-	-	-	-	-	-
90	टेक्सटाईल केमिस्ट्री Textile Chemistry	-	-	-	-	-	-	-
91	टेक्सटाईल इंजिनिअरिंग / टेक्नॉलॉजी Textile Engineering / Technology	-	-	-	-	-	-	-
92	टेक्सटाईल प्लॅन्ट इंजिनिअरिंग Textile Plant Engineering	-	-	-	-	-	-	-
93	टेक्सटाईल टेक्नॉलॉजी Textile Technology	30	-	-	-	-	-	-
Total		1630	456	7558	570	2490	210	34806

Table No. 47-contd.

रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सांगली Sangli	सातारा Satara	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	सिलवासा Silvassa	सोलापूर Solapur	ठाणे Thane	वर्धा Wardha	वाशिम Washim	यवतमाळ Yavatmal	एकूण प्रवेश क्षमता Total Intake
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	210
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150
6132	1290	3615	2331	540	-	4956	7612	1167	300	1170	128868

महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाशी संलग्न संस्थेतील शैक्षणिक वर्ष 2019-20 ते 2021-22 मध्ये अंतिम वर्षाकरिता बसलेल्या व पास झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या
Final Year Appeared and Passed Candidate in Academic Year 2019-20 to 2021-22

अमरावती विभाग Amravati Division

	2019-20			2020-21			2021-22		
	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent
पदविका Diploma	3036	2991	98.52	3419	3234	94.59	2880	1259	43.72
औषध निर्माण शास्त्र Pharmacy	2024	2008	99.20	2972	2912	97.98	2569	754	29.35
हॉ.मॅ.कॅ.टे. H.M.C.T.	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00

औरंगाबाद विभाग Aurangabad Division

	2019-20			2020-21			2021-22		
	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent
पदविका Diploma	8293	8140	98.16	10537	10019	95.08	9937	4986	50.18
औषध निर्माण शास्त्र Pharmacy	5485	5441	99.19	6999	6800	97.16	6426	2732	42.51
हॉ.मॅ.कॅ.टे. H.M.C.T.	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00

मुंबई विभाग Mumbai Division

	2019-20			2020-21			2021-22		
	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent
पदविका Diploma	11062	11008	99.51	14193	13884	97.82	10951	7054	64.41
औषध निर्माण शास्त्र Pharmacy	1383	1375	99.42	1633	1598	97.86	2124	1049	49.39
हॉ.मॅ.कॅ.टे. H.M.C.T.	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00

नागपूर विभाग Nagpur Division

	2019-20			2020-21			2021-22		
	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent
पदविका Diploma	8396	8287	98.70	11820	11238	95.08	9500	3174	33.41
औषध निर्माण शास्त्र Pharmacy	2534	2513	99.17	3095	3012	97.32	2768	1071	38.69
हॉ.मॅ.कॅ.टे. H.M.C.T.	53	53	100.00	60	46	76.67	60	51	85.00

नाशिक विभाग Nashik Division

	2019-20			2020-21			2021-22		
	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent
पदविका Diploma	14226	13975	98.24	19038	18092	95.03	16335	8240	50.44
औषध निर्माण शास्त्र Pharmacy	5653	5605	99.15	6654	6495	97.61	6698	2977	44.45
हॉ.मॅ.कॅ.टे. H.M.C.T.	29	29	100.00	42	41	97.62	55	30	54.55

पुणे विभाग Pune Division

	2019-20			2020-21			2021-22		
	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent
पदविका Diploma	21637	21416	98.98	27455	26603	96.90	22566	12698	56.27
औषध निर्माण शास्त्र Pharmacy	5360	5332	99.47	6433	6315	98.17	7390	3892	52.67
हॉ.मॅ.कॅ.टे. H.M.C.T.	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00

एकूण सर्व विभाग All Division Together

	2019-20			2020-21			2021-22		
	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent	Appeared	Passed	Per Cent
अभियंता पदविका Engg. Diploma	66650	65817	98.75	86462	83070	96.08	72169	37411	51.83
औषध निर्माण शास्त्र पदविका Pharmacy Diploma	22439	22274	99.26	27786	27132	97.65	27975	12475	44.59
हॉ.मॅ.कॅ.टे. पदविका H.M.C.T. Diploma	82	82	100.00	102	87	85.29	115	81	70.43

तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत कार्यालयातील सर्व पदे व वेतनमान दर्शविणारे विवरणपत्र

पदनाम	वेतनमान	पदसंख्या		
		स्थायी	अस्थायी	एकूण
1	2	3	4	5
रुपये				
तंत्रशिक्षण संचालनालय, म.रा., मुंबई (मुख्य कार्यालय)				
२२०३-तंत्रशिक्षण-००१-संचालन व प्रशासन/राजपत्रित, वर्ग एक आणि दोन				
संचालक, तंत्रशिक्षण	.. S-29 : 131100-216600	.. 1	-	1
सहसंचालक, तंत्रशिक्षण	.. S-25 : 78800-209200	.. 1	2	3
उपसंचालक, तंत्रशिक्षण	.. S-24 : 71100-211900	.. 3	1	4
सिस्टिम मॅनेजर अॅडमिनिस्ट्रेटर	.. 12000-375-18300 (असुधारीत)	.. 1	-	1
प्रशिक्षण व आस्थापना अधिकारी	.. S-23 : 67700-208700	.. 1	-	1
सहायक संचालक, तंत्रशिक्षण (तांत्रिक)	.. S-23 : 67700-208700	.. 3	-	3
मुख्य लेखा व भांडार पडताळणी अधिकारी	.. S-20 : 56100-177500	.. 1	-	1
तंत्रशिक्षण निरीक्षक	.. S-18 : 49100-155800	.. 1	-	1
सिस्टिम अॅनॉलिस्ट	.. S-18 : 49100-155800	.. 3	-	3
प्रशासकीय अधिकारी वर्ग-१	.. S-18 : 49100-155800	.. 2	-	2
वर्ग -१	एकूण राजपत्रित, वर्ग एक	.. 17	3	20
प्रशासकीय अधिकारी वर्ग-२ (लेखा)	.. S-16 : 44900-142400	.. 1	-	1
लेखा अधिकारी	.. S-16 : 44900-142400	.. 1	-	1
रचना व कार्यपध्दती अधिकारी	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1
सहायक संचालक, तंत्रशिक्षण (अतांत्रिक)	.. S-15 : 41800-132300	.. 4	3	7
नियोजन अधिकारी	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1
वर्ग -२	एकूण राजपत्रित, वर्ग दोन	.. 8	3	11
२२०३-तंत्रशिक्षण - अराजपत्रित, वर्ग तीन				
लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	1	2
प्रोग्रामर	.. S-15 : 41800-132300	.. 2	-	2
अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	.. 17	-	17
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	.. S-14 : 38600-122800	.. 2	2	4
डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	.. S-13 : 35400-112400	.. 1	-	1
मुख्य लिपिक/लेखापरीक्षक	.. S-13 : 35400-112400	.. 3	-	3
टिप्पणी सहायक /लेखापाल/वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	.. 36	-	36
लघुटंकलेखक	.. S-8 : 25500-81100	.. 3	-	3
रोखपाल/कनिष्ठ लिपिक/लिपिक-टंकलेखक/ टंकलेखक/भांडार लिपिक.	.. S-6 : 19900-63200	.. 42	4	46
वाहनचालक	.. S-6 : 19900-63200	.. 3	1	4
दूरध्वनीचालक	.. S-6 : 19900-63200	.. 1	-	1
वर्ग -३	एकूण अराजपत्रित, वर्ग तीन	.. 111	8	119
२२०३-तंत्रशिक्षण - अराजपत्रित, वर्ग चार				
नाईक/दफ्तरी	.. S-3 : 16600-52400	.. 2	-	2
झेरोक्स ऑपरेटर	.. S-3 : 16600-52400	.. 2	-	2
शिपाई/हमाल	.. S-1 : 15000-47600	.. 9	13	22
सफाईगार	.. S-1 : 15000-47600	.. 3	-	3
वर्ग -४	एकूण अराजपत्रित, वर्ग चार	.. 16	13	29
एकूण वर्ग एक, दोन, तीन आणि चार		.. 152	27	179

तक्ता क्रमांक ४९-चालू

पदनाम	वेतनमान	पदसंख्या		
		स्थायी	अस्थायी	एकूण
1	2	3	4	5
तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुख्य कार्यालय, मुंबई (मंत्रालयीन विभाग)				
	रुपये			
उपसचिव	.. S-23 : 67700-208700	..	1	1
कक्ष अधिकारी	.. S-15 : 41800-132300	..	1	1
लघुलेखक उच्च श्रेणी	.. S-15 : 41800-132300	..	1	1
सहाय्यक	.. S-14 : 38600-122800	..	1	1
लिपिक	.. S-6 : 19900-63200	..	1	1
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	..	1	1
		एकूण	6	6
तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, मुंबई				
सहसंचालक	.. S-25 : 78800-209200	..	1	1
सहाय्यक संचालक (तांत्रिक)	.. S-23 : 67700-208700	..	1	2
प्रशासकीय अधिकारी	.. S-18 : 49100-155800	..	1	1
सहाय्यक संचालक (अतां.)	.. S-15 : 41800-132300	..	1	1
प्रोग्रामर	.. S-15 : 41800-132300	..	1	1
अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	..	2	3
लघुलेखक निम्न श्रेणी	.. S-14 : 38600-122800	..	1	1
मुख्य लिपिक	.. S-13 : 35400-112400	..	2	2
टिप्पणी सहाय्यक/लेखापाल/वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	..	5	5
लिपिक टंकलेखक/कनिष्ठ लिपिक /टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	..	4	5
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	..	1	1
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	..	2	2
सफाईगार	.. S-1 : 15000-47600	..	1	1
हमाल	.. S-1 : 15000-47600	..	1	1
		एकूण	23	27
तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे				
सहसंचालक	.. S-25 : 78800-209200	..	1	1
सहाय्यक संचालक (तांत्रिक)	.. S-23 : 67700-208700	..	1	2
प्रशासकीय अधिकारी	.. S-18 : 49100-155800	..	1	1
सहाय्यक संचालक (अतां.)	.. S-15 : 41800-132300	..	1	1
प्रोग्रामर	.. S-15 : 41800-132300	..	1	1
अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	..	2	3
लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	.. S-14 : 38600-122800	..	1	1
मुख्य लिपिक	.. S-13 : 35400-112400	..	2	2
टिप्पणी सहाय्यक/लेखापाल/वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	..	2	5
लिपिक टंकलेखक/कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	..	4	5
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	..	1	1
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	..	2	2
सफाईगार/परिचर	.. S-1 : 15000-47600	..	3	3
पहारेकरी	.. S-1 : 15000-47600	..	1	1
हमाल	.. S-1 : 15000-47600	..	1	1
		एकूण	22	30

पदनाम	वेतनमान	पदसंख्या			
		स्थायी	अस्थायी	एकूण	
1	2	3	4	5	
तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, नाशिक					
सहसंचालक	.. S-25 : 78800-209200	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (तांत्रिक)	.. S-23 : 67700-208700	.. 1	-	1	
प्रशासकीय अधिकारी	.. S-18 : 49100-155800	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (अतां)	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
प्रोग्रामर	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	.. 2	-	2	
लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	.. S-14 : 38600-122800	.. 1	-	1	
मुख्य लिपिक	.. S-13 : 35400-112400	.. 1	-	1	
टिप्पणी सहाय्यक/लेखापाल/वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	.. 2	-	2	
लिपिक टंकलेखक/कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	.. 4	-	4	
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	.. 1	-	1	
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	.. 2	-	2	
सफाईगार/परिचर	.. S-1 : 15000-47600	.. 2	1	3	
पहारेकरी	.. S-1 : 15000-47600	.. -	-	-	
हमाल	.. S-1 : 15000-47600	.. -	-	-	
		एकूण ..	20	1	21
तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद					
सह संचालक	.. S-25 : 78800-209200	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (तांत्रिक)	.. S-23 : 67700-208700	.. 1	-	1	
प्रशासकीय अधिकारी	.. S-18 : 49100-155800	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (अतां)	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
प्रोग्रामर	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	.. 2	1	3	
लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	.. S-14 : 38600-122800	.. 1	-	1	
मुख्य लिपिक	.. S-13 : 35400-112400	.. 2	-	2	
टिप्पणी सहाय्यक/लेखापाल/वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	.. 2	3	5	
लिपिक टंकलेखक/कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	.. 4	1	5	
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	.. 1	-	1	
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	.. 3	-	3	
सफाईगार/परिचर	.. S-1 : 15000-47600	.. -	2	2	
पहारेकरी	.. S-1 : 15000-47600	.. -	1	1	
		एकूण ..	20	8	28
तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, अमरावती					
सहसंचालक	.. S-25 : 78800-209200	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (तांत्रिक)	.. S-23 : 67700-208700	.. 1	-	1	
प्रशासकीय अधिकारी	.. S-18 : 49100-155800	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (अतां)	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
प्रोग्रामर	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	.. 2	-	2	
लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	.. S-14 : 38600-122800	.. 1	-	1	
मुख्य लिपिक	.. S-13 : 35400-112400	.. 1	-	1	
टिप्पणी सहाय्यक/लेखापाल/वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	.. 2	-	2	
लिपिक टंकलेखक/कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	.. 4	-	4	
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	.. 1	-	1	

पदनाम	वेतनमान	पदसंख्या			
		स्थायी	अस्थायी	एकूण	
1	2	3	4	5	
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	.. 2	-	2	
सफाईगार/परिचर	.. S-1 : 15000-47600	.. 1	2	3	
हमाल	.. S-1 : 15000-47600	.. -	1	1	
		एकूण ..	19	3	22
तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, नागपूर					
सह संचालक	.. S-25 : 78800-209200	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (तांत्रिक)	.. S-23 : 67700-208700	.. 1	-	1	
प्रशासकीय अधिकारी	.. S-18 : 49100-155800	.. 1	-	1	
सहाय्यक संचालक (अतां)	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
प्रोग्रामर	.. S-15 : 41800-132300	.. 1	-	1	
अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	.. 2	-	2	
लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	.. S-14 : 38600-122800	.. 1	-	1	
मुख्य लिपिक	.. S-13 : 35400-112400	.. 2	-	2	
टिप्पणी सहाय्यक/लेखापाल/वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	.. 2	-	2	
लिपिक टंकलेखक/कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	.. 4	-	4	
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	.. 1	-	1	
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	.. 1	-	1	
सफाईगार/परिचर	.. S-1 : 15000-47600	.. 1	-	1	
पहारेकरी	.. S-1 : 15000-47600	.. -	1	1	
हमाल	.. S-1 : 15000-47600	.. -	2	2	
		एकूण ..	19	10	29
००९-संचालन व प्रशासन (०९) संचालक, तंत्रशिक्षण		एकूण ..	275	67	342

(अ) प्रवेश नियामक प्राधिकरण :

अ.क्र.	पदनाम	पदांची संख्या	वेतनश्रेणी (पे-बँड + ग्रेडपे)
1	अध्यक्ष (उच्च न्यायालयाचे सेवानिवृत्त न्यायाधीश/सेवानिवृत्त मुख्य सचिव)	1	एकत्रित वेतन (नियमानुसार)
2	अवर सचिव	1	S-23 : 67700-208700
3	प्रणाली विश्लेषक	1	S-18 : 49100-155800
4	लेखा अधिकारी	1	S-16 : 44900-142400
5	कक्ष अधिकारी	2	S-15 : 41800-132300
6	लघुलेखक	2	S-15 : 41800-132300
7	सहाय्यक	2	S-14 : 38600-122800
8	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	3	S-13 : 35400-112400
9	अभिलेखापाल (रेकॉर्ड कीपर)	1	S-6 : 19900-63200
10	रोखपाल	1	S-6 : 19900-63200
11	लिपिक टंकलेखक (इंग्रजी आणि मराठी)	2	S-6 : 19900-63200
12	वाहनचालक	2	S-6 : 19900-63200
13	शिपाई	2	S-1 : 15000-47600
14	सफाईगार	1	S-1 : 15000-47600
	एकूण	22	

(ब) शुल्क नियामक प्राधिकरण :

अ.क्र.	पदनाम	पदांची संख्या	वेतनश्रेणी (पे-बॅन्ड + ग्रेडपे)
1	अध्यक्ष (उच्च न्यायालयाचे सेवानिवृत्त न्यायाधीश/ सेवानिवृत्त मुख्य सचिव)	1	एकत्रित वेतन (नियमानुसार)
2	सहसचिव	1	S-25 : 78800-209200
3	अवर सचिव	1	S-23 : 67700-208700
4	लेखा अधिकारी/लेखा तज्ज्ञ	4	S-16 : 44900-142400
5	कक्ष अधिकारी	2	S-15 : 41800-132300
6	लघुलेखक	2	S-15 : 41800-132300
7	प्रोग्रामर	1	S-14 : 38600-122800
8	सहायक	2	S-14 : 38600-122800
9	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	2	S-13 : 35400-112400
10	लिपिक टंकलेखक (इंग्रजी आणि मराठी)	2	S-6 : 19900-63200
11	वाहनचालक	2	S-6 : 19900-63200
12	शिपाई	2	S-1 : 15000-47600
13	सफाईगार	1	S-1 : 15000-47600
एकूण		23	

(क) राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष :

अ.क्र.	पदनाम	पदांची संख्या	वेतनश्रेणी (पे-बॅन्ड + ग्रेडपे)
1	आयुक्त (भारतीय प्रशासन संवर्गातील अधिकारी)	1	S-27 : 118500-214100
2	परीक्षा समन्वयक (उपसंचालक पदापेक्षा कमी दर्जाचा नाही असा)	4	S-24 : 71100-211900
3	सहायक परीक्षा समन्वयक (सहायक संचालक पदापेक्षा कमी दर्जाचा नाही असा)	8	S-23 : 67700-208700
4	प्रणाली विश्लेषक	1	S-18 : 49100-155800
5	प्रशासकीय अधिकारी	1	S-18 : 49100-155800
6	प्रबंधक	1	S-15 : 41800-132300
7	लेखापाल	1	S-14 : 38600-122800
8	प्रोग्रामर	2	S-14 : 38600-122800
9	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	3	S-13 : 35400-112400
10	वरिष्ठ लिपिक	2	S-8 : 25500-81100
11	रोखपाल	1	S-6 : 19900-63200
12	लिपिक टंकलेखक	2	S-6 : 19900-63200
13	शिपाई	2	S-1 : 15000-47600
14	सफाईगार	1	S-1 : 15000-47600
एकूण		30	

२. सध्याच्या शिक्षण शुल्क व प्रवेश नियंत्रण समितीमध्ये विविध संवर्गात कार्यरत असलेल्या नियमित कर्मचाऱ्यांचे समावेशन उपरोक्त प्राधिकरणे/राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्षाकरिता मंजूर करण्यात येत असलेल्या पदावर करण्यात येईल.

३. वरील मंजूर पदांमधील उर्वरित गट-क व गट-ड संवर्गातील पदे ही कंत्राटी पद्धतीने प्राधिकरण व राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष यांच्यामार्फत त्यांच्या स्तरावर भरण्यात येतील. तथापि, वरील पदांमधील गट-अ व गट-ब संवर्गातील पदे ही समकक्ष वेतनश्रेणीतील अन्य संवर्गांमध्ये कार्यरत असणाऱ्या अधिकाऱ्यांमधून प्रतिनियुक्तीने भरण्यात येतील.

५०. शासकीय तंत्रनिकेतने / अभियांत्रिकी महाविद्यालये / औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालयांमधील
शिक्षक / शिक्षकेतर कर्मचारीविषयक गोषवारा (योजनेतर)

संस्थेचे नांव	वर्ग -१		वर्ग-२		वर्ग-३		वर्ग-४		एकूण		एकूण	
	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी		
मुंबई विभाग												
मुख्य का. मुंबई ..	17	4	8	4	111	11	16	14	152	33	185	
शासकीय तंत्रनिकेतन, मुंबई ..	84	35	1	1	65	22	38	16	188	74	262	
शासकीय मुद्रण तंत्र संस्था, मुंबई.	7	-	1	-	25	4	6	1	39	5	44	
शासकीय तंत्रनिकेतन, ठाणे ..	47	33	1	1	42	16	9	18	99	68	167	
शासकीय तंत्रनिकेतन, पेण ..	19	46	-	2	28	17	6	18	53	83	136	
शासकीय तंत्रनिकेतन, रत्नागिरी.	53	26	1	1	51	13	41	8	146	48	194	
शासकीय तंत्रनिकेतन, मालवण ..	36	39	1	1	35	14	13	10	85	64	149	
शासकीय तंत्रनिकेतन, विक्रमगड	-	49	-	1	-	27	-	9	-	86	86	
एकूण ..	247	228	5	7	246	113	113	80	612	428	1040	
पुणे विभाग												
शासकीय तंत्रनिकेतन, पुणे	90	40	1	1	72	17	63	9	226	67	281	
शासकीय दूरशिक्षण तंत्रनिकेतन, पुणे.	5	3	1	-	14	2	6	3	26	8	34	
एच.एम.सी.टी. पुणे	14	4	-	1	25	3	14	8	53	16	69	
शासकीय तंत्रनिकेतन, कराड	42	35	1	1	47	7	35	6	125	49	174	
शासकीय तंत्रनिकेतन, कोल्हापूर	65	45	1	1	46	17	39	7	151	70	221	
शासकीय तंत्रनिकेतन, सोलापूर	53	27	1	1	52	11	44	8	150	47	197	
शासकीय तंत्रनिकेतन, मिरज	20	41	1	-	28	10	10	13	59	64	123	
कॉलेज ऑफ फार्मसी कराड	7	1	-	-	-	-	-	-	7	1	8	
शासकीय तंत्रनिकेतन, अवसरी	-	73	-	1	-	27	-	9	-	110	110	
शासकीय निवासी महिला तंत्रनिकेतन, तासगाव.	-	49	-	1	-	27	-	9	-	86	86	
एकूण ..	296	318	6	7	284	121	217	72	797	518	1315	
नाशिक विभाग												
शासकीय तंत्रनिकेतन, नाशिक	38	81	1	1	38	16	25	13	102	111	213	
शासकीय तंत्रनिकेतन, अहमदनगर.	20	57	1	-	25	12	6	14	52	83	135	
शासकीय तंत्रनिकेतन, जळगांव	59	30	1	1	53	6	40	9	153	46	199	
शिक्षणमहर्षी दादासाहेब रावल शासकीय तंत्रनिकेतन, धुळे.	43	11	1	-	41	4	33	-	118	15	133	
शासकीय तंत्रनिकेतन, नंदुरबार	-	49	-	1	-	27	-	9	-	86	86	
एकूण ..	160	228	4	3	157	65	104	45	425	341	766	

गोषवारा-चालू

संस्थेचे नाव	वर्ग -१		वर्ग-२		वर्ग-३		वर्ग-४		एकूण		एकूण	
	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी		
औरंगाबाद विभाग												
शासकीय तंत्रनिकेतन, औरंगाबाद.	72	46	1	2	57	15	43	11	173	74	247	
शासकीय तंत्रनिकेतन, जिंतूर	42	13	1	—	31	11	16	4	90	28	118	
शासकीय तंत्रनिकेतन, बीड	33	17	1	—	39	7	26	1	99	25	124	
शासकीय तंत्रनिकेतन, नांदेड	50	30	1	1	37	15	29	7	117	53	170	
शासकीय तंत्रनिकेतन, उस्मानाबाद.	34	31	1	—	33	10	9	10	77	51	128	
शासकीय तंत्रनिकेतन, जालना	32	33	1	1	31	13	17	10	81	57	138	
पु. ला. शासकीय तंत्रनिकेतन, लातूर.	54	20	1	—	38	17	37	5	130	42	171	
शासकीय निवासी महिला तंत्रनिकेतन, लातूर.	28	11	—	1	14	14	1	20	43	46	89	
शासकीय तंत्रनिकेतन, हिंगोली	—	52	—	1	—	31	—	9	—	93	93	
शासकीय तंत्रनिकेतन, अंबड	—	67	—	2	—	32	—	19	—	120	120	
एकूण ..	345	320	7	8	165	165	178	96	810	589	1399	
अमरावती विभाग												
शासकीय तंत्रनिकेतन, अमरावती.	70	30	1	2	53	20	44	6	168	58	226	
शासकीय तंत्रनिकेतन, यवतमाळ	41	40	1	1	40	12	30	9	112	62	174	
शासकीय तंत्रनिकेतन, खामगांव	43	10	1	—	37	5	32	3	113	18	131	
शासकीय तंत्रनिकेतन, वाशिम	40	17	1	—	34	12	20	3	95	32	127	
शासकीय निवासी महिला तंत्रनिकेतन, यवतमाळ.	26	40	—	1	13	17	—	18	39	76	115	
शासकीय तंत्रनिकेतन, अचलपूर	—	26	—	—	—	14	—	10	—	50	50	
शासकीय तंत्रनिकेतन, मुर्तिजापूर	—	49	—	1	—	27	—	9	—	86	86	
एकूण ..	220	212	4	5	177	107	126	58	527	382	909	
नागपूर विभाग												
शासकीय तंत्रनिकेतन, नागपूर	82	47	1	2	70	11	56	7	209	67	276	
एच.एम.सी.टी. नागपूर	6	4	—	1	3	10	3	6	12	21	33	
शासकीय तंत्रनिकेतन, आर्वी	20	40	1	—	20	18	9	15	50	73	123	
शासकीय तंत्रनिकेतन, ब्रह्मपूरी	35	38	1	—	30	19	16	12	82	69	151	
शासकीय तंत्रनिकेतन, गडचिरोली	31	26	1	—	28	13	14	5	74	44	118	
शासकीय तंत्रनिकेतन, साकोली	18	35	1	—	21	15	16	6	56	56	112	
शासकीय तंत्रनिकेतन, गोंदिया	—	70	—	1	—	27	—	9	—	107	107	
एकूण	192	260	5	4	172	113	114	60	483	437	920	

गोषवारा-चालू

संस्थेचे नाव	वर्ग -१		वर्ग-२		वर्ग-३		वर्ग-४		एकूण		एकूण
	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
अभियांत्रिकी महाविद्यालये / औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये											
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूर	—	69	—	1	—	70	—	17	—	157	157
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे.	146 (पदव्युत्तर पदवी)	31 75	2 —	— —	139 —	2 —	137 —	3 —	424 —	36 75	460 75
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, कराड.	75 (पदव्युत्तर पदवी)	13 20	1 —	— —	58 —	5 —	58 —	— —	192 —	18 20	210 20
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, जळगांव.	39 (पदव्युत्तर पदवी)	47 3	— —	1 —	6 —	56 —	1 —	27 —	46 —	131 3	177 3
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, औरंगाबाद.	92 (पदव्युत्तर पदवी)	6 21	1 —	— —	78 —	4 —	78 —	3 —	249 —	13 21	262 21
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अमरावती.	90 (पदव्युत्तर पदवी)	15 24	1 —	— —	68 —	3 —	56 —	6 —	215 —	24 24	239 24
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, चंद्रपूर.	24 (पदव्युत्तर पदवी)	57 6	— —	1 —	4 —	27 —	— —	21 —	28 —	106 6	134 6
शासकीय अभियांत्रिकी व संशोधन महाविद्यालय, अवसरी (जि. पुणे).	—	82	—	1	—	73	—	44	—	200	200
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, यवतमाळ.	—	66	—	2	—	—	—	—	—	68	68
शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, रत्नागिरी.	—	48	—	1	—	—	—	—	—	49	49
शासकीय औषध निर्माण शास्त्र, महाविद्यालय (फार्मसी), कराड.	14 (पदव्युत्तर पदवी)	3 5	1 —	— —	17 —	3 —	15 —	3 —	47 —	9 5	56 5
शासकीय औषध निर्माण शास्त्र, महाविद्यालय (फार्मसी), औरंगाबाद.	11 (पदव्युत्तर पदवी)	6 5	— —	— —	2 —	11 —	6 —	3 —	19 —	20 17	39 17
शासकीय औषध निर्माण शास्त्र, महाविद्यालय (फार्मसी), अमरावती.	7 (पदव्युत्तर पदवी)	10 5	— —	— —	2 —	10 —	5 —	4 —	14 —	24 17	38 17
शासकीय औषध निर्माण शास्त्र, महाविद्यालय (फार्मसी), रत्नागिरी.	—	11	—	—	—	12	—	7	—	30	30

गोषवारा-चालू

संस्थेचे नाव	वर्ग -१		वर्ग-२		वर्ग-३		वर्ग-४		एकूण		एकूण	
	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी		
शासकीय औषध निर्माण (पदव्युत्तर पदवी)												
शास्त्र, महाविद्यालय (फार्मडी), औरंगाबाद.	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	12	12
शासकीय औषध निर्माण (पदव्युत्तर पदवी)												
शास्त्र, महाविद्यालय (फार्मडी), अमरावती.	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	12	12
सर ज. जी. वास्तुशास्त्र (वसतिगृहे) मुंबई.	-	-	-	-	-	-	7	-	7	-	-	7
एकूण ..	498	464	6	7	374	276	363	138	1241	885	2126	
(पदव्युत्तर पदवी)		188	-	-	-	-	-	-	-	188	188	

५१. महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई या कार्यालयातील अधिकारी / कर्मचारी विषयक गोषवारा

पदनाम	वेतनमान	पदसंख्या		
		स्थायी	अस्थायी	एकूण
1	2	3	4	5
रुपये				
२२०३-तंत्रशिक्षण-१०८ तंत्रशिक्षण परीक्षा मंडळ, वर्ग एक, दोन, तीन आणि चार				
संचालक	.. S-25 : 78800-209200	-	1	1
सचिव	.. S-24 : 71100-211900	-	1	1
सहसचिव	.. 15600-39100 + 6600 (असुधारीत)	-	2	2
उपसचिव (तां)	.. S-23 : 67700-208700	-	7	7
सहा. सचिव (तां)	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	-	11	11
सिस्टीम अॅनालिस्ट	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	-	4	4
जनसंपर्क अधिकारी	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	-	1	1
लॉ. ऑफिसर	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	-	1	1
लेखा अधिकारी	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	-	1	1
अंतर्गत लेखा परिक्षक	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	-	1	1
प्रशा. अधिकारी (अतां)	.. S-18 : 49100-155800	-	1	1
कक्ष अधिकारी	.. 9300-34800 + 4400 (असुधारीत)	-	4	4
कार्यालयीन अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	-	13	13
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	.. 9300-34800 + 4400 (असुधारीत)	-	5	5
तांत्रिक सहाय्यक	.. 9300-34800 + 4400 (असुधारीत)	-	13	13
वरिष्ठ लिपिक / टिप्पणी सहाय्यक	.. S-8 : 25500-81100	-	24	24
कनिष्ठ लिपिक	.. S-6 : 19900-63200	-	18	18
वाहनचालक	.. S-6 : 19900-63200	-	2	2
शिपाई	.. S-1 : 15000-47600	-	5	5
एकूण		-	115	115

महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळच्या अधिपत्याखालील विभागीय कार्यालयातील अधिकारी / कर्मचारी विषयक गोषवारा

पदनाम	वेतनमान	पदसंख्या		
		स्थायी	अस्थायी	एकूण
1	2	3	4	5
रुपये				
२२०३-तंत्रशिक्षण-१०८ तंत्रशिक्षण परीक्षा मंडळ, वर्ग एक, दोन, तीन आणि चार				
सहसचिव	.. 15600-39100 + 6600 (असुधारीत)	.. -	4	4
उपसचिव (तां)	.. S-23 : 67700-208700	.. -	4	4
सहा. सचिव (तां)	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	.. -	4	4
सिस्टीम अॅनालिस्ट	.. 15600-39100 + 5400 (असुधारीत)	.. -	4	4
कक्ष अधिकारी	.. 9300-34800 + 4400 (असुधारीत)	.. -	4	4
कार्यालयीन अधीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	.. -	4	4
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	.. 9300-34800 + 4400 (असुधारीत)	.. -	4	4
तांत्रिक सहाय्यक	.. 9300-34800 + 4400 (असुधारीत)	.. -	8	8
वरिष्ठ लिपिक / टिप्पणी सहाय्यक	.. S-8 : 25500-81100	.. -	12	12
कनिष्ठ लिपिक	.. S-6 : 19900-63200	.. -	16	16
वाहनचालक	.. S-6 : 19900-63200	.. -	4	4
एकूण		.. -	68	68

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-४११ ००६